

LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA ŻORY

NA LATA
2007 - 2013

SPIS TREŚCI

1.	Przedmiot Lokalnego Programu Rewitalizacji	5
1.1.	Pojęcie rewitalizacji	5
1.2.	Metodyka przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żory	6
1.3.	Potrzeba rewitalizacji	7
1.4.	Zakładane efekty rewitalizacji	11
1.5.	Cele rewitalizacji.....	12
2.	Charakterystyka uwarunkowań społeczno – gospodarczych miasta Żory.....	14
2.1.	Lokalizacja	14
2.2.	Rys historyczny	15
2.3.	Zagospodarowanie przestrzenne	17
2.4.	Uwarunkowania ochrony środowiska	25
2.4.1.	Walory krajobrazowe	25
2.4.2.	Ochrona powietrza	28
2.4.3.	Ochrona wody oczyszczanie ścieków	29
2.4.4.	Gospodarka odpadami.....	30
2.5.	Infrastruktura techniczna.....	30
2.5.1.	Woda, gaz, kanalizacja, energia elektryczna.....	30
2.5.2.	Telekomunikacja	37
2.5.3.	Budownictwo, w tym budownictwo mieszkaniowe.....	38
2.5.4.	Komunikacja lokalna.....	39
2.6.	Gospodarka.....	40
2.6.1.	Największe przedsiębiorstwa i pracodawcy.....	40
2.6.2.	Struktura podstawowych branż gospodarki	41
2.6.3.	Rynek pracy.....	43
2.7.	Sfera społeczna.....	44
2.7.1.	Struktura demograficzna i społeczna	44
2.7.2.	Infrastruktura społeczna	46
2.7.2.1.	Edukacja	46
2.7.2.2.	Zdrowie	48
2.7.2.3.	Kultura i sport.....	48
2.7.2.4.	Turystyka.....	49
3.	Analiza SWOT dla miasta Żory	51
4.	Komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi z zakresu rozwoju.....	54
5.	Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji	56
5.1.	Okres realizacji.....	56
5.1.1.	Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru i uzasadnienie	56
5.2.	Wykaz zadań inwestycyjnych	66
5.3.	Oczekiwane wskaźniki osiągnięcia celów	80
6.	Analiza finansowa	88
6.1.	Nakłady inwestycyjne na realizację projektów.....	88
6.2.	Źródła finansowania projektu.....	93
7.	System wdrażania programu	103
8.	System monitoringu	105
9.	System aktualizacji.....	105
10.	Promocja Lokalnego Programu Rewitalizacji.....	106

SPIS TABLIC

Tablica 1: Problemy na obszarach objętych Programem Rewitalizacji.....	7
Tablica 2: Badanie ankietowe – główne problemy miasta wg respondentów	8
Tablica 3: Badanie ankietowe – ocena estetyki miasta zdaniem respondentów	9
Tablica 4: Badanie ankietowe – najważniejsze obszary inwestycyjne miasta	10
Tablica 5: Efekty wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żory	11
Tablica 6: Obszary rewitalizacji	13
Tablica 7: Lokalizacja Żor	14
Tablica 8: Podział administracyjny i powierzchnia użytków rolnych.	17
Tablica 9: Średniowieczny układ śródmieścia na rycinach oraz współcześnie.....	18
Tablica 10: Najważniejsze zabytki miejskie.....	20
Tablica 11 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków	23
Tablica 12: Lokalizacja Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”25	
Tablica 13: Fotografia – Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”	25
Tablica 14: Fotografia – Pojezierze palowickie	26
Tablica 15: Procentowy rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące stanu ochrony zieleni miejskiej w Żorach.	27
Tablica 16: Miejskie parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej.....	27
Tablica 17: Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych	28
Tablica 18: Zużycie wody i oczyszczanie ścieków	29
Tablica 19: Odpady wytworzone i nagromadzone	30
Tablica 20: Infrastruktura techniczna - wodociągi	31
Tablica 21: Infrastruktura techniczna - kanalizacja	31
Tablica: 22 Struktura materiałowa sieci wodociągowej.....	32
Tablica: 23 Struktura wiekowa sieci wodociągowej	32
Tablica: 24 Struktura materiałowa sieci kanalizacji sanitarnej	33
Tablica: 25 Struktura wiekowa sieci kanalizacji sanitarnej.....	33
Tablica 26: Infrastruktura techniczna – sieć gazowa	34
Tablica 27: Infrastruktura techniczna - porównanie	35
Tablica 29: Komunikacja miejska	39
Tablica 30: Przykładowe duże przedsiębiorstwa funkcjonujące w mieście*	41
Tablica: 31 Struktura gospodarki w Żorach wg sekcji PKD.....	42
Tablica 32: Podmioty gospodarcze w Żorach	43
Tablica 33: Charakterystyka rynku pracy	43
Tablica 34: Stan ludności w mieście	44
Tablica 35: Ludność w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym	44
Tablica 36: Ludność – wskaźnik modułu gminnego.....	45
Tablica 37: Wykaz placówek działających na terenie Miasta Żory	46
*źródło : WWW.bip.zory.pl.....	47
Tablica 38: Szpitale na terenie miasta	48
Tablica 40: Przychodnie na terenie miasta	48
Tablica 41: Instytucje kultury, nauki i sportu na terenie miasta.....	49
Tablica 42: Baza noclegowa na terenie miasta.....	50
Tablica 43: Wykaz obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji	57
Tablica 44: Zasięg obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji.....	58
Tablica 45: Zasięg terytorialny stref A-E	59
Tablica 46: Opis stref rewitalizacji – obszar A.....	60
Tablica 47: Opis stref rewitalizacji – obszar B.....	61
Tablica 48: Opis stref rewitalizacji – obszar C.....	62
Tablica 49: Opis stref rewitalizacji – obszar D.....	63
Tablica 50: Opis stref rewitalizacji – obszar E.....	64
Tablica 51: Opis stref rewitalizacji – obszar F.....	65
Tablica 52: Wykaz projektów inwestycyjnych - A/1	66
Tablica 53: Wykaz projektów inwestycyjnych - B/1	67
Tablica 54: Wykaz projektów inwestycyjnych - C/1.....	69
Tablica 55: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/1.....	71
Tablica 56: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/2.....	72

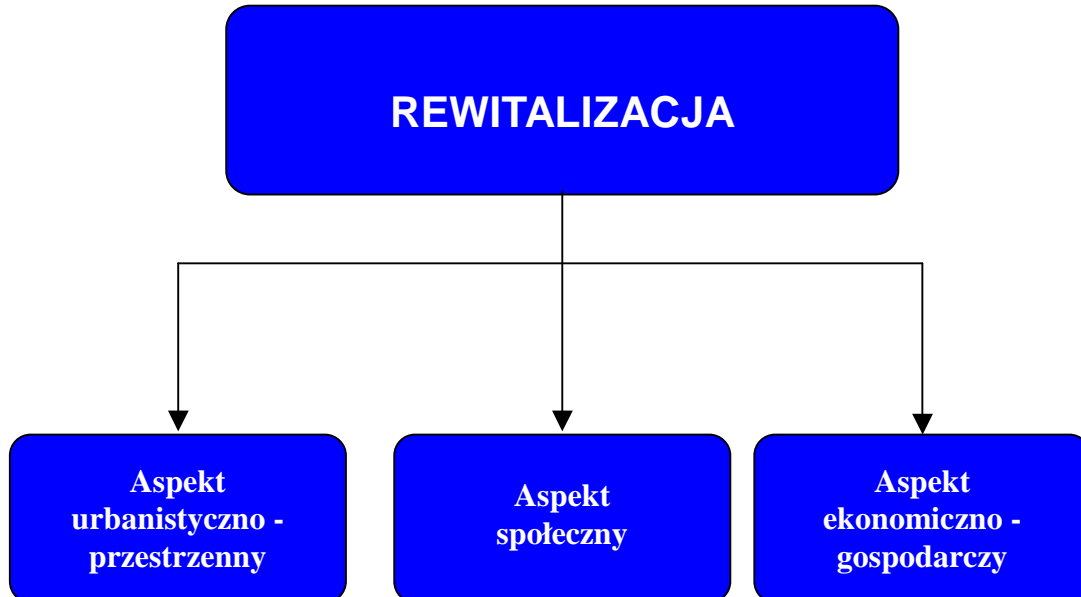
Tablica 57: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/3.....	74
Tablica 58: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/4.....	75
Tablica 59: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/5.....	76
Tablica 60: Wykaz projektów inwestycyjnych - E/1	77
Tablica 61: Wykaz projektów inwestycyjnych - F/1	78
Tablica 62: Wykaz projektów inwestycyjnych - F/2	79
Tablica 63: Wykaz projektów inwestycyjnych - F/3	79
Tablica 64: Przykładowy wykaz wskaźników produktu, rezultatu	81
Tablica 65: Nakłady inwestycyjne w cenach netto i brutto w zł.....	89
Tablica 66: Programy obszarów rewitalizowanych – harmonogram wdrażania.	90
Tablica 67: Harmonogram rzeczowo-finansowy	91
Tablica 68: Harmonogram rzeczowo-finansowy- ciąg dalszy	92
Tablica 69: Struktura finansowania inwestycji dla kosztów kwalifikowalnych	93
Tablica 70: Struktura finansowania inwestycji dla kosztów kwalifikowanych w latach 2007-2013	95
Tablica 71: Finansowanie zadań w ramach programu rewitalizacji w PLN	95
Tablica 72: Budżet gminy – wykonanie w PLN	96
Tablica 73: Dochody i wydatki gminy w PLN.....	96
Tablica 74: Wskaźniki obsługi zadłużenia gminy	97
Tablica 75: Prognoza dochodów gminy w PLN.....	98
Tablica 76: Prognoza wydatków gminy w PLN	99
Tablica 77: Prognoza budżetu gminy na lata 2010-2018 w PLN	100
Tablica 78: Prognoza budżetu gminy na lata 2019-2021 w PLN	101
Tablica 79: Schemat elementów składowych procesu promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji ..	106

1. Przedmiot Lokalnego Programu Rewitalizacji

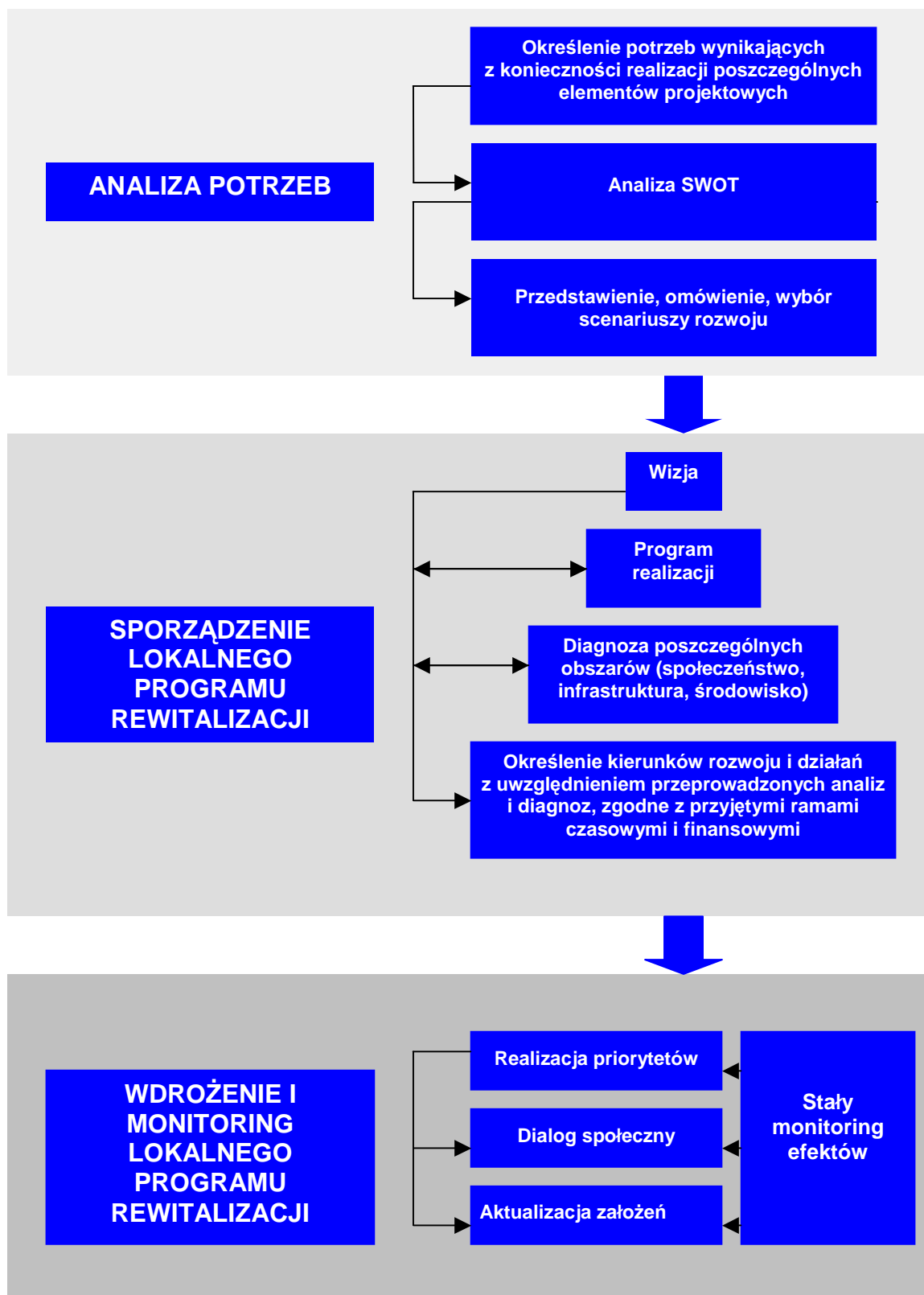
1.1. *Pojęcie rewitalizacji*

Rewitalizacja jest szansą na zastosowanie kompleksowych i nowoczesnych rozwiązań w zakresie rozwoju obszarów miejskich, które w wyniku przemian gospodarczych, procesów historycznych, a także wielu innych czynników zostały zniszczone, a ich znaczenie dla rozwoju miasta zostało zdegradowane.

Rewitalizacja to proces przemian przestrzennych, społecznych i ekonomicznych w zdegradowanych dzielnicach miast, przyczyniający się do poprawy jakości życia mieszkańców, przywrócenia ładu przestrzennego oraz do ożywienia gospodarczego i odbudowy więzi społecznych. Obejmuje ona kompleksowe działania techniczne, społeczne i ekonomiczne, mające na celu przywrócenie dawnej świetności oraz zapewnienie rozwoju określonego obszaru: dawnych dzielnic miejskich, terenów przemysłowych, powojkowych oraz "blokowisk".

1.2. *Metodyka przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Żory*

1.3. **Potrzeba rewitalizacji**

Rewitalizacja poszczególnych obszarów miasta jest działaniem niezbędnym, mającym na celu zarówno podniesienie jego atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej. W obszarach objętych rewitalizacją stwierdzono następujące problemy gospodarczo-ekonomiczne, społeczne i przestrzenne.

Tablica 1: Problemy na obszarach objętych Programem Rewitalizacji

PROBLEMY GOSPODARCZO - EKONOMICZNE
<ul style="list-style-type: none">▪ Brak lokalnego kapitału▪ Deficyt środków publicznych na inwestycje w zakresie rewitalizacji▪ Brak rozwiniętego sektora turystycznego▪ Niewystarczająca liczba inwestorów zainteresowanych lokowaniem dużych przedsiębiorstw▪ Niedostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy
PROBLEMY SPOŁECZNE
<ul style="list-style-type: none">• Niewystarczający poziom bezpieczeństwa publicznego• Bezrobocie i pogłębiające się negatywne skutki długotrwałego bezrobocia wśród kobiet• Słabo rozwinięta oferta kulturalna, rekreacyjna i edukacyjna• Nierówność szans w dostępie do rynku pracy wśród osób niepełnosprawnych
PROBLEMY URBANISTYCZNO-PRZESTRZENNE
<ul style="list-style-type: none">▪ Znaczna ilość obiektów oraz terenów wymagających zagospodarowania oraz zmiany funkcji użytkowych▪ Niewystarczająca ilość obiektów sportowych, rekreacyjnych, edukacyjnych i kulturalnych▪ Niewystarczająca ilość dobrze zagospodarowanej infrastruktury handlowej (targowiska miejskie)▪ Występowanie szkodliwych dla zdrowia człowieka elementów azbestowych w budynkach wielorodzinnych i szkolnych

Istotnym czynnikiem wpływającym na zakres przyjętych działań inwestycyjnych oraz działań wspierających (projekty miękkie) były wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców miasta. Badanie ankietowe zostało poprzedzone szkoleniami z zakresu problematyki rewitalizacji obszarów miejskich i przemysłowych.

Konstrukcja ankiety wykorzystanej w procesie wyboru inwestycji do wspomnianego już Lokalnego Programu Rewitalizacji pozwalała na ocenę zarówno miasta, jak i dzielnicy ankietowanego. Takie rozwiązanie umożliwiło oddzielenie problemów lokalnych od czynników oddziałujących na całe miasto.

Ankietowani wskazali szereg problemów istotnych dla rozwoju miasta. Wśród odpowiedzi za główne problemy uznano: bezrobocie [26,6%] (wysoki wynik jest charakterystyczny dla całego obszaru województwa i często nie ma przełożenia na rzeczywisty rynek pracy), stan dróg i chodników [17%] oraz bezpieczeństwo publiczne [13,8%].

Tablica 2: Badanie ankietowe – główne problemy miasta wg respondentów

Wskazania problemów dotyczących miasta są analogiczne do wskazań dotyczących najważniejszych problemów dzielnicy ankietowanego respondenta.

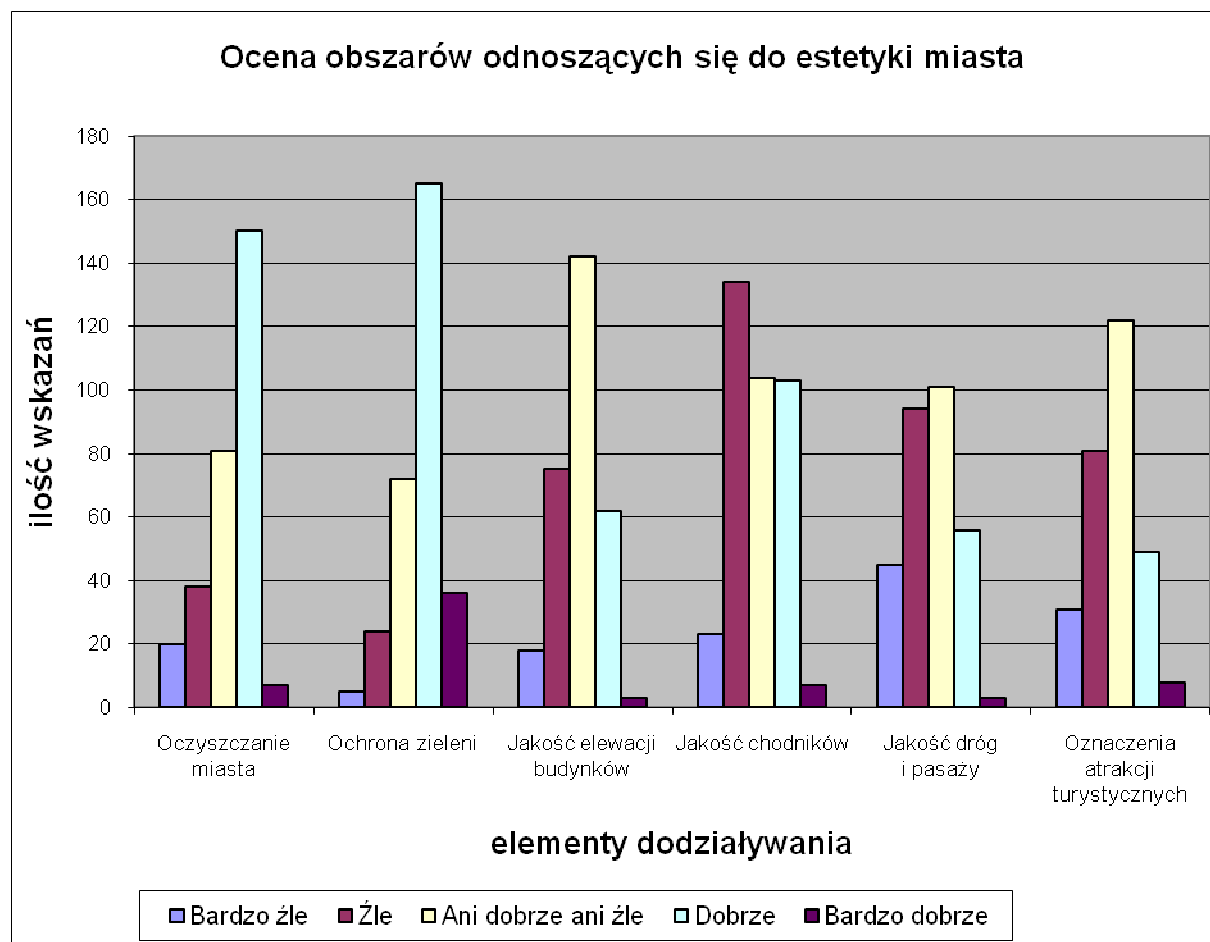
Za najważniejsze problemy w swoich dzielnicach ankietowani wskazali:

- Drogi i chodniki [21,5%],
- Bezrobocie [17,6%],
- Bezpieczeństwo publiczne [16,2%].

Ważnym elementem badania ankietowego było wskazanie obszarów wpływających na estetykę miasta. Ankieterzy oceniali następujące elementy:

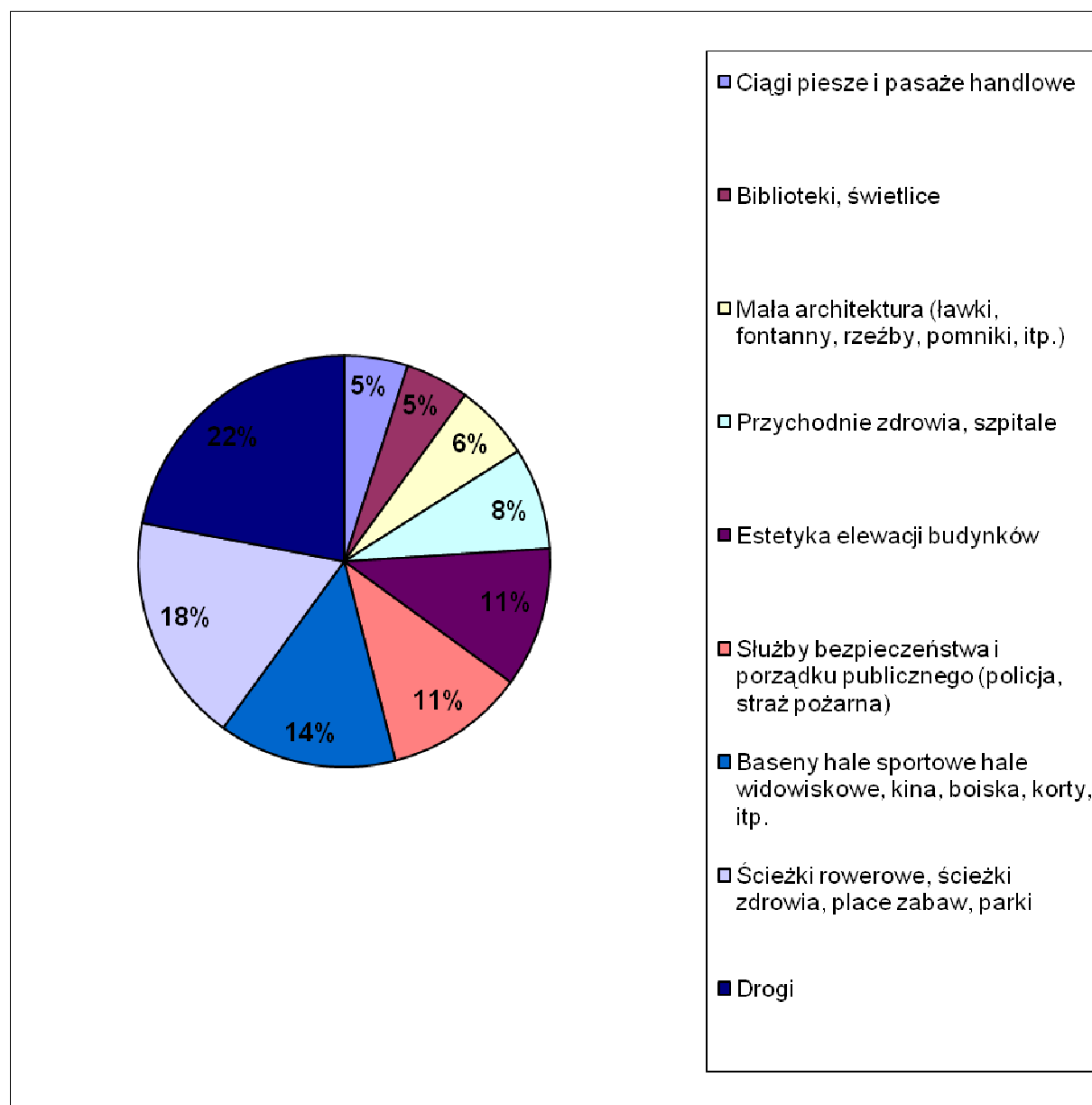
- Oczyszczanie miasta,
- Ochrona zieleni,
- Jakość elewacji budynków,
- Jakość chodników,
- Jakość dróg i pasaży,
- Oznaczenia atrakcji turystycznych.

Tablica 3: Badanie ankietowe – ocena estetyki miasta zdaniem respondentów

Jednym z najważniejszych pytań ankietowych było wskazanie zakresu działań inwestycyjnych, najistotniejszych z punktu widzenia rewitalizacji miasta.

Tablica 4: Badanie ankietowe – najważniejsze obszary inwestycyjne miasta

1.4. Zakładane efekty rewitalizacji

Przeprowadzone konsultacje i analizy społeczno - gospodarcze pozwoliły na określenie zakładanych efektów związanych z realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zakładane efekty zostały określone wokół trzech podstawowych płaszczyzn:

- gospodarczo-ekonomicznej,
- społecznej,
- urbanistyczno-przestrzennej.

Tablica 5: Efekty wdrożenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Żory

EFEKTY GOSPODARCZO - EKONOMICZNE
<ul style="list-style-type: none">• Stworzenie nowych miejsc pracy szczególnie w obszarach gospodarki związanych z turystyką i obsługą ruchu turystycznego• Stworzenie warunków do dynamicznego rozwoju działalności gospodarczej w obszarze hotelarstwa, gastronomii, handlu detalicznego• Rozwój przedsiębiorczości na lokalnym rynku produktów i usług
EFEKTY SPOŁECZNE
<ul style="list-style-type: none">• Aktywizacja osób pozostających bez pracy oraz absolwentów, również w kierunku rozwoju prywatnych form działalności gospodarczej• Umocnienie więzi społecznych poprzez wspólne realizowanie działań zwiększających atrakcyjność regionu• Stała poprawa bezpieczeństwa publicznego• Minimalizacja negatywnych skutków bezrobocia i wykluczenia społecznego• Poprawa zdrowia mieszkańców dzięki organizacji imprez sportowych na nowopowstałych otwartych strefach rekreacji• Rozwój szkolnictwa wyższego• Poprawa oferty kulturalnej
EFEKTY URBANISTYCZNO-PRZESTRZENNE
<ul style="list-style-type: none">• Stworzenie atrakcyjnych terenów inwestycyjnych na obszarze gminy• Powstanie i/lub modernizacja infrastruktury drogowej i technicznej oraz rekreacyjno – wypoczynkowej na obszarach atrakcyjnych pod względem turystycznym• Zwiększenie atrakcyjności turystycznej terenu• Powstanie kilkudziesięciu nowych podmiotów gospodarczych zajmujących się obsługą ruchu turystycznego (gastronomia, hotelarstwo)• Stworzenie nowej ogólnodostępnej strefy rekreacji• Rozbudowa infrastruktury szkolnictwa

1.5. Cele rewitalizacji

Proces rewitalizacji miasta jest jednym z etapów realizacji Strategii Rozwoju Miasta Żory. Strategia miasta zakłada kompleksowy i zrównoważony rozwój miasta zarówno pod względem inwestycyjnym, gospodarczym, jak i społecznym.

Dążenie do osiągnięcia jak najlepszego realizowania misji miasta wyrażonej w haśle – „Żory - Przyjazne Miasto” wymaga optymalizacji procesów inwestycyjnych we wszystkich jego obszarach.

**MISJĄ ŻOR JEST ZAPEWNIENIE MIESZKAŃCOM NOWYCH
PODSTAW ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU I POPRAWY
JAKOŚCI ŻYCIA POPRZEZ WZROST PRZEDSIĘBIORCZOŚCI,
TWORZENIE I ROZKWIAT NOWOCZESNYCH FIRM ORAZ
ODPOWIADAJĄCE POTRZEBOM RYNKOWYM WYKSZTAŁCENIE
MIESZKAŃCÓW I WZMOCNIENIE POZYCJI MIASTA W REGIONIE**

Program rewitalizacji jest w pełni zgodny z celami strategicznymi przyjętymi w Strategii Rozwoju Miasta Żory.

Tablica 6: Obszary rewitalizacji

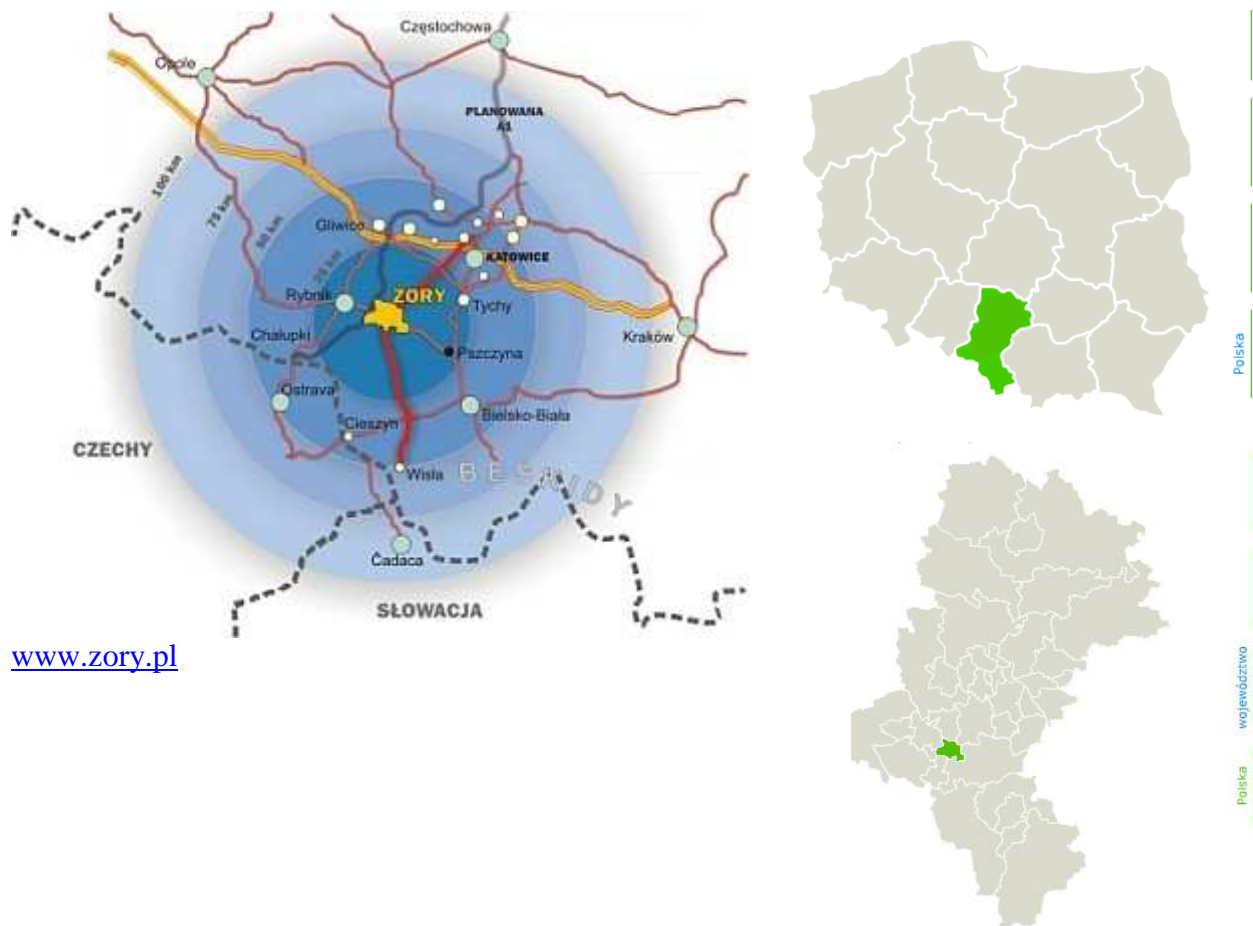
CEL NADRZĘDNY	
Ożywienie i rozwój społeczno – gospodarczy oraz przestrzenny Żor	
<p>OBSZAR A Śródmieście</p> <ul style="list-style-type: none"> kształtowanie i zachowanie historycznego krajobrazu zabytkowego układu urbanistycznego, promocja osiągnięć kulturalnych i gospodarczych miasta, zwiększenie aktywności uczestnictwa mieszkańców i turystów w kulturze, zachowanie tożsamości lokalnej i regionalnej oraz tradycji i dziedzictwa kulturowego, stworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, aktywizacja podmiotów gospodarczych m.in. związanych z obsługą ruchu turystycznego, aktywizacja na rynku pracy i zmniejszenia bezrobocia, poprawa bezpieczeństwa publicznego. 	<p>OBSZAR B Park Cegielnia</p> <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie atrakcyjności i estetyki terenów zielonych, rozwój funkcji rekreacyjno – wypoczynkowych terenu, popędzenie i promocja aktywnych form wypoczynku, zwiększenie aktywności uczestnictwa mieszkańców i turystów w życiu społecznym, w tym w kulturze, zmniejszenie zjawiska marginalizacji i patologii społecznych, zwłaszcza wśród młodzieży, aktywizacja podmiotów gospodarczych m.in. związanych z obsługą ruchu turystycznego, poprawa bezpieczeństwa publicznego.
<p>OBSZAR C Dzielnica Rogoźna</p> <ul style="list-style-type: none"> poprawa estetyki terenu, utworzenie nowych miejsc pracy, poszerzenie oferty edukacyjnej, rewitalizacja przestrzeni miejskiej, nadanie funkcji niezagospodarowanemu obszarowi miejskiemu. 	<p>OBSZAR D Dzielnice: Księcia Władysława, Powstańców Śląskich i Korfantego</p> <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie dostępności do atrakcji turystycznych oraz obiektów dziedzictwa kulturowego, zwiększenie atrakcyjności i estetyki terenów zielonych, aktywizacja podmiotów gospodarczych m.in. związanych z obsługą ruchu turystycznego, aktywizacja na rynku pracy i zmniejszenia bezrobocia, poprawa bezpieczeństwa publicznego, wzrost znaczenia kultury jako czynnika rozwoju społeczno – gospodarczego poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego dla przyszłych pokoleń, promocja osiągnięć kulturalnych miasta, rozwój szkolnictwa wyższego, zachowanie tożsamości lokalnej i regionalnej oraz tradycji i dziedzictwa kulturowego.
<p>OBSZAR E Dzielnica Baranowice</p> <ul style="list-style-type: none"> zachowanie dziedzictwa narodowego, poszerzenie oferty kulturalnej i turystycznej, promocja, miasta i regionu, podniesienie konkurencyjności miasta, poprawa estetyki terenu, zachowanie dziedzictwa kulturowego. 	<p>OBSZAR F OBSZAR CAŁEGO MIASTA</p> <ul style="list-style-type: none"> zwiększenie atrakcyjności i estetyki terenów zielonych, aktywizacja podmiotów gospodarczych, aktywizacja na rynku pracy i zmniejszenia bezrobocia, poprawa bezpieczeństwa publicznego.

2. Charakterystyka uwarunkowań społeczno – gospodarczych miasta Żory

2.1. Lokalizacja

Żory są jedną z najlepiej zlokalizowanych gmin w województwie śląskim. Miasto leży w południowej części województwa śląskiego, a o jego dogodnych warunkach lokalizacyjnych świadczą zarówno doskonałe połączenia komunikacyjne (bliskość autostrady A4, budowana autostrada A1 przebiegająca przez obrzeża miasta), ale także bliskość atrakcyjnych terenów wypoczynkowych (Beskid Żywiecki, Beskid Śląski) oraz nieskażone środowisko naturalne. Niewątpliwym atutem jest też bliskość granicy czeskiej oraz słowackiej.

Tablica 7: Lokalizacja Żor

Uwarunkowania lokalizacyjne Żor sprawiają, że przez miasto przejeżdża każdego dnia ponad 30 tys. pojazdów, a z chwilą uruchomienia autostrady A1 liczba ta dodatkowo wzrośnie.

2.2. *Rys historyczny*¹

Pierwsza zachowana wzmianka o Żorach pochodzi z 1258 roku. Nazwa ta została wymieniona w dokumencie dotyczącym fundacji klasztoru cystersów w Rudach Raciborskich. Żorska osada miała być jedną ze wsi służebnych dla klasztoru.

24 lutego 1272 roku Władysław Książę Opola i Raciborza dokonał zamiany kilku swoich majątków na wieś Żory, należącą wtedy do dóbr jednego z jego rycerzy, Chwalisza. W zachowanym odpisie dokumentu wydanego w tym dniu, Książę Władysław stwierdza, że zamierza w tym miejscu założyć obronne miasto. 24 luty 1272 roku jest zatem uznawany w Żorach za oficjalną datę założenia miasta.

Już w roku 1291 Żory, wraz z całym księstwem raciborskim stały się lennem czeskim, gdyż syn księcia Władysława Przemysław złożył hołd lenny królowi Czech Wacławowi. W roku 1327 kolejny hołd, złożony tym razem przez syna Przemysława, Leszka Janowi Luksemburskiemu umocnił związek lenny tego księstwa z Czechami. Już wkrótce okazało się, że mury obronne sukcesywnie budowane przez kilkadziesiąt lat od chwili założenia miasta, przydadzą się mieszkańcom. W roku 1345 król Polski Kazimierz Wielki rozpoczął wojnę, w wyniku której chciał przyłączyć Śląsk pod swe panowanie. Wojska polskie, które wkroczyły na teren księstwa raciborskiego oblegały m.in. Żory, jednak ich nie zdobyły. Sąsiedni Rybnik, który nie miał murów obronnych został wtedy doszczętnie spalony. Innym zagrożeniem dla śląskich mieszczan w czasie średniowiecza była plaga rabunków na drogach, która znacznie utrudniała handel. Żory przystąpiły zatem w roku 1384 do związku 22 miast śląskich i ziemi wieluńskiej, który miał temu procederowi zapobiegać. Żory otrzymały wtedy przywilej karania schwytanych przestępców mieczem. Najprawdopodobniej ten fakt jest powodem, dla którego na żorskim herbie, oprócz połowy górnośląskiego orła znajduje się właśnie skierowany ostrzem w dół miecz.

Pierwsza połowa XV wieku to na Śląsku czas wojen husyckich. Wojska husytów pojawiły się także pod murami Żor, jednak także i tym razem wojskom nieprzyjacielskim nie udało się zdobyć miasta. W roku 1526 Żory wraz z całym Śląskiem weszły w skład monarchii habsburskiej. W konsekwencji, w następnym stuleciu także te ziemie stały się areną walk w czasie wojny trzydziestoletniej. Również Żory, nękane przemarszami wojsk i epidemiami chorób znacznie wtedy zubożały.

Inną plagą dręczącą miasto były liczne pożary, które niszczyły drewnianą zabudowę miasta. Po szczególnie dużym pożarze, który wybuchł 11 maja 1702 roku, a w którym zginęła większa część mieszkańców miasta łącznie z burmistrzem, pozostali przy życiu mieszkańcy postanowili co roku, na pamiątkę tego dnia wyruszać wieczorem 11 maja w wielkiej błagalnej procesji z pochodniami, by uchronić miasto od kolejnych pożarów. Święto to obchodzone jest do dziś i biorą w nim udział mieszkańcy oraz odwiedzający miasto.

¹ www.zory.pl

Po roku 1740 Żory przechodzą pod panowanie pruskie. W 1806 po kolejnym pożarze, który zniszczył większość drewnianej zabudowy miasta, zapadła decyzja, by miasto odbudowywać już wyłącznie w formie murowanej. Od tej pory rozpoczęto powolną rozbiórkę murów obronnych, gdyż stanowiły tanie źródło surowca budowlanego.

W XIX wieku rozpoczęły się w mieście przemiany gospodarcze. Dotychczasowy charakter miasta utrzymującego się z rzemiosła, drobnego handlu a nawet rolnictwa zaczął się zmieniać na bardziej przemysłowy. W roku 1830 powstała tu huta „Waleska”, zaś w 1842 huta „Pawła”. W 1842 roku wybudowano młyn parowy, należący do rodziny Sternów, w której w 1888 roku urodził się Otto Stern, późniejszy laureat Nagrody Nobla z dziedziny fizyki.

Od początku XX wieku wśród mieszkającej w Żorach ludności pochodzenia polskiego (w mieście mieszkała także spora liczba Niemców oraz członkowie gminy żydowskiej istniejącej tu od XVI wieku), pogłębiła się chęć zmanifestowania własnej odrębności narodowej. Powstało m.in. Towarzystwo Śpiewacze „Feniks”.

Mieszkańcy Żor walczyli we wszystkich trzech powstaniach śląskich. W trzecim w 1921 roku wziął udział w walkach XIII Żorski Pułk Piechoty Wojsk Powstańczych. Przejęcie władzy w Żorach przez polską administrację nastąpiło 4 lipca 1922 roku. W tym samym roku Żory odwiedził Naczelnik Państwa Józef Piłsudski.

W okresie międzywojennym zaczęły się w mieście tworzyć kolejne polskie organizacje: Towarzystwo Gimnastyczne „Sokół”, ZHP. W 1922 roku powstało polskie Państwowe Gimnazjum im. Karola Miarki, powstał też zakład wyrobów metalowych „Minerwa”.

W chwili wybuchu II wojny światowej w Żorach mieszkało 6100 mieszkańców. Okupacja niemiecka rozpoczęła się w mieście już 1 IX 1939 roku. Miasta broniły zaledwie siły ostonowe wojska polskiego (siły batalionu Obrony Narodowej „Rybnik”, bateria 23 pułku artylerii lekkiej). Przeciwno sobie miały zaś siły główne 5 Dywizji Pancerniej Wehrmachtu.

Żory, wraz z resztą ziem polskiego Górnego Śląska zostały bezpośrednio przyłączone do Rzeszy. Okupacja trwała ponad 5 lat. Krótco przed końcem wojny miasto było świadkiem „marszu śmierci” więźniów obozu koncentracyjnego Auschwitz – Birkenau. Na terenie miasta zginęło wtedy 47 więźniów. II wojna światowa zakończyła się dla Żor tragicznie. W wyniku przeprowadzonego 24 marca 1945 roku natarcia wojsk radzieckich i czechosłowackich 80 procent zabudowy miasta zostało doszczętnie zburzone.

Do początku lat siedemdziesiątych Żory powoli odbudowywały się ze zniszczeń, pozostawały jednak małym kilkutysięcznym miasteczkiem. W związku z rozbudową przemysłu wydobywczego na terenie tzw. Rybnickiego Okręgu Węglowego, w Żorach rozpoczęto budowę wielkich osiedli mieszkaniowych, w których zamieszkali wraz ze swymi rodzinami, nowi pracownicy okolicznych kopalń. W ciągu kilkunastu lat ilość mieszkańców miasta wzrosła do przeszło 60 tysięcy.

2.3. Zagospodarowanie przestrzenne

Żory są ponad sześćdziesięciotysięcznym miastem na prawach powiatu. Miasto jest zlokalizowane na powierzchni 6 459 hektarów. Powierzchnia użytków rolnych stanowi ok. 52% ogółu powierzchni miasta.

Tablica 8: Podział administracyjny i powierzchnia użytków rolnych.

j.m.		2005	2006	2007	2008	2009
PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY						
Powierzchnia						
ogółem w ha	ha	6 464	6 459	6 459	6 459	6 459
ogółem w km ²	km ²	65	65	65	65	65

*źródło WWW.stat.gov.pl

j.m.		2005	2006	2007	2008	2009
UŻYTKI ROLNE						
Powierzchnia użytków rolnych						
ogółem	ha	3 374	3 264	3 100	3375	3363
Grunty orne						
ogółem	ha	2 561	2 435	2 342	2620	2610
Sady						
ogółem	ha	48	62	22	21	21
Łąki						
ogółem	ha	594	584	588	588	587
Pastwiska						
ogółem	ha	171	183	148	146	145
LASY						
Lasy i grunty leśne						
ogółem	ha	1 607	1 609	1 612	1618	1617
POZOSTAŁY GRUNTY I NIEUŻYTKI						
Pozostałe grunty i nieużytki						
ogółem	ha	1 483	1 586	1 747	1466	1479

*źródło WWW.stat.gov.pl i UM Żory

Powstanie miasta datuje się na 1272 rok. Miasto zachowało średniowieczny układ śródmieścia, który wpłynął na kształtowanie się zabudowy na pozostałych jego obszarach.

Tablica 9: Średniowieczny układ śródmieścia na rycinach oraz współcześnie

Rycina

Żory są jednym z nielicznych w Polsce i jedynym na Śląsku miastem, w którym niemalże w stanie nienaruszonym został zachowany średniowieczny układ urbanistyczny starówki.

Rynek w okresie międzywojennym

Współcześnie

Zabytkowy, średniowieczny układ Starówki w Żorach stanowi najcenniejszy zabytek miasta. Wśród pozostałych obiektów zabytkowych wymienić można:

Tablica 10: Najważniejsze zabytki miejskie

Kościół Parafialny

Pierwsze zachowane wzmianki o kościele parafialnym pochodzą z lat 1376 i 1447. Kościół na przestrzeni dziejów ulegał różnym zmianom architektonicznym jednak obecna bryła świątyni wzniesiona została w XVI w. i jest przykładem późnego gotyku ceglanego. Jest to okazała pięcioprzęsłowa budowla halowa o trzech nawach równej wysokości, wzniesiona przy zastosowaniu wendyjskiego układu cegieł. Budowlę zdobi wiele gotyckich elementów np. portal. Jej krzyżowe sklepienia żebrowane wyrastają ze smukłych ośmiobocznych filarów, często spotykanych w świątyniach gotyckich Dolnego Śląska. Barokowym akcentem jest kaplica Matki Boskiej Miłosierdzia - fundacja burmistrza Żor, Wacława Linka.

foto: Jakub Kozłowski

Usytuowanie świątyni tuż przy murach miejskich nie było przypadkowe. Zwykle plac kościelny sąsiadował z rynkiem, często jednak, zwłaszcza na Śląsku, kościół, przylegając do murów współdziałał w pewnym stopniu w obronie dzięki zwartości wysokich ścian oraz wyniosłości baszty - dzwonnicy. Po przejściu przez Żory frontu w czasie II Wojny Światowej kościół został poważnie uszkodzony. Został odbudowany w latach 1945-1950.

Mury obronne

Żorskie mury obronne zaczęły być budowane wkrótce po założeniu miasta w 1272 roku. Ich budowa z pewnością trwała kilkadziesiąt lat, jednak już w roku 1345 w trakcie oblężenia Żor przez wojska Kazimierza Wielkiego, miasto było nimi całkowicie otoczone. W murach znajdowały się dwie bramy: Krakowska zwana także Dolną, w okolicach dzisiejszej ulicy Dolne Przedmieście oraz Górna, zwana także Cieszyńską, w okolicach dzisiejszej ulicy Moniuszki. Obie bramy zostały rozebrane po roku 1806, gdy cegły z murów zaczęto wykorzystywać przy odbudowie miasta po kolejnym wielkim pożarze. Pierwotny obwód murów wynosił 1200 metrów, jednakże do dziś pozostało jedynie około 400 metrów. Odnowione fragmenty murów można podziwiać bezpośrednio od strony starego cmentarza żorskiego przy kościele parafialnym pod wezwaniem św. Apostołów Filipa i Jakuba oraz na parkingu miejskim przy ulicy Bramkowej.

foto: Tomasz Górecki

„Kościółek”

Plac przy którym zbiegają się ulice Murarska i Bramkowa w południowo zachodniej części miasta, był centrum dawnej osady żorskiej, przed otrzymaniem praw miejskich. Na jego środku aż do roku 1806 stał drewniany kościół pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. Kościół palił się kilkakrotnie, był za każdym razem odbudowywany. Ostatecznie po roku 1806 w jego miejscu stanęła murowana kapliczka, zwana przez mieszkańców „Kościółkiem”, w której ustawiono figurkę św. Jana Nepomucena przeniesioną z Rynku.

Tablica 11 Wykaz zabytków wpisanych do rejestru zabytków

Jednostka administracyjna	Adres	Rodzaj obiektu	Nr rejestru zabytków
Żory - Baranowice			542/66
miasto Żory		Pałac	16 II 1966
powiat Żory			
Żory			573/66
miasto Żory		Kościół parafialny pod	16 II 1966
powiat Żory		wozwaniem świętych Filipa i	
		Jakuba	
Żory			574/66
miasto Żory		Mury obronne - zachowane	16 II 1966
powiat Żory			
Żory			575/66
miasto Żory		Plebania przy kościele	16 II 1966
powiat Żory		parafialnym pod wozwaniem	
		świętych Filipa i Jakuba	
Żory			576/66
miasto Żory	Rynek 12	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory			
Żory			577/66
miasto Żory	Rynek 23	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory			
Żory			578/66
miasto Żory	Ulica Szeroka 7	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory	(dawna ulica Armii Czerwonej)		
Żory			579/66
miasto Żory	Ulica Szeroka 12	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory	(dawna ulica Armii Czerwonej)		
Żory			580/66
miasto Żory	Ulica Szeroka 14	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory	(dawna ulica Armii Czerwonej)		
Żory			581/66
miasto Żory	Ulica Szeroka 16	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory	(dawna ulica Armii Czerwonej)		
Żory			582/66
miasto Żory	Ulica Szeroka 20	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory	(dawna ulica Armii Czerwonej)		
Żory			583/66
miasto Żory	Ulica Bramkowa 1	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory			
Żory			584/66
miasto Żory	Ulica Dworcowa 1	Budynek mieszkalny	16 II 1966
powiat Żory			

Jednostka administracyjna	Adres	Rodzaj obiektu	Nr rejestru zabytków
Żory miasto Żory powiat Żory		Układ urbanistyczny miasta Żory Granice ochrony obejmują całość zespołu urbanistycznego, zamkniętego ulicami: Biskupa, Ogrodową, Męczenników Oświęcimskich i Nerlicha	585/66 16 II 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Murarska 11	Budynek mieszkalny	586/66 16 II 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Murarska 13	Budynek mieszkalny	587/66 16 II 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Murarska 19	Budynek mieszkalny	588/66 16 II 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Murarska 33	Budynek mieszkalny	589/66 16 II 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Murarska 35	Budynek mieszkalny	590/66 16 II 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Murarska 37	Budynek mieszkalny	591/66 16 II 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Szeptyckiego 6	Budynek mieszkalny	592/66 16 II 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Szeptyckiego 9	Budynek mieszkalny	593/66 16 II 1966
Żory – Rówień miasto Żory powiat Żory		Kaplica przydrożna	601/66 17 III 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Szeptyckiego 4 (róg ulicy Kaczej)	Budynek mieszkalny	604/66 17 III 1966
Żory miasto Żory powiat Żory	Ulica Szeptyckiego 12	Budynek	1547/94 3 X 1994

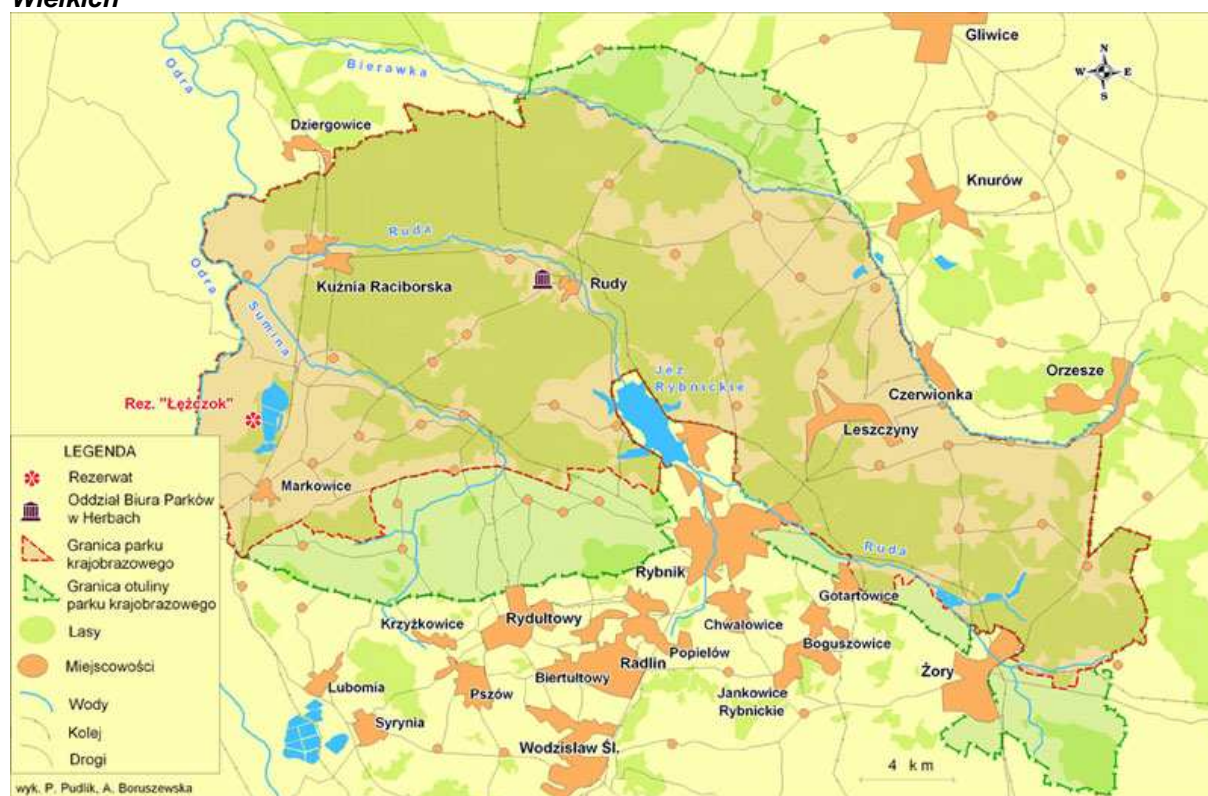
Źródło: <http://www.wkz.katowice.pl>, zasoby UM Żory

2.4. Uwarunkowania ochrony środowiska

2.4.1. Walory krajobrazowe

Żory usytuowane są na terenie jednego z czystszych ekologicznie i niezdegradowanych obszarów Śląska, który jest oddalony od skupisk ciężkiego przemysłu. Na obszarze Żor zaczynają się granice Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Lasy, które wchodzi w jego skład, rozciągają się na przestrzeni kilkudziesięciu kilometrów od Żor aż do Raciborza.

Tablica 12: Lokalizacja Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”

Źródło: www.zpk.com.pl/parki_mapy/ckkrw_d.jpg

Tablica 13: Fotografia – Park Krajobrazowy „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”

Park krajobrazowy Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich został powołany rozporządzeniem wojewody katowickiego nr 181/93 z 23.11.1993 r. (Dz. Urz. Woj. Kat. nr 15/93, poz. 130). Powierzchnia parku wynosi obecnie 49 387 ha, a powierzchnia otuliny - 14 010 ha. Celem utworzenia parku było zachowanie i ochrona dóbr i walorów przyrodniczych oraz przyrodniczo-kulturowych i kulturowych na obszarze wielowiekowej działalności cystersów.

Źródło: http://www.przyroda.katowice.pl/pk_cysterskie_kompozycje_krajobrazowe.html

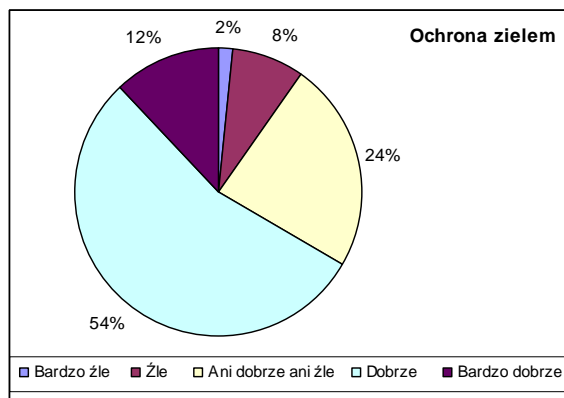
Na granicy miasta znajduje się „pojezierze palowickie” stanowiące ciąg kilkunastu stawów założonych kilkaset lat temu przez cystersów. Jest to jeden z najbardziej urokliwych zakątków Śląska.

Tablica 14: Fotografia – Pojezierze palowickie

Żory są jednym z nielicznych miast województwa śląskiego przykładających bardzo znaczącą wagę do utrzymania na wysokim poziomie zieleni miejskiej. Dbałość o zieleni przekłada się na postrzeganie miasta zarówno przez osoby przyjezdne, ale przede wszystkim przez samych mieszkańców, którzy w ankiecie poprzedzającej przygotowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji wysoko ocenili stan zieleni miejskiej.

Tablica 15: Procentowy rozkład odpowiedzi na pytanie dotyczące stanu ochrony zieleni miejskiej w Żorach.

Tablica 16: Miejskie parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej

TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNE I OSIEDLOWE		2004	2005	2006	2007	2008
Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej						
ogółem	ha	194,3	199,6	199,6	199,6	200,5
Parki spacerowo - wypoczynkowe i zieleńce						
parki spacerowo - wypoczynkowe						
obiekty						
ogółem	ob.	3	3	3	3	2
w gestii samorządu miast	ob.	2	2	2	3	2
powierzchnia						
ogółem	ha	2,5	2,5	2,5	5,7	5,7
w gestii samorządu miast	ha	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5
zieleńce						
obiekty						
ogółem	ob.	43	46	46	48	49
w gestii samorządu miast	ob.	43	46	46	48	49
Powierzchnia						
ogółem	ha	48,5	50,4	50,4	-	52,4
w gestii samorządu miast	ha	48,5	50,4	50,4	-	52,4
Zieleń uliczna						
ogółem	ha	72	72	72	78	78,7
Tereny zieleni osiedlowej						
ogółem	ha	143,3	146,7	146,7	146,7	145,6
w gestii samorządu miast	ha	98,6	98,6	98,6	98,9	98,9
Nasadzenia i ubytki						
nasadzenia						
drzewa	szt.	237	566	1 000	138	767
krzewy	szt.	1 523	2 645	223	500	12 115
ubytki						
drzewa	szt.	224	720	1 040	87	240
krzewy	szt.	0	50	300	-	-
Lasy gminne (mienie komunalne)						
ogółem	ha	12	15	15	11	11

*źródło WWW.sts.gov.pl i UM Żory

Parki, zieleńce i tereny zieleni osiedlowej oraz lasy gminne stanowią 4,43% całkowitej powierzchni miasta (tj. 286,1 ha), w tym największy obszar zajmują tereny zieleni osiedlowej (146,7 ha) oraz zieleń uliczna (78 ha).

2.4.2. Ochrona powietrza

Tablica 17: Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

		2004	2005	2006	2007	2008
EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH						
Emisja zanieczyszczeń pyłowych						
ogółem	t/r	551	206	363	-	-
nie zorganizowana	t/r	0	0	-	-	-
ze spalania paliw	t/r	532	204	361	-	-
cementowo-wapiennicze i materiały ogniotrwałe	t/r	0	0	-	-	-
krzemowe	t/r	0	0	-	-	-
nawozów sztucznych	t/r	0	0	-	-	-
środków powierzchniowo czynnych	t/r	0	0	-	-	-
węglowo-grafitowe, sadza	t/r	4	2		-	-
Emisja zanieczyszczeń gazowych						
ogółem	t/r	108 906	94 916	2570	-	-
nie zorganizowana	t/r	0	0	-	-	-
dwutlenek siarki	t/r	428	340	286	-	-
tlenki azotu	t/r	203	160	-	-	-
tlenek węgla	t/r	282	166	-	-	-
dwutlenek węgla	t/r	105 812	89 222	-	-	-
metan	t/r	2 181	5 028	-	-	-
podtlenek azotu	t/r	0	0	-	-	-
Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w urządzeniach do redukcji						
pyłowe	t/r	1 839	625	76,5	-	-
gazowe	t/r	0	0	-	-	-

*źródło www.stat.gov.pl

Na przestrzeni ostatnich lat emisja zanieczyszczeń pyłowych oraz gazowych notowana na terenie miasta Żory diametralnie spadała. Dla porównania, w roku 2005 emisja zanieczyszczeń pyłowych była niemal dwuipółkrotnie niższa od tej zanotowanej w roku 2003. Stale maleje również emisja zanieczyszczeń gazowych. Głównym źródłem zanieczyszczeń pozostają zanieczyszczenia powodowane spalaniem paliw.

2.4.3. Ochrona wody oczyszczanie ścieków

Tablica 18: Zużycie wody i oczyszczanie ścieków

		2004	2005	2006	2007	2008
ZUŻYCIE WODY I OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW						
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności						
ogółem	dam3/rok	4442,4	4037,7	4,0	-	4290,4
przemysł	dam3/rok	10	7	-	-	-
rolnictwo i leśnictwo	dam3/rok	2 100	1 767	1,8	-	1801
eksploatacja sieci wodociągowej	dam3/rok	2332,4	2263,7	2,3	-	2489,4
gospodarstwa domowe	dam3/rok	2016,4	1886,4	1917,9	-	2136,1
Komunalne i przemysłowe oczyszczalnie ścieków						
oczyszczalnie						
oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów	ob.	1	1	1	1	2
przepustowość z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3/dobę	8 716	8 716	8 716	8716	16716
ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków miejskich i wiejskich						
z podwyższonym usuwaniem biogenów	osoba	51 000	51 000	49 562	-	50270
Wielkość oczyszczalni komunalnych w RLM						
ogółem	osoba	58 403	58 261	44 776	-	75176
Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi						
ogółem	dam3	-	-	2946,6	-	1796
oczyszczane razem	dam3	-	-	2946,6	-	1795
oczyszczane mechanicznie	dam3	-	-	-	-	-
oczyszczane chemicznie	dam3	-	-	-	-	-
oczyszczane biologicznie	dam3	-	-	-	-	-
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3	-	-	2946,6	-	1795
nieoczyszczane razem	dam3	-	-	-	-	1
nieoczyszczane odprowadzane z zakładów przemysłowych	dam3	-	-	-	-	-
nieoczyszczane odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	-	-	-	-	1
Ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone do wód lub do ziemi						
ogółem	dam3	2002,6	1870	1,9	-	-
oczyszczane razem	dam3	1 954	1 870	1,9	-	-
oczyszczane mechanicznie	dam3	4	0	-	-	-
oczyszczane chemicznie	dam3	0	6	-	-	-
oczyszczane biologicznie	dam3	101	95	-	-	-
oczyszczane z podwyższonym usuwaniem biogenów	dam3	1 849	1 769	100,00	-	-
nieoczyszczane razem	dam3	48,6	0	-	-	-
nieoczyszczane odprowadzane z zakładów przemysłowych	dam3	25	0	-	-	-
nieoczyszczane odprowadzone siecią kanalizacyjną	dam3	23,6	0	-	-	-

*źródło www.stat.gov.pl

W latach 2002 – 2005 zużycie wody spadło o ok. 20%, zarówno w przemyśle, jak i w gospodarstwach domowych. W Żorach ścieki oczyszczane są przez 2 oczyszczalnie z podwyższonym usuwaniem biogenów. Istniejące oczyszczalnie ścieków obsługują 83% ludności miasta.

2.4.4. Gospodarka odpadami

Tablica 19: Odpady wytworzone i nagromadzone

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
ODPADY WYTWORZONE I NAGROMADZONE						
Zakłady wytwarzające odpady						
ogółem	ob.	3	1	-	-	-
Odpady wytworzone w ciągu roku						
ogółem	tys. t/r	9,2	5,7	6,5	-	5,5
poddane odzyskowi	tys. t/r	9	4,6	6,0	-	4,5
unieszkodliwione razem	tys. t/r	0	0	-	-	-
unieszkodliwione termicznie	tys. t/r	0	0	-	-	-
unieszkodliwione kompostowane	tys. t/r	0	0	-	-	-
składowane na składowiskach własnych i innych	tys. t/r	0	0	-	-	-
unieszkodliwione w inny sposób	tys. t/r	0	0	-	-	-
magazynowane czasowo	tys. t/r	0,2	1,1	0,5	-	1,0
Powierzchnia składowania odpadów						
nie zrekultywowana	ha	0	0	0	0	0
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych						
ogółem	tys. t	0	0	0	0	0

*źródło www.stat.gov.pl

W latach 2002 – 2005 spadła liczba zakładów wytwarzających odpady z 3 do 1, co przede wszystkim spowodowało zmniejszenie odpadów wytworzonych w ciągu danego okresu z 11,6 tys. ton do 5,7 tys. ton. Nagromadzone odpady są przede wszystkim poddawane odzyskowi (ok. 81%). Czasowo magazynowanych jest ok. 19% odpadów. Miasto nie posiada wysypiska śmieci.

2.5. Infrastruktura techniczna

2.5.1. Woda, gaz, kanalizacja, energia elektryczna

Żory posiadają kompletną sieć wodociagową, obejmującą zasięgiem 98,9% mieszkańców. Dostępność sieci kanalizacyjnej i gazociagowej jest również bardzo wysoka i wynosi odpowiednio 81,9% oraz 90,9%. Całe miasto jest pokryte siecią energetyczną. Inwestycje w wymienionych obszarach obejmują głównie prace remontowe i konserwatorskie.

Tablica 20: Infrastruktura techniczna - wodociągi

	j.m.	2004	2005	2006	2007	2008
Wodociągi						
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	175,7	183,9	186,5	187,0	198,3
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	5 426	5 889	5 924	6174	6200
woda dostarczona gospodarstwom domowym	dam3	2016,4	1886,4	1 869	1845	2135
mieszkania w budynkach mieszkalnych nowo dołączonych do sieci wodociągowej	miesz.	-	-	36	-	-
ludność korzystająca z sieci wodociągowej w miastach	osoba	62 168	62 159	61 713	60955	60572
ludność korzystająca z sieci wodociągowej	osoba	62 168	62 159	61 713	60955	60572

*źródło PWiK Sp. z o.o.

Tablica 21: Infrastruktura techniczna - kanalizacja

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
Kanalizacja						
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	km	79,8	78,7	77,1	78,3	78,1
połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	szt.	2 447	2 459	2 498	2546	3081
ścieki odprowadzone	dam3	1938,6	1835	2 946	2828	2734
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w miastach	osoba	51 533	51 489	49 562	49630	49734
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	osoba	51 533	51 489	49 562	49630	49734

*źródło PWiK Sp. z o.o.

Działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie miasta Żory prowadzi Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o.o., w którym Gmina Żory posiada 100% udziałów.

PWiK Sp. z o.o. Żory jako samodzielne przedsiębiorstwo rozpoczęło działalność 1 kwietnia 1997 r., kiedy to na mocy decyzji Wojewody Katowickiego dokonano podziału Rejonowego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w Rybniku na kilka lokalnych przedsiębiorstw.

W obecnej formie przedsiębiorstwo istnieje od 1 października 2000 r., kiedy to przekształciło się z przedsiębiorstwa komunalnego w spółkę prawa handlowego.

Przez blisko dziesięć lat samodzielnej działalności przedsiębiorstwo przekształciło się w zakład stosujący nowoczesne technologie budowy sieci wodociągowej, uzdatniania wody oraz oczyszczania ścieków komunalnych, dysponujący nowoczesnym specjalistycznym sprzętem umożliwiającym prowadzenie bieżącej obsługi sieci kanalizacyjnej oraz prowadzenie usług z zakresu opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. W latach tych konsekwentnie przeprowadzano wymianę najbardziej awaryjnych odcinków sieci wodociągowej, co przełożyło się na znaczny spadek strat wody (z poziomu 38% w 1997 r. do poziomu 15% w roku 2005), zmniejszenie awaryjności sieci, poprawę jakości dostarczanej wody, a w konsekwencji na wyraźną poprawę świadczonych usług.

W celu ciągłego podnoszenia jakości świadczonych usług oraz w trosce o jakość środowiska, w roku 2006 przedsiębiorstwo wdrożyło oraz uzyskało certyfikat Systemu Zarządzania Jakością ISO 9001 oraz certyfikat Systemu Zarządzania Środowiskowego ISO 14001.

PWiK Żory Sp. z o.o. eksploatuje sieć wodociągową rozdzielczą o długości 187 km oraz sieć kanalizacji sanitarnej o długości 78,3 km.

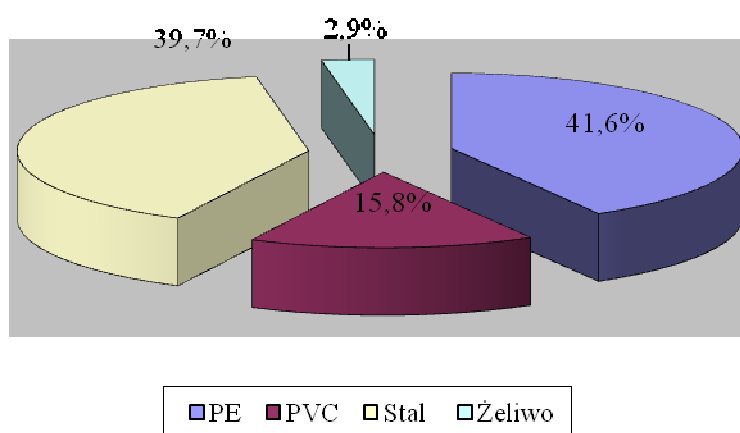
Z usług przedsiębiorstwa korzysta:

- ✓ w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę 99,82 %,
- ✓ w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków 78,07 %

ogólnej liczby mieszkańców miasta.

Strukturę materiałową oraz wiekową sieci wodociągowej przedstawiono odpowiednio w tablicach 22 i 23

Tablica: 22 Struktura materiałowa sieci wodociągowej

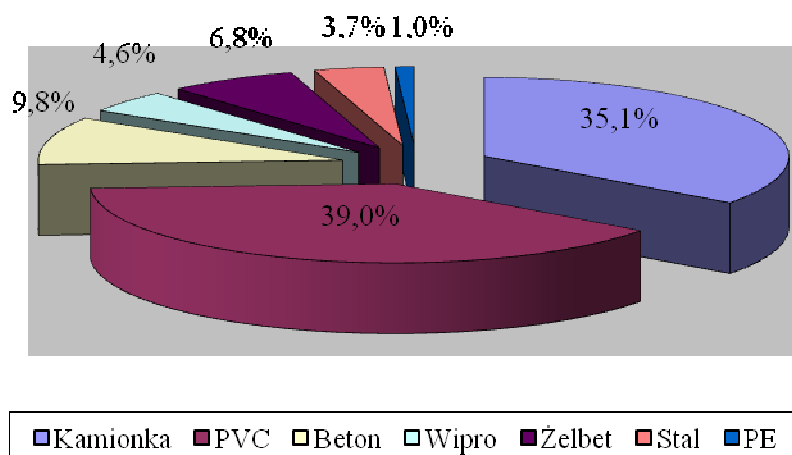

Tablica: 23 Struktura wiekowa sieci wodociągowej

Wiek Sieci	Długość [km]	Udział [%]
Poniżej 10 lat	76,45	41,6
11-20 lat	50,37	27,4
21-30 lat	23,31	12,7
31-40 lat	29,29	15,9
Powyżej 40 lat	4,47	2,4
Razem	183,9	100

Strukturę materiałową oraz wiekową sieci kanalizacji sanitarnej przedstawiono odpowiednio w tablicach 24 i 25

Tablica: 24 Struktura materiałowa sieci kanalizacji sanitarnej

Tablica: 25 Struktura wiekowa sieci kanalizacji sanitarnej

Wiek Sieci	Długość [km]	Udział [%]
Poniżej 10 lat	22,2	29,1
11-20 lat	15,6	20,3
21-30 lat	32,3	42,3
31-40 lat	6,1	8,0
Powyżej 40 lat	0,2	0,3
Razem	76,4	100

W roku 2003, po trzech latach realizacji, przedsiębiorstwo zakończyło I etap gruntownej modernizacji mechaniczno-biologicznej komunalnej oczyszczalni ścieków, oddanej do eksploatacji w roku 1977. Zastosowanie nowoczesnej, wysokoefektywnej technologii umożliwiło osiągnięcie parametrów ścieków oczyszczonych zgodnych ze standardami Unii Europejskiej.

28 sierpnia 2009 r. podpisana została umowa o dofinansowanie w kwocie 148 mln zł dla projektu pn. „Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Żorach”. Projekt zakłada

budowę kanalizacji sanitarnej (117 km) i deszczowej (45 km), przebudowę i rozbudowę oczyszczalni ścieków, przebudowę sieci wodociągowej wraz z uruchomieniem stacji uzdatniania wody. Roboty rozpoczną się w lipcu 2010 roku a ich zakończenie planowane jest na listopad 2013.

W ostatnich latach, w dowód uznania dla osiągnięć, przedsiębiorstwo uhonorowane zostało licznymi wyróżnieniami w tym Złotą Odznaką Honorową za Zasługi dla Województwa Śląskiego (2005r.), Złotą Statuetką Fair Play za zdobycie piąty raz z rzędu certyfikatu przedsiębiorstwa Fair Play (2006 r.), a także Statuetką Czarny Diament przyznawaną przez Rybnicką Izbę Przemysłowo-Handlową (2006 r.). W 2007 roku przedsiębiorstwo przyjęło w szeregi Klubu Gazele Biznesu organizowanego przez Dziennik Puls Biznesu, a zrzeszającego przedsiębiorstwa dynamicznie rozwijające się.

Tablica 26: Infrastruktura techniczna – sieć gazowa

	J. m.	2003	2004	2005	2006
długość czynnej sieci ogółem	km	200,3	200,6	200,7	-
długość czynnej sieci przesyłowej	km	15,8	15,9	15,9	-
długość czynnej sieci rozdzielczej	km	184,5	184,7	184,8	185,08
czynne połączenia do budynków mieszkalnych	szt.	4 529	4 647	4 709	4 739
odbiorcy gazu	gosp. dom	16 515	-	16 628	16 663
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	gosp. dom	-	-	2 573	2 377
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań	tys.m3	-	-	2387,2	2 299,6
szacunek ludności korzystającej z sieci gazowej	osoba	59 807	57 440	57 142	-

Miasto Żory jest zaopatrywane w gaz ziemny z systemu krajowego Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa S.A. w Warszawie przy pomocy sieci gazociągów wysokiego, średniego i niskiego ciśnienia z wykorzystaniem stacji pomiarowych pierwszego i drugiego stopnia. Odbiorcy zasilani są gazem ziemnym wysokometanowym GZ-50 pochodzenia naturalnego, którego głównym składnikiem jest metan.

Źródła zasilania w gaz ziemny dla miasta to:

- ✓ SRP I^o - Rój ul. Graniczna
- ✓ SRP I^o - Kleszczów, ul. Ustronna
- ✓ SRP I^o - Osiny

Łączna długość czynnych gazociągów (bez przyłączy) dla miasta Żory wynosi 185 078 km, z tego 49 893 km przypada na gazociągi niskiego ciśnienia, a 135 185 km na gazociągi średniego ciśnienia. Łączna liczba czynnych przyłączy gazowych to 4 739 szt. Łączna liczba odbiorców gazu w Żorach to 17 029, z tego 16 633 odbiorców przypada na gospodarstwa domowe.

Szacuje się, że z sieci gazowej w Żorach korzysta ponad 57 tys. mieszkańców, co stanowi ponad 91% ludności miasta.

Tablica 27: Infrastruktura techniczna - porównanie

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
Korzystający z instalacji w miastach w % ogółu ludności miast						
wodociąg	%	98,7	98,9	98,7	99,3	99,4
kanalizacja	%	81,8	81,9	81,5	-	81,6
gaz	%	91,2	90,9	94,5	-	-
Sieć rozdzielcza na 100 km²						
sieć wodociągowa	km	271,8	284,5	259	121,2	-
sieć kanalizacyjna	km	123,5	121,8	129	-	-
sieć gazowa	km	285,7	285,9	285,4	-	-

*dane z PWiK Sp. z o.o.

Miasto Żory jest w 100% zelektryfikowane i nie posiada na swoim terenie źródeł energetyki zawodowej. Sieć dystrybucyjna systemu oparta jest o linie napięciowe 110 kV, 220 kV. System zasilania miasta tworzą linie 110 kV z Głównymi Punktami Zasilania, natomiast linie 220 kV mają charakter tranzytowy. Eksploatacją poszczególnych elementów systemu elektroenergetycznego zajmują się następujące przedsiębiorstwa: Polskie Sieci Elektroenergetyczne – Południe Sp. z o.o. (właściciel i eksploatacja sieci o napięciu 220 kV i wyższym), GZE Vattenfall S.A. w Gliwicach (w zakresie linii 110 kV i stacji GPZ oraz SN, nN i stacji transformatorowych), BEST-EKO Sp. z o.o. Żory (w zakresie SN, nN i stacji transformatorowych).

Układ sieci WN i rezerwa mocy w GPZ-ach daje możliwość pokrycia potrzeb dla wzrostu zapotrzebowania mocy. Podłączenie odbiorców do istniejącej linii SN jest uwarunkowane miejscem lokalizacji odbioru, zapotrzebowaniem mocy szczytowej odbiorców oraz możliwościami przesyłu energii. Układ pracy większości sieci SN zapewnia dostawę energii elektrycznej o właściwych parametrach technicznych. Zlokalizowane na terenie zurbanizowanym stacje SN/nN zasilane są w większości co najmniej dwoma liniami kablowymi SN. Linie kablowe są budowane w układzie pierścieniowym. Na terenach o niskiej intensywności zabudowy stacje transformatorowe (głównie słupowe) zasilane są często pojedynczymi liniami napowietrznymi SN, co stanowi standard o niższym poziomie bezpieczeństwa.

Łączna długość sieci elektrycznych w Żorach wynosi ponad 570 km, z tego ponad 550 km jest w administrowaniu GZE Vattenfall S.A. w Gliwicach, a ok. 20 km w administrowaniu BEST-EKO Sp. z o.o. Żory. Łączna liczba odbiorców energii elektrycznej w Żorach to 19 848 gospodarstw domowych, natomiast zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu wynosi ponad 41 847 tys. MW*h.

W układzie normalnym zasilanie odbiorców zlokalizowanych na terenie Miasta Żory odbywa się na średnim napięciu 20 kV kablami ziemnymi oraz liniami napowietrznymi z następujących Głównych Punktów Zasilających (GPZ-ów):

- ✓ „Żory” 110/20 kV, transformatory 2 x 25 MV A,
- ✓ „Baranowice” 110/20 kV, transformatory 2 x 25 MVA.

Istnieje również możliwość zasilania miasta z GPZ 110/20 kV „Pawłowice” oraz GPZ 110/20 kV „Kłokocin”, które zlokalizowane są poza granicami Miasta Żory.

Sieć elektroenergetyczna 110 kV obsługiwana przez GZE Vattenfall S.A. pracuje w układzie zamkniętym, w związku z czym w przypadkach awaryjnych istnieje możliwość wzajemnego połączenia (rezerwowania) wymienionych stacji. Ponadto istnieją powiązania sieci na średnim napięciu 20 kV pomiędzy stacjami, które mogą być odpowiednio konfigurowane w zależności od stanu awaryjnego sieci.

Przez teren miasta przechodzą napowietrzne linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110 kV następujących relacji:

- ✓ „Kłokocin –Folwarki”,
- ✓ „Folwarki -Żory Erg 1,2”,
- ✓ „Folwarki –Żory”,
- ✓ „Suszec -Pniówek, odczep Baranowice”,
- ✓ „Żabiniec -Borynia odczep Żory odczep Baranowice”.

Na terenie miasta zlokalizowana jest ponadto stacja elektroenergetyczna należąca do GZE Vattenfall S.A. - 110 kV „Folwarki” oraz stacja 110/20 kV „Erg Żory”. Przez miasto przebiega również linia napowietrzna 220 kV, której właścicielem są Polskie Sieci Elektroenergetyczne Sp. z o.o. z siedzibą w Katowicach.

Sieć elektroenergetyczna SN i nN

Z zasilających miasto GPZ-ów dla zasilania stacji transformatorowych SN/nN wyprowadzone są linie napowietrzne i kablowe o napięciu 20 kV. Do zasilania odbiorców na terenie miasta służy 212 sztuk stacji transformatorowych 20/0,4 kV, w których zainstalowane są transformatory o łącznej mocy 63,1 MVA. Rozmieszczenie stacji transformatorowych SN/nN jest w miarę równomierne. Istniejące obciążenia w sieciach rozdzielczych nN nie powodują przeciążeń transformatorów SN/nN.

Na terenie miasta posiadamy sieć rozdzielczą nN kablową i napowietrzną, pracującą w układzie TN-C 0,4/0,23 kV. Ogólny stan techniczny sieci SN i nN ocenia się jako dobry.

2.5.2. Telekomunikacja

W Żorach funkcjonują nowoczesne centrale elektroniczne wyposażone w sieci światłowodowe. Miasto obsługiwane jest przez następujących operatorów stacjonarnych: Telekomunikację Polską S.A. (Obszar Eksploatacji w Opolu), Netię S.A. i Dialog Telecom.

Telekomunikacja Polska S.A administruje na terenie Miasta Żory liniami teletechnicznymi słupowymi oraz liniami kablowymi (w kanalizacji i doziemnymi) o łącznej długość ponad 200 km. TP S.A. obsługuje także 24 centrale, natomiast liczba abonentów TP S.A. w Żorach w ostatnich latach kształtuje się na poziomie ok. 15 tys.

Telekomunikacja Polska S.A. na terenie Miasta Żory:

Liczba abonentów TP S.A	15 222
Długość linii teletechnicznych słupowych	90,49 km
Długość linii kablowych (w kanalizacji i doziemnych)	133,409 km
Liczba central	24

Szacuje się zatem, iż usługami Telekomunikacji Polskiej S.A. w Żorach objętych jest ok. 70% mieszkańców miasta.

Kolejnym operatorem telefonii stacjonarnej jest Netia S.A. – oferująca m.in. transmisję głosu, danych i dostęp do Internetu.

Teren miasta pokryty jest także zasięgiem sieci telefonów komórkowych. Miasto Żory w ostatnich latach charakteryzuje również równomierny wzrost dostępu do szybkiej transmisji danych. Na obszarze miasta (Starówka) funkcjonuje nowoczesna, bezprzewodowa, ogólnodostępna i bezpłatna sieć dostępu do Internetu. Każdy, kto przyjdzie na żorski rynek i jego najbliższe okolice z laptopem może skorzystać z darmowego dostępu do Internetu - wystarczy, by laptop miał zainstalowaną kartę Wi-Fi.

Cele projektu „Hotspot ŻORY”:

- ✓ zwiększenie atrakcyjności żorskiej starówki,
- ✓ zwiększenie dostępu do Internetu w mieście,
- ✓ poprawa e-komunikacji z Urzędem Miasta,
- ✓ dostęp do stron internetowych Urzędu Miasta, Biuletynu Informacji Publicznej i innych miejskich portali internetowych,
- ✓ dostęp do informacji dla mieszkańców i przyjezdnych tak na rynku jak i w budynku Urzędu Miasta,
- ✓ dostęp do internetu dla dziennikarzy w czasie sesji Rady Miasta,
- ✓ stworzenie możliwości bezpośrednich relacji z sesji Rady Miasta.

Ponadto na terenie Miasta Żory działa 8 firm oferujących dostęp do Internetu:

- ✓ Telekomunikacja Polska S.A. – oferuje dostęp do Internetu poprzez kable telekomunikacyjne za pomocą tzw. Neostrady
- ✓ Netia S.A. - oferuje dostęp do Internetu poprzez kable telekomunikacyjne
- ✓ Dialog Telecom - oferuje dostęp do Internetu poprzez kable telekomunikacyjne
- ✓ NetKomp – oferuje dostęp do Internetu przede wszystkim poprzez sieć kablową
- ✓ Kki – Internet dostarczany jest siecią WLAN
- ✓ SariNet – dostarcza Internet drogą przewodową
- ✓ Broker – umożliwia dostęp do Internetu poprzez sieć telewizji kablowej

- ✓ Hyperion - oferuje dostęp do Internetu przede wszystkim poprzez sieć kablową
- ✓ Pro-Tech - dostarcza Internet drogą przewodową
- ✓ UPC – umożliwia dostęp do Internetu poprzez sieć telewizji kablowej
- ✓ VECTRA – umożliwia dostęp do Internetu poprzez sieć telewizji kablowej
- ✓ Media-Komp - dostarcza Internet drogą przewodową.

Szacuje się, iż w Żorach istnieje ok. 7 tysięcy abonentów Internetu szerokopasmowego (o przepustowości potrzebnej dla gospodarstwa domowego lub małej firmy), w tym ponad 2 tysiące korzystających z usługi ADSL sieci telefonii stacjonarnej. Stanowi to ok. 30% gospodarstw domowych w mieście.

2.5.3. Budownictwo, w tym budownictwo mieszkaniowe

Kwestie mieszkaniowe są od dziesięcioleci nierozwiązane w naszym kraju, co bardzo negatywnie oddziałuje na normalne funkcjonowanie rodzin i aktywność zawodową mieszkańców. Są one powodem zagrożeń rozwoju społeczeństwa, wielu napięć i zjawisk patologicznych oraz braku podstaw biologicznej egzystencji. Mieszkanie ma znaczenie podstawowe dla prawidłowego funkcjonowania człowieka, zaraz po wyżywieniu. Jego brak pozbawia człowieka biologicznego, społecznego i ekonomicznego bezpieczeństwa, utrudnia pełnienie codziennych obowiązków. Posiadanie samodzielnego mieszkania jest podstawowym prawem każdej rodziny. Stworzenie warunków realizacji tego prawa leży zatem w interesie każdej gminy.

Żory również przyjęły w swej Strategii Rozwoju Miasta rozwój budownictwa mieszkaniowego jako jeden z priorytetowych celów operacyjnych, w ramach którego założono następujące działania: uzbrojenie terenów budowlanych, rozwój budownictwa socjalnego, realizacja budownictwa wielorodzinnego, uporządkowanie geodezyjne i własnościowe gruntów. Innym dokumentem odnoszącym się do rozwoju budownictwa w mieście jest „Polityka mieszkaniowa Miasta Żory w latach 2000-2010 i programy jej realizacji” przyjęta Uchwałą Nr XXI/262/2000 Rady Miasta Żory z dnia 24.02.2000 roku

W Żorach istnieje bardzo wiele czynników sprzyjających rozwojowi budownictwa mieszkaniowego tj.:

- ✓ mała intensywność zabudowy, dogodny układ dzielnic i różnorodność możliwości budownictwa mieszkaniowego,
- ✓ mała ilość obiektów do rewaloryzacji,
- ✓ duże tradycje budownictwa jednorodzinnego,
- ✓ duża liczba mieszkańców w wieku do 30 lat,
- ✓ atrakcyjna lokalizacja miasta,
- ✓ duża liczba terenów możliwych do przeznaczenia pod zabudowę,
- ✓ dobrze określone i zbilansowane w planie ogólnym lokalizacje pod budownictwo mieszkaniowe,
- ✓ wola zmiany miejsca zamieszkania wyrażana przez pracowników umysłowych, robotników wykwalifikowanych, uczniów i studentów z dzielnic Korfantego i Sikorskiego,
- ✓ atrakcyjność zamieszkania w dzielnicach Rój, Osiny, Rowień, Kleszczów, Rogoźna.

W ramach budownictwa komunalnego obecnie w Żorach jest 90 budynków, w tym 73 budynków mieszkalnych oraz 17 użytkowych. Liczba mieszkań kształtuje się na poziomie 1 137, z czego 330 to lokale socjalne, natomiast lokali użytkowych jest 126, a także 13 lokali tymczasowe.

Rozwój budownictwa w mieście w dużej mierze odzwierciedla tendencje ogólnokrajowe i jest zależny od czynników gospodarczych oraz ekonomicznych. Boom inwestycyjny zanotowany z początkiem roku 2005 został odzwierciedlony w statystykach w 2006 i 2007 roku kiedy większość inwestycji została oddana do użytku.

2.5.4. Komunikacja lokalna

Tablica 29: Komunikacja miejska

	J. m.	2005	2006	2007	2007	2008
KOMUNIKACJA MIEJSKA						
Trasy komunikacyjne						
autobusowe	km	99	69	69	69	69

*dane z UM Żory

Jak większość miast śląskich, Żory korzystają z komunikacji autobusowej. Na terenie miasta nie funkcjonuje natomiast komunikacja tramwajowa oraz trolejbusowa. Ilość kilometrów istniejących tras komunikacyjnych została na przestrzeni ostatnich 4 lat radykalnie zredukowana, co jest odbiciem tendencji ogólnokrajowych.

Zwiększona dostępność do indywidualnych środków transportu (niższe ceny pojazdów samochodowych) oraz inwestycje w obszarze ścieżek rowerowych powodują zmniejszone zainteresowanie korzystaniem ze zbiorowych środków transportu. Organizatorem przewozów na terenie miasta jest Międzygminny Związek Komunikacyjny z siedzibą w Jastrzębiu Zdroju. Ponadto funkcjonują przewoźnicy prywatni umożliwiający mieszkańcom Żor dojazd do sąsiednich miast w tym:

- dojazd do Rybnika: przewoźnicy należący do Stowarzyszenia „DEWAX”, przewoźnicy niezrzeszeni
- dojazd do Jastrzębia: Drabas, Kłosok
- dojazd do Pszczyny: Czech
- dojazd do Gliwic: RAVBUS i Stuchlik
- dojazd do Katowic: Drabas i Kuśmierk.

Mieszkańcy Żor korzystają również z przewozów realizowanych przez firmy PKP i PKS.

Nieprzypadkowo Żory były w przeszłości ważnym punktem na bursztynowym szlaku. Gdy spojrzeć na miasto z góry, w oczy rzuca się rozwinięta sieć dróg promieniście rozchodząca się od centrum na wszystkie strony świata.

Z wyznaczonych 10 korytarzy transeuropejskiej sieci transportowej, 4 przechodzą przez obszar Polski, z czego 1 przebiega przez Miasto Żory tj.: korytarz VI – Gdańsk - Katowice - Żylna. O tym, że miasto utrzymało swą istotną rolę w transporcie świadczą planowane inwestycje: to właśnie przez Żory przebiegać będzie autostrada północ-południe A1 oraz droga regionalna Pszczyna - Racibórz, która domknie planowaną obwodnicę miasta od strony północnej. Dzięki tym inwestycjom możliwości komunikacyjne będą jeszcze lepsze. Infrastrukturę komunikacyjną uzupełnia dodatkowo istniejąca linia kolejowa.

Natężenie ruchu waha się na poziomie:

- ✓ północ – południe ok. 20 tysięcy pojazdów na dobę
- ✓ wschód – zachód ok. 12 tysięcy pojazdów na dobę

i w związku z realizowanymi inwestycjami w mieście będzie rosło.

Czynnik ten stwarza bardzo dobre warunki do realizacji inwestycji skierowanych na obsługę ruchu tranzytowego (m.in. motele, stacje benzynowe, bary gastronomiczne, zakłady diagnostyki samochodowej itp.). Dodatkowym elementem potwierdzającym tą tezę jest fakt, że Żory leżą na międzynarodowym szlaku tranzytowym (granica w Cieszynie) w związku z czym część ruchu na nim generowanego ma charakter długodystansowy, co wiąże się z koniecznością odpoczynku podczas podróży.

2.6. Gospodarka

2.6.1. Największe przedsiębiorstwa i pracodawcy

Żory są miastem o silnie rozwiniętym sektorze głównie małych i średnich przedsiębiorstw, jednakże doskonała lokalizacja, a przede wszystkim dynamiczne i zintegrowane działania na rzecz pozyskania nowych inwestorów zaczynają zmieniać istniejące tendencje.

Żory to miejsce, gdzie sprzyja się inwestorom. W ogólnopolskim rankingu „Gmina przyjazna inwestorom” miasto otrzymało 1 miejsce w kategorii zarządzania rozwojem. Żorska Izba Gospodarcza organizuje Żorskie Targi Budowlane ŻorBim Budować Inwestować i Mieszkać w Żorach, które przyciągają wystawców z całego regionu. Miasto aktywnie wspiera nowych inwestorów, co przekłada się między innymi na realizowanie nowych inwestycji w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej.

W chwili obecnej w mieście działa ok. 3700 firm o różnym profilu działalności. Największe z nich funkcjonują na terenach istniejącej w mieście od 1996 roku Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej, która powstała z myślą o wspomaganie lokalnego rynku pracy – miała mianowicie wypełnić lukę powstałą w wyniku likwidacji największych żorskich zakładów pracy jak Kopalni „ŻORY”, Fabryki Domów „FADOM”, Przedsiębiorstwa Budowlano - Montażowego „PEBEROW”, czy Zakładów Tworzyw Sztucznych „Krywałd - ERG”. Na terenach KSSE zlokalizowały się zarówno firmy z pełnym lub częściowym kapitałem zagranicznym, jak i te o rodzimych korzeniach.

Są to m.in. firmy z branży:

- ✓ spożywczej - największego w Polsce producenta kawy cappuccino „Mokate” Sp. z o.o. oraz Instanta Sp. z o.o.,
- ✓ budowlanej - „Libet 2000”,
- ✓ wyrobów z tworzyw sztucznych Elplast Sp. z o.o.,
- ✓ wyrobów z tworzyw sztucznych i metalowych PRINTEX ŁAPOT Spółka Jawna.

Dzięki dogodnemu położeniu i bardzo dobrej infrastrukturze drogowej Żory stają się dominującym w regionie centrum logistyczno – transportowym. Działa tu jedna z największych w południowej Polsce

hurtowni spożywczych Sygeljool S.A, w trakcie tworzenia jest także nowoczesny park przemysłowy brytyjskiej firmy CROSSPOINT MANAGEMENT SP. Z O.O. .

Obsługą finansową miasta zajmuje się kilkanaście banków zlokalizowanych na terenie całych Żor, głównie jednak w obrębie Starego Miasta: BANK BPH, Bank Millenium SA, Getin Bank SA, ING Bank Śląski SA, Kredyt Bank SA, PKO BP SA.

Lokalizacja miasta na skrzyżowaniu głównych szlaków komunikacyjnych w regionie, spowodowała także, iż w ciągu ostatnich lat powstało wiele nowych stacji benzynowych: Slovnaft Polska SA, FelTank, Auchan, Statoil, Jet, Shell, MMPetro, Statoil, Spec Oil, Tedex Oil, Lotos.

Tablica 30: Przykładowe duże przedsiębiorstwa funkcjonujące w mieście*

Nazwa przedsiębiorstwa	Branża/profil działalności	Liczba zatrudnionych
Mokate sp. z o.o.	Spożywcza	639
Instanta sp. z o.o.	Spożywcza	230
Toora Poland S.A.	Motoryzacja – elementy silników	278
Libet 2000 sp. z o.o.	Budowlana – kostka brukowa	45
Leroy Merlin	Sklep wielkopowierzchniowy	140
Auchan	Sklep wielkopowierzchniowy	487
Kaufland	Sklep wielkopowierzchniowy	120
PW SMAK Firma Rodzinna Pysz Sp. z o.o.	Spożywcza – przetwórstwo warzyw i owoców	100
SFW Warwas	Budowlana - wyburzenia	10 - 50
A-P Żory	Budowlana - okna	70
JBG-2 sp. z o.o.	Producent urządzeń chłodniczych	238
Castorama	Sklep wielkopowierzchniowy	142
„Górecki” Firma Handlowo –Usługowa Bronisław Górecki	Branża motoryzacyjna	89

* w tabeli umieszczono przedsiębiorstwa, które podały dobrowolnie niezbędne dane

2.6.2. Struktura podstawowych branż gospodarki

Żory to miasto, które jest w trakcie przebudowy swojej struktury gospodarczej, w której do końca lat osiemdziesiątych dominowały dwa zakłady wielkiego przemysłu: kopalnia „ŻORY” oraz jedna z największych w Polsce Fabryk Domów „FADOM”.

O ile w przeszłości w Żorach zasadniczym źródłem dochodów ludności był przemysł, o tyle obecnie (a tym bardziej w niedalekiej przyszłości) rolę tę pełni handel i szeroko pojęte usługi. Lokalny rynek handlowy rozdziela się pomiędzy drobnych detalistów oraz sklepy wielkopowierzchniowe.

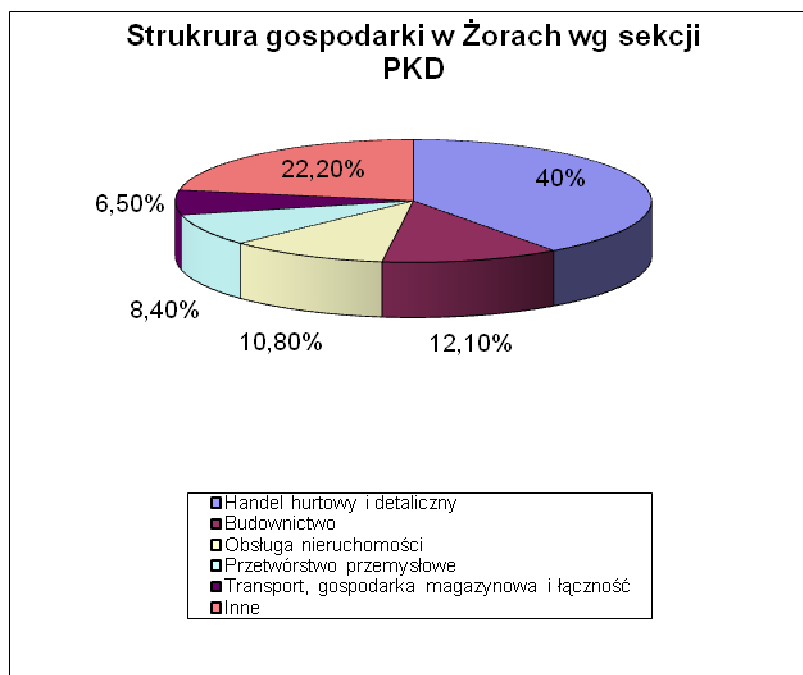
Drobna przedsiębiorczość jest jednak główną cechą rozwoju i pomyślności mieszkańców, a zarazem całego miasta. Głównymi ośrodkami drobnego handlu w mieście są: dzielnica Śródmieście obejmująca centrum miasta oraz targowiska miejskie - zmodernizowane w 2006 roku targowisko w dzielnicy 700 – lecia, drugie w dzielnicy Powstańców Śląskich oraz trzecie w dzielnicy Sikorskiego.

Drugim elementem tworzącym lokalny rynek handlowy są sklepy wielkopowierzchniowe. Rozwój tego rodzaju ośrodków handlu rozpoczął się w mieście uruchomieniem sklepów Minimal i Hagebau. W przeciągu kilku lat w Żorach powstały kolejne. W chwili obecnej istnieje osiem tego typu sklepów, znacząco wpływających na rynek podobnych placówek (Auchan, Leroy Merlin, Castorama, Kaufland, Lidl, Biedronka oraz w nieco mniejszym stopniu Tesco oraz Mix).

Są one zlokalizowane głównie w okolicach obwodnic miejskich. Konkurują one z drobnymi placówkami głównie dłuższymi godzinami otwarcia, niższymi cenami i większym asortymentem towarów – dotyczy to jednak przede wszystkim branży spożywczej oraz ogrodniczej.

Naturalną konsekwencją istnienia w Żorach sklepów wielkopowierzchniowych jest powstawanie w ostatnich latach większej liczby sklepów specjalizujących się w ramach ściśle określonych branż.

Tablica: 31 Struktura gospodarki w Żorach wg sekcji PKD

W Żorach prowadzona jest działalność gospodarcza praktycznie we wszystkich istniejących branżach (wg sekcji PKD). Najwięcej podmiotów gospodarczych (40%) prowadzi działalność w obszarze sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny). Ilość podmiotów zarejestrowanych w tej sekcji na przestrzeni ostatnich lat ulega minimalnym zmianom, co oznacza, iż w branży tej przedsiębiorcy uzyskali określoną stabilność, a rynek nie wymusza nagłych zmian. W przypadku tak trudnego pod względem konkurencyjności sektora jest to bardzo dobra tendencja pozwalająca na dynamiczny rozwój miasta.

Znacząca ilość podmiotów gospodarczych (12,1%) prowadzi działalność w sekcji F (Budownictwo). Zważywszy na bardzo dynamiczny rozwój tego sektora, można zakładać, iż ilość przedsiębiorstw wykonujących swą działalność w obszarze sekcji F w najbliższych latach nie ulegnie zmniejszeniu.

Tablica 32: Podmioty gospodarcze w Żorach

Rok	Liczba podmiotów gospodarczych
2004	3 851
2005	3 802
2006	3 711
2007	3 649
2008	3 616
2009	3 689

*źródło: UM Żory

2.6.3. Rynek pracy

Bezrobocie stanowi jeden z problemów miasta, jednakże dane z roku 2006 wskazują na dalsze znaczne ograniczenie tego negatywnego zjawiska. Przyczyną zmniejszenia bezrobocia na terenie miasta jest – co szczególnie korzystne – lokalizowanie w Żorach i okolicach miasta nowych inwestycji, a częściowo także migracja zarobkowa za granicę oraz do większych miast regionu i kraju. Inwestycje przewidziane do zrealizowania w Lokalnym Programie Rewitalizacji przyczynią się do dalszej redukcji bezrobocia, gdyż wymagają bezpośredniego zatrudnienia kilkudziesięciu osób, a także w stopniu istotnym wpłyną na rozwój rynku usług turystycznych i gastronomicznych na obszarze miasta.

Tablica 33: Charakterystyka rynku pracy

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
PRACUJĄCY						
Pracujący wg płci						
ogółem	osoba	9 747	9 939	10 487	-	-
mężczyźni	osoba	3 946	4 049	4 597	-	-
kobiety	osoba	5 801	5 890	5 890	-	-
BEZROBOCIE						
Bezrobotni zarejestrowani wg płci						
ogółem	osoba	4 332	3 659	2 828	1 861	1 361
mężczyźni	osoba	1 436	1 102	679	414	325
kobiety	osoba	2 896	2 557	2 149	1 447	1 036

*źródło WWW.stst.gov.pl i PUP w Żorach

2.7. Sfera społeczna

2.7.1. Struktura demograficzna i społeczna

Żory zamieszkuje ponad 61 tys. osób. Liczba ludności w ostatnich latach maleje, jednakże nie są to spadki wysokie, co świadczy o perspektywiczności miasta.

Tablica 34: Stan ludności w mieście

J. m.		2004	2005	2006	2007	2008
STAN LUDNOŚCI I RUCH NATURALNY						
Ludność wg miejsca zameldowania/zamieszkania i płci						
stałe miejsce zameldowania						
Stan na 30 VI						
ogółem	osoba	63 687	63 574	62 170	61 635	62 595
mężczyźni	osoba	31 662	31 572	-	-	30 954
kobiety	osoba	32 025	32 002	-	-	31 641
stan na 31 XII						
ogółem		63 592	63 403	61 818	61 375	62 464
mężczyźni		31 614	31 496	30 467	30 150	30 882
kobiety	osoba	31 978	31 907	31 351	31 225	31 582

*źródło: WWW.stat.gov.pl i UM Żory

Zdecydowana większość mieszkańców to osoby w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym – łącznie 91,8%.

Tablica 35: Ludność w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym

J. m.		2004	2005	2006	2007	2008
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym wg płci						
ogółem						
ogółem	osoba	62 964	62 849	61 818	61 375	62 044
mężczyźni	osoba	31 304	31 189	30 467	30 150	30 664
kobiety	osoba	31 660	31 660	31 351	31 225	31 380
w wieku przedprodukcyjnym						
ogółem	osoba	12 600	12 330	11 980	11 742	9 686
mężczyźni	osoba	6 395	6 276	6 156	4 665	4 999
kobiety	osoba	6 205	6 054	5 824	7 077	4 687
w wieku produkcyjnym						
ogółem	osoba	45 483	45 396	44 973	43 866	46 134
mężczyźni	osoba	23 363	23 245	22 972	21 640	23 653
kobiety	osoba	22 120	22 151	22 001	22 226	22 481
w wieku poprodukcyjnym						
ogółem	osoba	4 881	5 123	5 381	5 767	6 224
mężczyźni	osoba	1 546	1 668	1 801	3 845	2 012
kobiety	osoba	3 335	3 455	3 580	1 922	4 212

*źródło: WWW.stat.gov.pl i UM Żory

Analiza wskaźników modułu gminnego wskazuje na bardzo korzystne tendencje rozwojowe miasta. Żory są jednym z niewielu miast w których przyrost naturalny przekracza 5‰ i wynosi 5,9‰. Wartości

poszczególnych wskaźników oraz analiza statystyk gospodarczych i budżetowych pozwalają na określenie miasta jako stabilnego ośrodka z wysokimi tendencjami rozwojowymi.

Tablica 36: Ludność – wskaźnik modułu gminnego

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
Ludność wskaźniki modułu gminnego						
ludność na 1 km ²	osoba	969	967	951	944	961
kobiety na 100 mężczyzn	osoba	101	102	103	104	102
małżeństwa na 1000 ludności	para	7,5	7,5	-	-	9,4
urodzenia żywe na 1000 ludności	osoba	10,6	11,2	12	11	12
zgony na 1000 ludności	osoba	5,8	5,3	6	6	6
przyrost naturalny na 1000 ludności	osoba	4,9	5,9	6	6	6

*źródło: WWW.stat.gov.pl i UM Żor

2.7.2. Infrastruktura społeczna

2.7.2.1. Edukacja

Tablica 37: Wykaz placówek działających na terenie Miasta Żory

Nazwa placówki, adres
PRZEDSZKOLA
Przedszkole Nr 4 ul. Fabryczna 12, 44-240 Żory
Przedszkole Nr 5 Os.700-lecia Żor, 44-240 Żory
Przedszkole Nr 8 ul. Wodzisławska 160, 44-240 Żory
Przedszkole Nr 13 Os. Ks. Władysława, 44-240 Żory
Przedszkole Nr 16 Os. Sikorskiego, 44-240 Żory
Przedszkole Nr 17 Os. Gwarków 28, 44-240 Żory
Przedszkole Nr 19 Os. Powstańców Śl.,44-240 Żory
Przedszkole Nr 22 Os. Korfantego, 44-240 Żory
Przedszkole Nr 23 Os. Pawlikowskiego, 44-240 Żory FILIA - Os. Powstańców
ZESPOŁY SZKOLNO – PRZEDSZKOLNE
Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 5 ul. Strażacka 6, 44-240 Żory (Przedszkole Nr 12, Szkoła Podstawowa Nr 5)
Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 6 ul. Pszczyńska 81, 44-240 Żory (Przedszkole Nr 6, Szkoła Podstawowa Nr 6)
Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 7 ul. Szkolna 8, 44-240 Żory (Przedszkole Nr 7, Szkoła Podst. Nr 7)
Zespół Szkolno-Przedszkolny Nr 9 ul. Rybnicka 226, 44-240 Żory (Przedszkole Nr 9, Szkoła Podstawowa Nr 9)
SZKOŁY PODSTAWOWE
Szkoła Podstawowa Nr 1 ul. Słoneczna 2, 44-240 Żory
Szkoła Podstawowa Nr 3 Os.700-lecia Żor, 44-240 Żory
Szkoła Podstawowa Nr 8 ul. Wysoka 13, 44-240 Żory
Szkoła Podstawowa Nr 15 ul. Bankowa 1, 44-240 Żory
Szkoła Podstawowa Nr 17 Os. Powstańców Śl., 44-240 Żory
ZESPOŁY SZKOŁ
Zespół Szkół Nr 5 ul. Wodzisławska 201, 44-240 Żory (Szkoła Podstawowa Nr 11, Gimnazjum Nr 5)
Zespół Szkół Nr 6 Os. Pawlikowskiego, 44-247 Żory (Szkoła Podstawowa Nr 13, Gimnazjum Nr 6)

Zespół Szkół Nr 8 Os. Korfantego, 44-240 Żory (Szkoła Podstawowa Nr 16, Gimnazjum Nr 8)
GIMNAZJA
Gimnazjum Nr 2 ul. Ks. Klimka 7, 44-240 Żory
Gimnazjum Nr 4 Os. Ks. Władysława, 44-240 Żory
SZKOŁY PONADPODSTAWOWE I PONADGIMNAZJALNE
Zespół Szkół Ogólnokształcących ul. Powstańców 6, 44-240 Żory (I LO, Gimnazjum Nr 1, LO dla Dorosłych)
Zespół Szkół Budowlano-Informatycznych ul. Rybnicka 5, 44-240 Żory (I Liceum Profilowane, Technikum Nr 1, inne)
Zespół Szkół Nr 1 Os. Ks. Władysława, 44-240 Żory (ZSZ, Technikum Nr 3, Gimnazjum Dla Dorosłych, inne)
Zespół Szkół Nr 2 ul. Boryńska 2, 44-240 Żory (II LO, II Liceum Profilowane, Technikum Nr 2, inne)
Zespół Szkół Nr 3 (Gimnazjum Nr 3, III Liceum Ogólnokształcące) Os. Sikorskiego, 44-240 Żory

INNE SZKOŁY I PLACÓWKI
Zespół Szkół Specjalnych Os. Pawlikowskiego, 44-240 Żory (Szkoła Podst. Nr 12, Gimnazjum Nr 7, ZSZ)
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna ul. Ks. Przemysława 2 44-240 Żory
Samorządowa Szkoła Muzyczna II Stopnia ul. Dworcowa 6, 44-240 Żory

Tablica 38: Wykaz placówek działających na terenie Miasta Żor

PLACÓWKI NIEPUBLICZNE
Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy Os. Ks. Władysława, 44-240 Żory
Warsztaty Terapii Zajęciowej Os. Ks. Władysława, 44-240 Żory
Zespół Szkół Społecznych SRiN ul. Fabryczna 10, 44-240 Żory
Towarzystwo Edukacji Bankowej Filia Żory ul. Garncarska 16a, 44-240 Żory
Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Prywatne Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Gimnazjum Nr 4 w Żorach
Prywatne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Prywatne Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych Prywatna Szkoła Policealna dla Dorosłych „Twoja Szkoła” Zespół Szkół Nr 8 w Żorach
Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych "Prymus" Niepubliczne Uzupełniające Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych "Prymus" Niepubliczna Szkoła Policealna "Prymus" Zespół Szkół Nr 6 w Żorach
Niepubliczne Przedszkole „Kraina Skrzatów" ul. Szykowna 42, 44-240 Żory
Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Wesołe Krasnoludki" ul. Modrzewiowa 13, 44-240 Żory

*źródło : WWW.bip.zory.pl

Swój oddział w Żorach (przy ul. Boryńskiej 2) posiada Górnośląska Wyższa Szkoła Handlowa im. Wojciecha Korfantego w Katowicach .

2.7.2.2. Zdrowie

Na terenie miasta istnieje jeden szpital (Miejskie Zakłady Opieki Zdrowotnej) dysponujący 166 łózkami. Mieszkańcy mogą również skorzystać z usług oferowanych przez przychodnie, ośrodki zdrowia i poradnie (łącznie 18 obiektów).

Stan opieki zdrowotnej na terenie miasta jest dobry, co potwierdziło się także w ankietach poprzedzających wykonanie Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Tablica 38: Szpitale na terenie miasta

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
SZPITALA						
Szpitala ogólne						
szpitale ogółem	ob.	1	1	1	1	1
szpitale publiczne	ob.	1	1	1	1	1
szpitale niepubliczne	ob.	0	0	0	0	0
łóżka ogółem	łóżko	-	-	166	166	166

*źródło: MZOZ

Tablica 40: Przychodnie na terenie miasta

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
Przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie						
ogółem	ob.	18	18	18	18	18
służby medycyny pracy	ob.	-	-	3	3	3

2.7.2.3. Kultura i sport

Jedną ze słabszych stron miasta jest niewielka ilość nowoczesnych obiektów kulturalnych i sportowych. Przyczyną takiego stanu rzeczy są między innymi uwarunkowania gospodarcze oraz szybkie tempo rozwoju miasta w latach 70-tych XX wieku.

Istnieje konieczność przeprowadzenia działań inwestycyjnych w obszarach związanych z kulturą (utworzenie scen miejskich, stworzenie obiektów umożliwiających realizowanie projektów wystawienniczych – galerii, stworzenie nowoczesnego obiektu bibliotecznego).

W obszarach związanych ze sportem konieczne jest przede wszystkim uzupełnienie oferty o obiekty rekreacyjne. Inwestycje związane z rozbudową infrastruktury sportowej zrealizowane w ostatnich latach pozwoliły na częściowe zaspokojenie potrzeb w tym zakresie.

Organizacją życia kulturalnego i sportowego na terenie Miasta Żory zajmują się głównie:

1. **Miejski Ośrodek Kultury,**
2. **Muzeum Miejskie,**
3. **Miejska Biblioteka Publiczna,**
4. **Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji.**

oraz organizacje i stowarzyszenia, m.in. Centrum Edukacji Regionalnej, Towarzystwo Miłośników Miasta Żory, Towarzystwo Wspierania Twórczości Dzieci i Młodzieży „Ballo”, Stowarzyszenie Na Rzecz Kultury „Kantata”, Stowarzyszenie Artystyczne „Żory”, Żorskie Towarzystwo Kulturalne „Kontrapunkt”, Miejskie Towarzystwo Sportowe Żory.

Tablica 41: Instytucje kultury, nauki i sportu na terenie miasta

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
BIBLIOTEKI						
Placówki biblioteczne						
biblioteki i filie	ob.	8	8	8	8	8
księgozbiór	wol.	210 007	212 388	211 195	213 073	213 589
KINA						
Kina stałe						
ogółem	ob.	1	1	1	1	1
sale	sała	1	1	1	1	1
miejsca na widowni	miejsce	300	330	300	300	300
MUZEA						
Muzea						
muzea łącznie z oddziałami	ob.	1	1	1	1	1
zwiedzający muzea i oddziały	osoba	5 323	21 479	14 498	13 526	17 211
KULTURA I SPORT						
Domy i ośrodki kultury, kluby i świetlice						
instytucje		-	8	8	8	8
imprezy	szt	-	364	485	533	531
uczestnicy imprez	osoba	-	65 438	71 008		65 697
zespoły artystyczne	szt	-	17	13	15	16
członkowie zespołów artystycznych	osoba	-	548	415	481	392
koła (kluby)	szt	-	14	18	22	21
członkowie kół (klubów)	osoba	-	203	289	394	394

*źródło: MBP, MOK, MM

2.7.2.4. Turystyka

Turystyka i rekreacja stanowią jeden z najbardziej perspektywicznych sektorów rozwoju miasta. Wynika to przede wszystkim z doskonałej lokalizacji Żor (bliskość aglomeracji śląskiej, bliskość terenów popularnych kurortów górskich, bliskość przejść granicznych z Czechami i Słowacją, obecna i planowana sieć komunikacji drogowej przebiegająca przez miasto).

W chwili obecnej zauważalne są tendencje wzrostowe w zakresie zwiększonego ruchu turystycznego, co przejawia się zwiększoną liczbą noclegów udzielonych turystom, a także coraz większą liczbą podmiotów gospodarczych specjalizujących się w hotelarstwie oraz gastronomii – branżach kluczowych dla rozwoju turystyki.

Działania inwestycyjne przewidziane do realizacji w latach 2007-2013 wpłyną na kilkakrotne zwiększenie ruchu turystycznego w mieście.

Tablica 42: Baza noclegowa na terenie miasta

	J. m.	2004	2005	2006	2007	2008
BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI						
Obiekty noclegowe ogółem						
Liczba obiektów hotelowych	ob.	2	2	3	3	3
miejsca noclegowe ogółem	miejsce	249	246	337	315	312
korzystający z noclegów ogółem	osoba	7 098	8 073	8 818	8 632	9 685
korzystający z noclegów turyści zagraniczni	osoba	849	1 142	800	919	855
wynajęte pokoje w hotelach, motelach, pensjonatach ogółem	pok.	6 903	7 478	10 724	3 759	4 007
wynajęte pokoje w hotelach, motelach, pensjonatach turystom zagranicznym	pok.	1 024	1 339	1 153	534	412
udzielone noclegi ogółem	nocleg	15 935	27 859	35 424	26 854	28 597
udzielone noclegi turystom zagranicznym	nocleg	1 902	3 477	1 717	2 564	2 317

*źródło: WWW.stat.gov.pl

3. Analiza SWOT dla miasta Żory

PRZESTRZEŃ	
SILNE STRONY MIASTA	SŁABE STRONY MIASTA
<ul style="list-style-type: none"> • Dogodna lokalizacja na szlakach komunikacyjnych (doskonałe połączenie ze stolicą województwa oraz obszarami turystycznymi i granicą państwa), • Bliskość znaczących ośrodków turystycznych • Bogactwo kulturowe – zabytkowy średniowieczny układ centrum miasta, liczne zabytki, • Czyste i niezdegradowane środowisko naturalne, • Rozbudowana podstawowa infrastruktura techniczna: sieć wodociągowa, kanalizacyjna, energetyczna i gazociągowa oraz system oczyszczania ścieków. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niezadawalający stan infrastruktury drogowej oraz wzmożony ruch na drogach przejazdowych • Niewystarczająca ilość miejsc parkingowych o odpowiednim standardzie, • Konieczność poprawy oraz rozwoju sieci teleinformatycznej, • Stagnacja w budownictwie komunalnym, • Duża ilość obiektów trudnych do zagospodarowania przy istniejących ograniczeniach finansowych.
SZANSE ROZWOJU	ZAGROŻENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja zabytkowego układu urbanistycznego w celu stworzenia nowej kulturalnej i turystycznej oferty programowej, • Rewitalizacja terenów rekreacyjno – wypoczynkowych, • Budowa i modernizacja układu komunikacyjnego, • Rozwój usług transportowych, • Pozyskiwanie funduszy na rozwój z różnych źródeł, np. dotacji UE, • Rozwój współpracy międzynarodowej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pogłębiająca się degradacja zabytków oraz niszczenie i dewastacja obszarów rekreacyjnych i wypoczynkowych, • Brak dochodów gminy na odpowiednim poziomie niezbędnych do realizacji zadań inwestycyjnych, • Opóźnienie w budowie autostrady A-1.

SFERA GOSPODARCZA

SILNE STRONY MIASTA	SŁABE STRONY MIASTA
<ul style="list-style-type: none"> • Oferta terenów niezabudowanych i nieruchomości przemysłowych przeznaczona dla potencjalnych inwestorów, • Duże zasoby kadrowe, • Zróżnicowana struktura branżowa lokalnych firm, • Inwestycje w Katowickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Podstrefa Jastrzębsko – Żorska, • Rozwój Subregionu Zachodniego Województwa Śląskiego, • Doskonała komunikacja umożliwiająca planowanie rozbudowy centrów logistycznych (autostrada A-1). 	<ul style="list-style-type: none"> • Niski udział branż z zakresu nowoczesnych technologii, • Mała liczba przedsiębiorstw z branży: usługi finansowe, turystyka i hotelarstwo, • Bezrobocie (zwłaszcza wśród kobiet i osób młodych), • Niedostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do potrzeb rynku pracy.
SZANSE ROZWOJU	ZAGROŻENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> • Silna promocja lokalnej przedsiębiorczości, • Rozwój instytucji otoczenia biznesu wspierających rozwój firm, • Wykorzystanie potencjału kulturalnego do rozwoju turystyki – stworzenie zintegrowanej oferty programowej, • Polepszenie wydajności w usługach i handlu • Wprowadzenie nowych technologii i rozwój firm innowacyjnych, • Wykorzystanie warunków dla rozwoju turystyki wraz z rozwojem infrastruktury noclegowo – gastronomicznej oraz infrastruktury turystyki (aktywnych form wypoczynku) , • Pozyskanie środków finansowych ze źródeł zewnętrznych (w tym funduszy UE) na rozwój przedsiębiorczości, • Rozwój partnerstwa publiczno – prywatnego. 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpływ wykwalifikowanej siły roboczej, • Niekorzystne zmiany w prawodawstwie dla rozwoju przedsiębiorczości, w tym nadmierny fiskalizm, • Niskie zainteresowanie wśród potencjalnych inwestorów oferowanymi nieruchomościami pod inwestycje, • Słaby rozwój bazy hotelowo - gastronomicznej oraz poprawy jakości usług turystycznych.

SFERA SPOŁECZNO - KULTURALNA

SILNE STRONY MIASTA	SŁABE STRONY MIASTA
<ul style="list-style-type: none"> • Historycznie ukształtowana sieć osadnicza – dobre warunki stworzenia bogatej oferty turystyczno – kulturalnej, • Dobra jakość usług komunalnych, • Dobry system opieki społecznej, • Dobry system opieki zdrowotnej, • Niski poziom przestępczości, • Duży udział osób młodych w strukturze demograficznej miasta. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zła sytuacja materialna osób długotrwale bezrobotnych, • Niski poziom wykształcenia mieszkańców, oraz słabo wykwalifikowana kadra w branżach rozwijających się np. nowoczesnych technologii, usługach specjalistycznych, • Słabo rozwinięta infrastruktura kulturalna.
SZANSE ROZWOJU	ZAGROŻENIA ROZWOJU
<ul style="list-style-type: none"> • Zmiany w państwowej polityce socjalnej i polityce zatrudnienia, • Wzrost dochodów gospodarstw domowych, • Rozwój infrastruktury kulturalnej, • Zwiększenie udziału mieszkańców w „społeczeństwie obywatelskim”, • Reorientacja zawodowa mieszkańców i przystosowanie kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, • Wzrost aktywności społecznej i gospodarczej mieszkańców, • Rozwój szkolnictwa wyższego, • Możliwość pozyskania środków z funduszy UE na podnoszenie kwalifikacji i aktywne formy walki z bezrobociem. 	<ul style="list-style-type: none"> • Migracje osób wykształconych do większych ośrodków lub zagranicę, • Stopniowe starzenie się społeczeństwa, • Utrzymujące się długotrwale bezrobocie, • Niedostosowanie oferty kształcenia na poziomie wyższym do potrzeb lokalnego rynku pracy.

4. Komplementarność Lokalnego Programu Rewitalizacji z dokumentami strategicznymi z zakresu rozwoju

Dokument	Cel/Priorytet/Działanie
Strategiczne Wytyczne Wspólnoty	Wytyczna: Uwzględnienie terytorialnego wymiaru polityki spójności
Narodowa Strategia Spójności na lata 2007 - 2013	Cel horyzontalny: Wzrost konkurencyjności polskich regionów i przeciwdziałanie ich marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej,
Regionalny Program Operacyjny na lata 2007 – 2013 dla Województwa Śląskiego	<p>Celem głównym „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007 – 2013” jest stymulowanie dynamicznego rozwoju, przy wzmocnieniu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej regionu. Rozwój należy tu rozumieć bardzo szeroko, jako proces zachodzący na wielu komplementarnych płaszczyznach, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gospodarczej: wzrost gospodarczy i zwiększenie zatrudnienia, rozwój technologiczny i innowacje, restrukturyzacja i dywersyfikacja działalności gospodarczej, • społecznej: poprawa jakości życia mieszkańców, wzbogacenie tożsamości kulturowej i procesy integracyjne, rozwój usług i zasobów społecznych, wzrost mobilności zawodowej i społecznej, • środowiskowej: zmniejszenie obciążeń i polepszenie jakości środowiska przyrodniczego, zachowanie bioróżnorodności, • technicznej: podnoszenie jakości, rozbudowa i racjonalne gospodarowanie zasobami infrastruktury technicznej.

Dokument	Cel/Priorytet/Działanie
<p>Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego</p>	<p>Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego wskazuje dwa cele generalne rozwoju województwa śląskiego:</p> <div data-bbox="550 353 1326 622" style="text-align: center;"> </div> <p>Strategia wymienia wzrost konkurencyjności regionu jako drugie z pól strategicznych rozwoju województwa śląskiego oraz tworzenie nowych miejsc pracy. Realizacja tego założenia jest możliwa poprzez rozwój infrastruktury miasta i uaktywnienie terenów znajdujących się w sferze Aktywności Gospodarczej Miasta.</p>
<p>Strategia Rozwoju Miasta Żory</p>	<p>Zrównoważony rozwój miasta poprzez zapewnienie podstaw przyciągających nowych mieszkańców i nowych inwestorów oraz zapewnienie obecnym mieszkańcom godnych warunków bytu dzięki dbałości o stan środowiska, inwestowaniu w infrastrukturę techniczną, wspieraniu przedsiębiorczości i rozwoju nowoczesnych firm oraz rozwojowi kultury, sportu i rekreacji przy poszanowaniu dziedzictwa kulturowo - historycznego</p>
<p>Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta</p>	

5. Założenia Lokalnego Programu Rewitalizacji

5.1. Okres realizacji

Horyzont czasowy Lokalnego Programu Rewitalizacji został określony na podstawie okresów programowania funduszy europejskich (przede wszystkim Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego).

Okres wdrożenia, czyli realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji obejmuje przedział czasowy: **lata 2007 – 2013** odnoszące się do nowego okresu programowania w Unii Europejskiej.

5.1.1. Zasięg terytorialny rewitalizowanego obszaru i uzasadnienie

Na podstawie analiz obecnej sytuacji miasta w zakresie problemowym: przestrzeń, w tym środowisko naturalne, gospodarka i społeczeństwo wyznaczono 6 stref rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich oraz przemysłowych.

Pięć stref dotyczy terenów wyodrębnionych w obszarze miasta, na których zostaną przeprowadzone kompleksowe działania inwestycyjne zmierzające do całkowitej rewitalizacji.

Obszar szósty został wyodrębniony w granicach całego miasta i dotyczy działań inwestycyjnych, które zostaną przeprowadzone w wielu miejscach i pozwolą na poprawę funkcjonowania poszczególnych czynników (bezpieczeństwo publiczne, podniesienie konkurencyjności przedsiębiorstw, podniesienie konkurencyjności miasta) wpływających na życie wszystkich mieszkańców Żor.

W związku z planowanymi na tym obszarze inwestycjami w substancję mieszkaniową, obszar spełnia trzy dowolnie wybrane kryteria opisane przy pomocy wskaźników wskazanych w Wytocznych dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji, rozdział V Wytoczne w zakresie mieszkalnictwa – Katowice, wrzesień 2009 r., tj.:

L.p.	Kryterium	Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość dla danego obszaru
1.	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Udział długotrwanie bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	3,7	3,73 ¹
2.	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Czyny karalne osób nieletnich na 1 tys. nieletnich	41,5	47,18 ²
3.	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	9,1	8,08 ³

¹ dane za 2006 rok ,

¹ źródło danych: PUP Żory, GUS,

² źródło danych: KM Policji w Żorach,

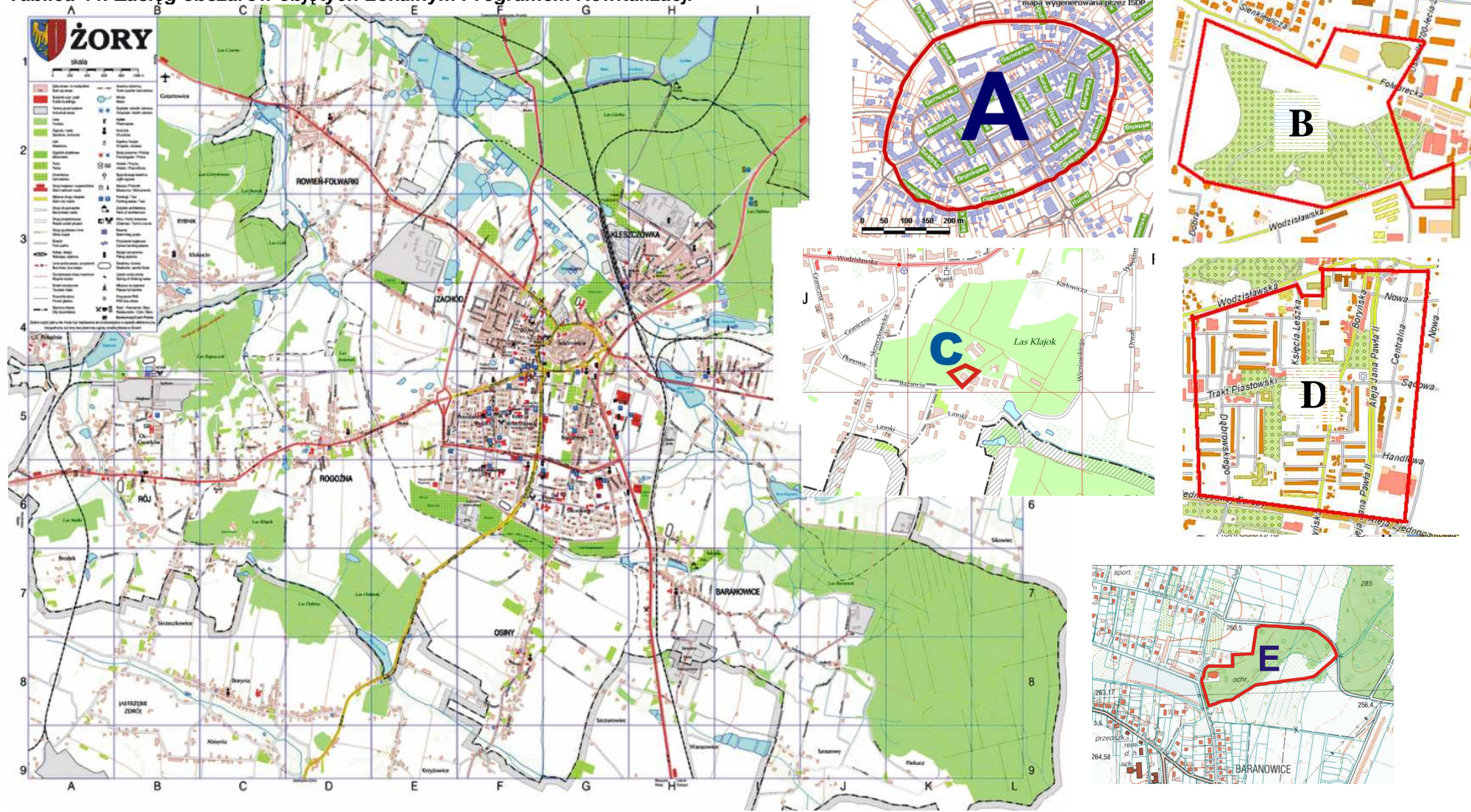
³ źródło danych: „Miasta w liczbach 2005-2006”, W-wa 2008, GUS.

Tablica 43: Wykaz obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji

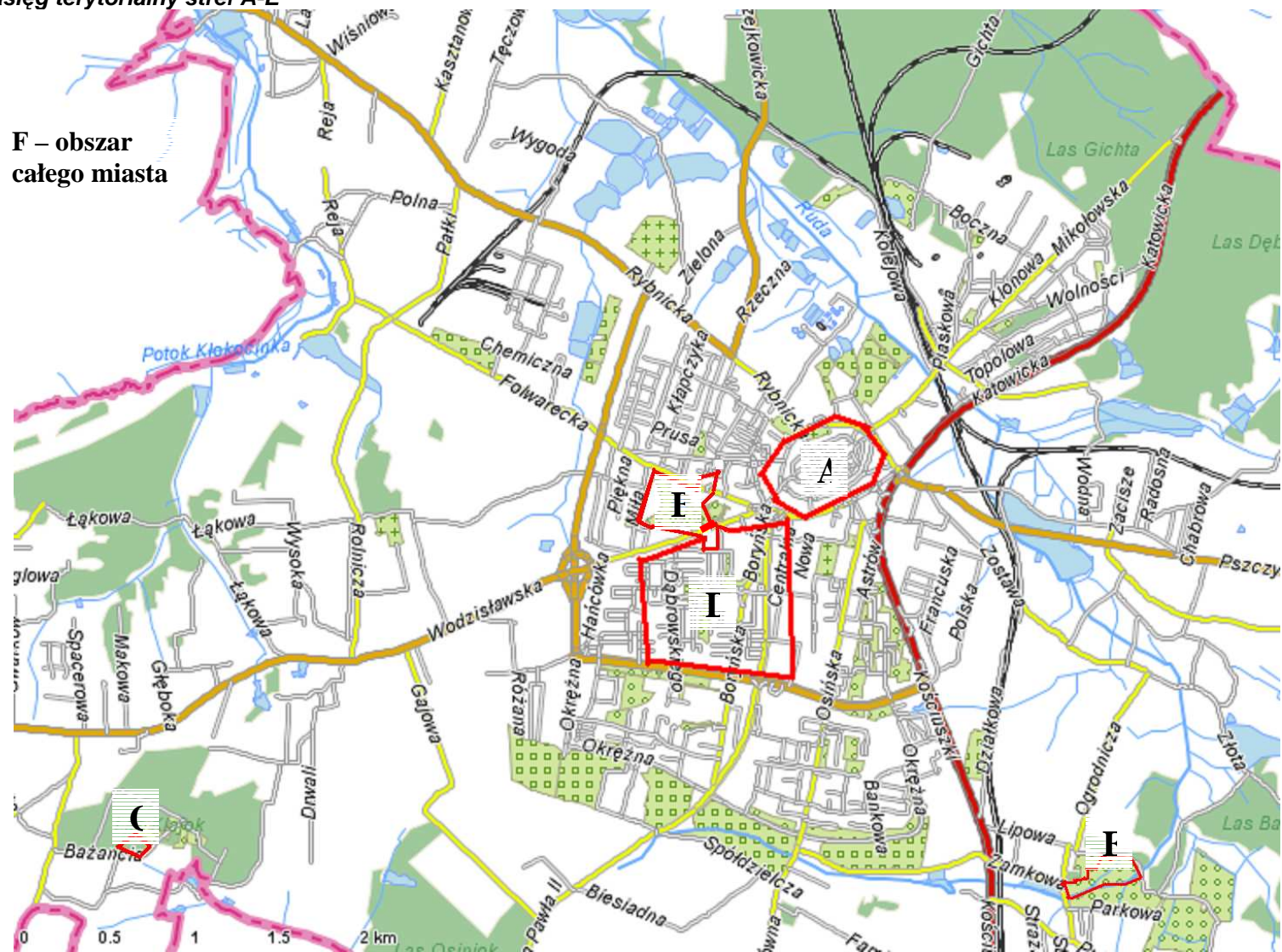
ZASIĘG TERYTORIALNY LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA ŻORY NA LATA 2007 - 2013	
OBSZAR A Śródmieście	OBSZAR B Park Cegielnia
OBSZAR C Dzielnica Rogoźna	OBSZAR D Dzielnice: Księcia Władysława, Powstańców Śląskich i Korfantego
OBSZAR E Dzielnica Baranowice	OBSZAR F Obszar całego miasta

Źródło: opracowanie własne

Tablica 44: Zasięg obszarów objętych Lokalnym Programem Rewitalizacji

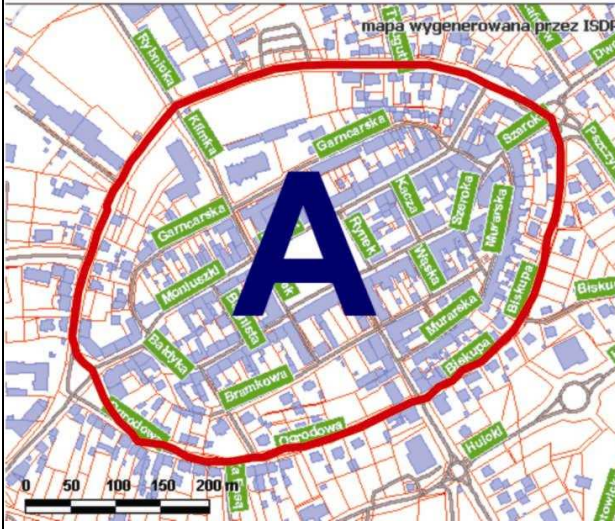

Tablica 45: Zasięg terytorialny stref A-E

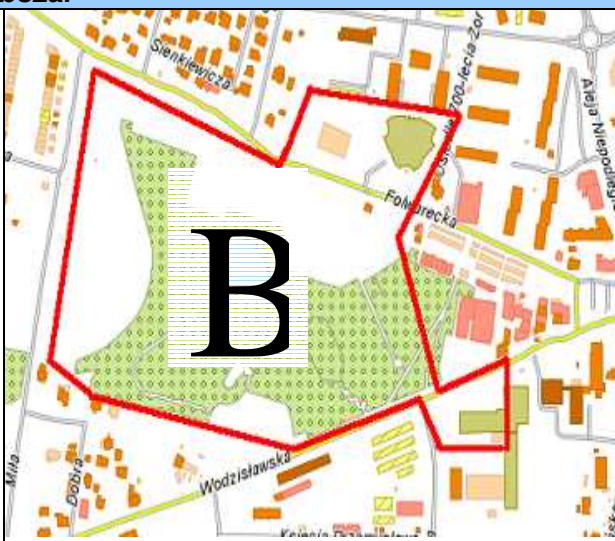

F – obszar całego miasta

Tablica 46: Opis stref rewitalizacji – obszar A

Obszar	
<p>Obszar</p> <p>A</p> <p>Śródmieście</p>	
Zasięg – granice obszaru	
<p>Strefę A wyznaczono w obszarze zabytkowego, średniowiecznego układu centrum miasta.</p>	
Kryteria wyboru	
<ul style="list-style-type: none"> • Konieczność szczególnego eksponowania jednego z najcenniejszych śląskich zabytków urbanistycznych, • Brak infrastruktury umożliwiającej pełne wykorzystanie doskonałej lokalizacji oraz walorów zabytkowej Starówki, • Zachowane duże znaczenie śródmieścia dla mieszkańców oraz rozwoju całego miasta, • Ograniczone nakłady na inwestycje i modernizację obiektów kulturalnych, • Wysokie koszty renowacji związane z dostosowaniem do wymagań konserwatora, • Niewłaściwe zabezpieczenie obiektów dziedzictwa kulturowego lub jego brak, • Niewystarczająca ekspozycja, oznakowanie i promocja obiektów kultury, • Niezadawalający stan infrastruktury technicznej i drogowej, brak miejsc parkingowych o odpowiednim standardzie, • Słabo rozwinięta lub wymagająca modernizacji baza turystyczna (w tym baza noclegowa), • Wyższy poziom przestępczości, • Niedostosowany do wymagań rynku pracy poziom wykształcenia mieszkańców oraz niewystarczający zasób wykwalifikowanej kadry w branżach rozwijających się np. nowoczesnych technologii, usługach specjalistycznych. 	

Tablica 47: Opis stref rewitalizacji – obszar B

Obszar	
Obszar B Park Cegielnia	
Zasięg – granice obszaru	
Strefę B wyznaczono w pobliżu centrum miasta na terenach spełniających funkcje rekreacyjne pomiędzy ulicą Folwarską a Wodzisławską.	
Kryteria wyboru	
<ul style="list-style-type: none">• Częściowo zły stan bazy rekreacyjno – wypoczynkowej i sportowej, brak bazy gastronomicznej,• Wymagająca modernizacji infrastruktura techniczna i drogowa, alejki, place, itp.,• Niskie i ograniczone nakłady na inwestycje i modernizację bazy rekreacyjno – wypoczynkowej, sportowej oraz noclegowo - gastronomicznej i rewaloryzację przyrody,• Niewłaściwe zabezpieczenie obiektów lub ich brak,• Niewystarczająca ekspozycja, oznakowanie i promocja atrakcji turystycznych oraz bazy rekreacyjno – wypoczynkowej,• Ograniczona możliwość uprawiania aktywnych form wypoczynku,• Zjawisko marginalizacji i patologii społecznej,• Brak profesjonalnej bazy umożliwiającej organizację imprez masowych,• Konieczność poprawy zdrowia mieszkańców miasta poprzez promocję zdrowego trybu życia.	

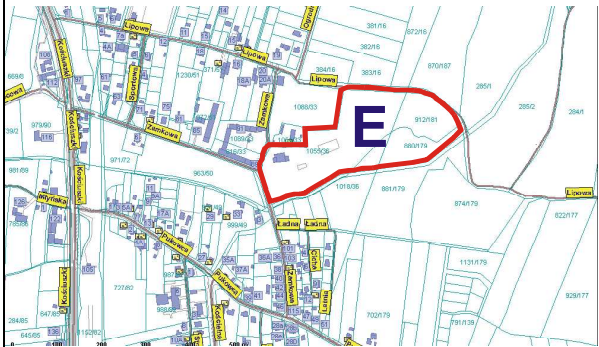
Tablica 48: Opis stref rewitalizacji – obszar C

Obszar	
Obszar C Dzielnica Rogoźna	
Zasięg – granice obszaru	
Strefę C wyznaczono w ciągu ul. Bażanciej w Dzielnicy Rogoźna w budynkach po byłej Bażantarni.	
Kryteria wyboru	
<ul style="list-style-type: none">• Pogłębiająca się degradacja i derewaloryzacja przyrody,• Wymagająca modernizacji infrastruktura techniczna i drogowa, alejki, place, itp.,• Niewłaściwe zabezpieczenie obiektów lub jego brak,• Zjawisko marginalizacji i patologii społecznej,• Infrastruktura budowlana pozwalająca na nową formę zagospodarowania.	

Tablica 49: Opis stref rewitalizacji – obszar D

Obszar	
<p>Obszar</p> <p>D</p> <p>Dzielnice: Księcia Władysława, Powstańców Śląskich i W. Korfantego</p>	
Zasięg – granice obszaru	
<p>Strefę D wyznaczono na obszarze Dzielnicy Księcia Władysława, Powstańców Śląskich i Korfantego graniczących ze Starówką.</p>	
Kryteria wyboru	
<ul style="list-style-type: none"> • Ciekawe tereny inwestycyjne i doskonała lokalizacja, • Wymagająca modernizacji infrastruktura techniczna i drogowa, alejki, place, itp., • Niewłaściwe zabezpieczenie obiektów lub jego brak, • Niewystarczająca ekspozycja, oznakowanie i promocja atrakcji turystycznych oraz bazy rekreacyjno – wypoczynkowej, • Konieczność poprawy warunków prowadzenia działalności gospodarczej, a w szczególności handlu detalicznego i usług, • Ograniczona możliwość uprawiania aktywnych form wypoczynku, • Zjawisko marginalizacji i patologii społecznej, • Konieczność poprawy zdrowia mieszkańców miasta poprzez promocję zdrowego trybu życia, • Konieczność odpowiedniego oznaczenia i promocji obiektów charakterystycznych dla miasta, • Konieczność rozwoju uczelni wyższych na obszarze miasta, • Konieczność likwidacji szkodliwych elementów ociepleniowych zastosowanych w obiektach służby zdrowia, • Infrastruktura budowlana pozwalająca na nową formę zagospodarowania. 	

Tablica 50: Opis stref rewitalizacji – obszar E

Obszar	
<p>Obszar</p> <p>E</p> <p>Dzielnica Baranowice</p>	
Zasięg – granice obszaru	
<p>Strefę E wyznaczono w obszarze zabytkowego, zespołu pałacowo - parkowego.</p>	
Kryteria wyboru	
<ul style="list-style-type: none"> • Konieczność szczególnego eksponowania śląskich zabytków, • Brak infrastruktury umożliwiającej pełne wykorzystanie doskonałej lokalizacji oraz walorów zabytkowego pałacu, <ul style="list-style-type: none"> • Niewłaściwe zabezpieczenie oraz degradacja obiektów dziedzictwa kulturowego, • Wysokie koszty renowacji związane ze spełnieniem wymagań konserwatora, • Ograniczone nakłady na inwestycje i modernizację obiektów kulturalnych, • Niewystarczająca ekspozycja, oznakowanie i promocja obiektów kultury, • Niezadawalający stan infrastruktury technicznej i drogowej, brak miejsc parkingowych o odpowiednim standardzie, • Słabo rozwinięta lub wymagająca modernizacji baza turystyczna (w tym baza noclegowa). 	

Tablica 51: Opis stref rewitalizacji – obszar F

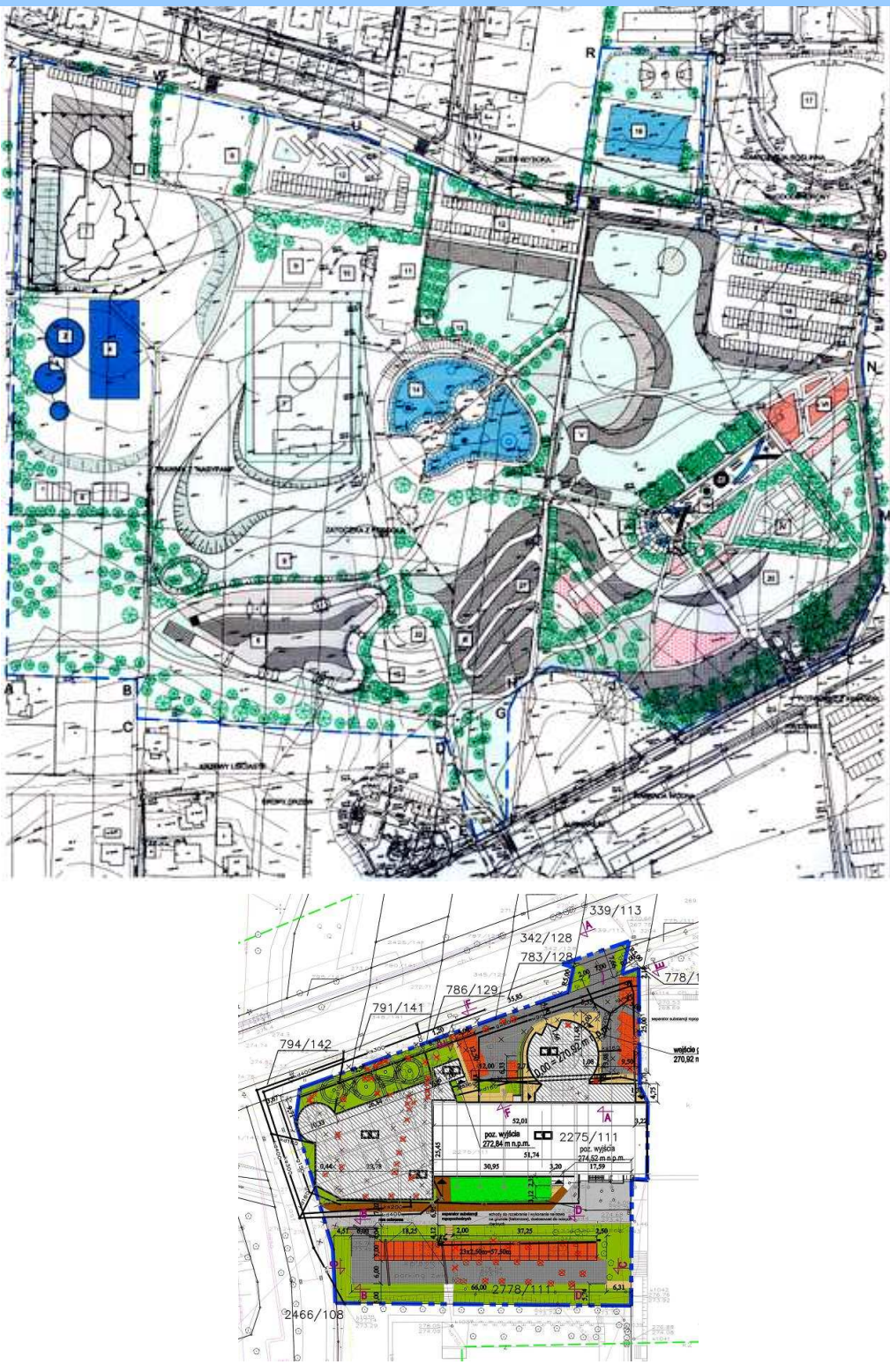
<p>Obszar</p> <p>F</p> <p>Obszar całego miasta</p>				
Zasięg – granice obszaru				
<p>Strefa F obejmuje swym zasięgiem całe miasto. W ramach strefy będą realizowane projekty składające się z szeregu działań inwestycyjnych wpływających na poprawę bezpieczeństwa publicznego oraz jakości życia i zdrowia mieszkańców.</p>				
Kryteria wyboru				
<ul style="list-style-type: none"> • Konieczność zagospodarowania skwerów i placów zabaw, • Niezadowalający poziom bezpieczeństwa publicznego, • Konieczność likwidacji szkodliwych elementów azbestowych zastosowanych w budynkach mieszkalnych wielorodzinnych oraz w obiektach oświaty. • Obszar spełnia trzy dowolnie wybrane kryteria opisane przy pomocy wskaźników wskazanych w Wytycznych dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji, rozdział V Wytyczne w zakresie mieszkalnictwa – Katowice, wrzesień 2009 r., tj.: 				
L.p.	Kryterium	Wskaźnik	Wartość referencyjna	Wartość dla danego obszaru
1.	Wysoka stopa długotrwałego bezrobocia	Udział długotrwałe bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym	3,7	3,73 ¹
2.	Wysoki poziom przestępczości i wykroczeń	Czyny karalne osób nieletnich na 1 tys. nieletnich	41,5	47,18 ²
3.	Niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej na 100 osób	9,1	8,08 ³
<p><small>*dane za 2006 rok , ¹ źródło danych: PUP Żory, GUS, ² źródło danych: KM Policji w Żorach, ³ źródło danych: „Miasta w liczbach 2005-2006”, W-wa 2008, GUS.</small></p>				

5.2. Wykaz zadań inwestycyjnych

Tablica 52: Wykaz projektów inwestycyjnych - A/1

Strefa	A
Symbol projektu	A/1
Tytuł projektu	Śladami historii Miasta Żory – rewitalizacja żorskiej Starówki.
Lokalizacja projektu	Żorska Starówka
Opis projektu	<p>W ramach projektu planowane są m.in. następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja Żorskiej Starówki, • Remont murów obronnych, • Stworzenie punktów informacyjnych (elementów ścieżki edukacyjnej) w postaci tablic, kiosków multimedialnych, sezonowo organizowanych inscenizacji, <p>W ramach Rewitalizacji Żorskiej Starówki planowany jest m.in. remont kilku kamienic wraz z częściową zmianą sposobu ich użytkowania. Parter kamienic będzie pełnić funkcję handlowo-usługową a części budynków niepodlegająca adaptacji na potrzeby lokali użytkowych zachowa funkcję mieszkalną. Dodatkowo planuje się modernizację Placu Pamięci Narodowej, na którym odbywać się będą miejskie uroczystości rocznicowe wraz z przebudową ul. Klimka dzięki czemu miasto zyska nową, ogólnodostępną, wyłączoną z ruchu kołowego przestrzeń publiczną. Ponadto przewiduje się rewitalizację niepowtarzalnej i zabytkowej zabudowy uliczki Murarskiej, która swój nietypowy kształt zawdzięcza fosie obiegającej w przeszłości mury miejskie. Planuje się tam także stworzenie przestrzeni, która dzięki charakterowi kulturalno – usługowemu nada temu miejscu unikalną atmosferę i specyficzny klimat. Projekt odnowienia murów oraz stworzenia wzdłuż nich ścieżki edukacyjnej ma na celu przede wszystkim przybliżenie historii miasta.</p>
Zakładane efekty implementacji projektu	<p>The diagram illustrates the expected effects of the project implementation. It starts with a blue box containing the project symbol 'A/1'. A blue arrow points from this box to a vertical stack of four blue boxes, each containing a specific effect:</p> <ul style="list-style-type: none"> Przybliżenie historii miasta Poszerzenie oferty edukacyjnej i turystycznej Promocja miasta i regionu Poszerzenie oferty handlowo- usługowej

Tablica 53: Wykaz projektów inwestycyjnych - B/1

Strefa	B
Symbol projektu	B/1
Tytuł projektu	Poprawa warunków aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez stworzenie Parku Rekreacyjno-Wypoczynkowego „Cegielnia” w Żorach
Lokalizacja projektu	 <p>The image displays two architectural drawings related to the 'Cegielnia' park project. The upper drawing is a comprehensive site plan showing the park's layout, including various zones, paths, and greenery. The lower drawing is a detailed site plan showing specific plots, dimensions, and technical details.</p>

<p>Opis projektu</p>	<p>Tworzenie miejskich stref otwartej rekreacji jest jednym z wyznaczników nowoczesnego podejścia do zagospodarowania obszarów miejskich. Park „Cegielnia” jest obszarem charakterystycznym dla miasta Żor i jednocześnie najpopularniejszym miejscem w centrum miasta do rodzinnej rekreacji i wypoczynku, co umożliwiają dostępne obszary wolnej przestrzeni. Planowane zagospodarowanie obszaru zdegradowanego po nieistniejącej cegielni zgodnie z filozofią rewitalizacji jest kompleksowe i w istotnym stopniu podniesie funkcjonalność całego obszaru oraz wartość substancji miejskiej zapewniając większe bezpieczeństwo, a także szereg atrakcji dla wszystkich osób odwiedzających to miejsce. Inwestycja będzie stanowiła kontynuację już rozpoczętych prac polegających na wybudowaniu skate parku, hali sportowej, siłowni na wolnym powietrzu, parku linowego oraz rozbudowy i modernizacji krytej pływalni.</p> <p>Ponadto powstanie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centrum tenisowe • Boiska sportowe, lodowisko, tor crossowy, • Scena i plac rekreacyjny • Parkingi
<p>Zakładane efekty implementacji projektu</p>	<p>B/1 →</p> <ul style="list-style-type: none"> Wspieranie aktywnych form rekreacji Poszerzenie oferty kulturalnej i turystycznej Promocja miasta i regionu Całkowita zmiana funkcjonalności obszaru Podniesienie konkurencyjności miasta Stworzenie warunków do rozwoju branży hotelarskiej i gastronomicznej

Tablica 54: Wykaz projektów inwestycyjnych - C/1

Strefa	C
Symbol projektu	C/1
Tytuł projektu	Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Żorach
Lokalizacja projektu	<p>Projekt zostanie zrealizowany w ciągu ul. Bażanciej w budynkach po byłej Bażantarni w Dzielnicy Rogoźna w Żorach</p> <p>The image contains two architectural drawings. The top drawing is a site plan showing a diamond-shaped plot with several buildings highlighted in different colors: a pink building (1), a red building (2), a green building (3), a yellow building (4), and a blue building (5). The plan includes various technical annotations such as 'STANISŁAWA DĘB. ASFALTOWEJ PNIĘCZYN!', 'PUNKT WYKAZU PRZELICZEŃ', and 'SPOSOB A.' along with dimensions and contour lines. The bottom drawing shows two elevation views of the buildings. The top elevation shows a long building with a gabled roof, divided into 'SEGMENT B' (left, green) and 'SEGMENT A' (right, orange). The bottom elevation shows a similar building from a different angle, also with green and orange sections.</p>
Opis projektu	<p>Realizacja projektu umożliwi stworzenie w budynkach po byłej Bażantarni Zakładów Aktywności Zawodowej.</p> <p>Planuje się, że w utworzonych Zakładach Aktywności Zawodowej zatrudnionych będzie 30 osób niepełnosprawnych (ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności) i 10 osób personelu. W zakładzie będzie funkcjonował Dział Gastronomiczny</p>

oraz Ogrodniczy z pracowniami stolarstwa ogrodniczego, ceramiki ogrodniczej i pracowni terenów zielonych.

Zakładane efekty implementacji projektu

C/1

Rewitalizacja przestrzeni miejskiej, nadanie funkcji niezagospodarowanemu obszarowi miejskiemu

Poprawa estetyki terenu

Utworzenie nowych miejsc pracy

Poszerzenie oferty edukacyjnej

Tablica 55: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/1

Strefa	D
Symbol projektu	D/1
Tytuł projektu	Zagospodarowanie traktu w ciągu ul. Boryńskiej i jego okolicy z wykorzystaniem różnych form małej architektury w Żorach
Lokalizacja projektu	<p>Projekt zostanie zrealizowany wzdłuż Traktu Piastowskiego oraz jego okolicy.</p>
Opis projektu	<p>Jednym z charakterystycznych obszarów miasta jest ulica Boryńska stanowiąca połączenie Starówki z Dzielnicą Korfantego oraz Dzielnicą Księcia Władysława.</p> <p>Walory widokowe, rekreacyjne oraz lokalizacyjne ulicy (Traktu) i jej okolicy stanowią podstawę do jego lepszego zagospodarowania czyniąc go jednym z najbardziej rozpoznawalnych miejsc regionu.</p> <p>Ponadto realizacja projektu obejmie rewitalizację budynków położnych na rogu ulic Boryńskiej i Wodzisławskiej.</p>
Zakładane efekty implementacji projektu	 <ul style="list-style-type: none"> Odtworzenie historii miasta Poszerzenie oferty edukacyjnej Promocja miasta i regionu Poprawa estetyki terenu

Tablica 56: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/2

Strefa	D
Symbol projektu	D/2
Tytuł projektu	Budowa Centrum Handlowo – Usługowo – Rozrywkowego w Żorach
Lokalizacja projektu	<p>Projekt zostanie zrealizowany w Dzielnicy Korfantego na obszarze działki inwestycyjnej zlokalizowanej pomiędzy ulicą Centralną , Sądową i al. Jana Pawła II.</p>
Opis projektu	<p>Budowa Centrum Handlowo-Usługowo-Rozrywkowego jest inwestycją mającą na celu udostępnienie mieszkańcom w pełni nowoczesnego obiektu pozwalającego na kompleksową obsługę handlowo-usługową oraz rozrywkę. W obiekcie zostaną zlokalizowane m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ galerie handlowo-usługowe z różnych branż, ▪ restauracje i kawiarnie, ▪ miejsca zabaw dla dzieci, ▪ multikino z kameralnymi salami kinowymi. <p>Centrum powinno umożliwiać skorzystanie z szerokiego wachlarza usług, w tym przede wszystkim zrobienie zakupów. Powinno także zapewniać miłe spędzenie wolnego czasu osobom w różnym wieku. Cały obiekt powinien być wyposażony w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych oraz klimatyzację.</p> <p>Parkingi zlokalizowane w bezpośrednim sąsiedztwie budynku będą niezbędnym uzupełnieniem Centrum.</p>

Zakładane
efekty
implementacji
projektu

D/2

Rewitalizacja przestrzeni miejskiej, nadanie funkcji niezagospodarowanemu obszarowi miejskiemu

Poszerzenie oferty handlowo-usługowej

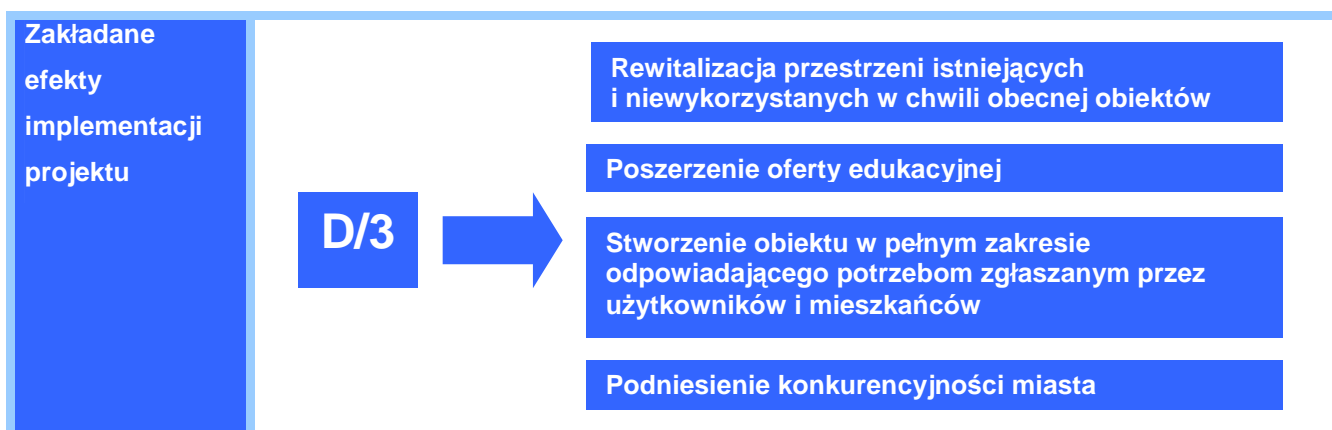
Stworzenie obiektu w pełnym zakresie odpowiadającego potrzebom zgłaszanym przez mieszkańców.

Poszerzenie oferty rynku pracy

Podniesienie konkurencyjności miasta

Tablica 57: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/3

Strefa	D
Symbol projektu	D/3
Tytuł projektu	<p>Rewitalizacja warsztatów byłej Zasadniczej Szkoły Górniczej w Żorach na potrzeby edukacyjne wraz zagospodarowaniem terenu. (Projekt w całości realizowany przez Górnośląską Wyższą Szkołę Handlową).</p>
Lokalizacja projektu	<p>ul. Boryńska 2</p>
Opis projektu	<p>Rewitalizacja warsztatów byłej Zasadniczej Szkoły Górniczej w Żorach będzie polegała na adaptacji istniejącej bryły warsztatów na cele edukacyjne oraz niewielkiej rozbudowie. Projekt zostanie zrealizowany w latach 2007 -2013</p> <p>Szacunkowy koszt tej inwestycji wynosi około 11 mln złotych.</p> <p>W ramach inwestycji powstaną następujące pomieszczenia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 aula wykładowa na 250 do 300 osób, - 15 sal ćwiczeniowych, - pomieszczenie dla dziekanatu, - pomieszczenie dla biblioteki, - parking, - niewielkie pomieszczenia towarzyszące (bufet, szatnia), - obiekty małej architektury.

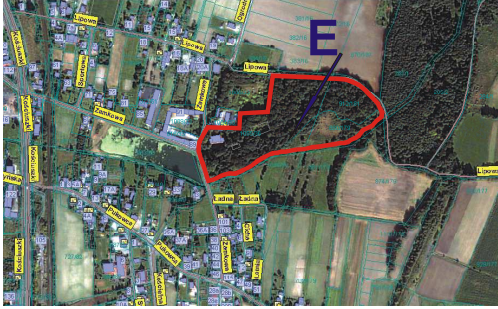

Tablica 58: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/4

Strefa	D
Symbol projektu	D/4
Tytuł projektu	Modernizacja infrastruktury technicznej Szpitala Miejskiego w Żorach (Projekt w całości realizowany przez Miejskie Zakłady Opieki Zdrowotnej Sp. z o.o. w Żorach)
Lokalizacja projektu	ul. Dąbrowskiego
Opis projektu	Projekt zakłada poprawę warunków technicznych Szpitala Miejskiego w Żorach. Zakres przedsięwzięcia obejmuje: usunięcie i utylizację tkanki azbestowej z elewacji budynku (około 3 000 m ²), instalację kolektorów słonecznych i budowę studni głębinowej. Realizacja projektu pozwoli nie tylko na podniesienie jakości oferowanych usług w zakresie opieki zdrowotnej, ale wpłynie także na ochronę środowiska i estetykę miasta.
Zakładane efekty implementacji projektu	

Tablica 59: Wykaz projektów inwestycyjnych - D/5

Strefa	D
Symbol projektu	D/5
Tytuł projektu	Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej poprzez modernizację targowiska w Żorach
Lokalizacja projektu	ul. Dąbrowskiego
Opis projektu	<p>Jednym z celów operacyjnych Strategii Rozwoju Miasta jest zwiększenie aktywności mieszkańców Żor. Aktywność mieszkańców może być podnoszona między innymi poprzez poprawę podstawowej infrastruktury handlowej, umożliwiającej rozwój najmniejszych podmiotów gospodarczych działających w obszarze handlu detalicznego oraz drobnych usług.</p> <p>Projekt polegający na modernizacji targowiska miejskiego pozwoli nie tylko na podniesienie jakości oferowanych usług, ale także wpłynie na estetykę miasta.</p> <p>W wyniku realizacji projektu wszystkie stoiska targowe zostaną odpowiednio zmodernizowane oraz uzyskają dostęp do niezbędnej infrastruktury technicznej.</p> <p>Przedsięwzięcie zostanie wizualnie dostosowane do istniejącej zabudowy miejskiej.</p>
Zakładane efekty implementacji projektu	<p>D/5 →</p> <ul style="list-style-type: none"> Poprawa funkcjonowania najmniejszych podmiotów gospodarczych Poprawa estetyki miasta Podniesienie jakości i efektywności przedsiębiorstw działających w obszarze handlu detalicznego i usług Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego

Tablica 60: Wykaz projektów inwestycyjnych - E/1

Strefa	E
Symbol projektu	E/1
Tytuł projektu	Renowacja zespołu pałacowo – parkowego w Żorach - Baranowicach
Lokalizacja projektu	
Opis projektu	<p>Przedmiotem projektu jest renowacja zabytkowego pałacu z XVII w. i XIX w. oraz zagospodarowanie przyległego parku. Kompleks jest wpisany do rejestru zabytków. Zespół pałacowo-parkowy zlokalizowany jest w pobliżu Drogi Krajowej Nr 81 w Dzielnicy Baranowice. Obiekt w długim okresie był nieużytkowany, nie przeprowadzano żadnych remontów bieżących i kapitalnych. W związku z tym stan techniczny obiektu określa się jako zły. Stopień zużycia technicznego wynosi około 75%. Celem projektu jest zachowanie dla przyszłych pokoleń dziedzictwa kulturowego, a co za tym idzie przyczynienie się do wzrostu znaczenia kultury jako czynnika rozwoju społeczno-gospodarczego. Realizacja projektu przyczyni się również do zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu oraz poszerzy ogólnodostępną ofertę programową z zakresu kultury.</p>

Tablica 61: Wykaz projektów inwestycyjnych - F/1

Strefa	F				
Symbol projektu	F/1				
Tytuł projektu	Podniesienie konkurencyjności przestrzeni miejskiej poprzez zagospodarowanie terenów zielonych w mieście				
Lokalizacja projektu	Działania w zakresie zagospodarowania terenów zielonych w będą przeprowadzone na terenie całego miasta.				
Opis projektu	<p>W ramach projektu planowane są następujące działania:</p> <ul style="list-style-type: none"> odnawianie i modernizowanie placów zabaw, systematyczne zagospodarowanie obszarów zielonych na terenie całego miasta. <p>Dbłość o zielen miejską wpływa bezpośrednio na wrażenia estetyczne mieszkańców i wszystkich osób odwiedzających miasto. Prowadzone systematycznie działania w obszarze zagospodarowania obszarów zielonych poprawiają również konkurencyjność miasta i wpływają na prowadzone przez magistrat działania promocyjne.</p>				
Zakładane efekty implementacji projektu	<table border="1"> <tr> <td rowspan="3">F/1 →</td> <td>Systematyczne odnawianie przestrzeni zielonej w mieście</td> </tr> <tr> <td>Wzrost wartości estetycznej miasta w oczach mieszkańców i turystów</td> </tr> <tr> <td>Podnoszenie konkurencyjności miasta oraz skuteczności działań promocyjnych</td> </tr> </table>	F/1 →	Systematyczne odnawianie przestrzeni zielonej w mieście	Wzrost wartości estetycznej miasta w oczach mieszkańców i turystów	Podnoszenie konkurencyjności miasta oraz skuteczności działań promocyjnych
F/1 →	Systematyczne odnawianie przestrzeni zielonej w mieście				
	Wzrost wartości estetycznej miasta w oczach mieszkańców i turystów				
	Podnoszenie konkurencyjności miasta oraz skuteczności działań promocyjnych				

Tablica 62: Wykaz projektów inwestycyjnych - F/2

Strefa	F
Symbol projektu	F/2
Tytuł projektu	Likwidacja elementów azbestowych i azbestowo cementowych z budynków mieszkalnych wielorodzinnych na obszarze Żor.
Lokalizacja projektu	<ul style="list-style-type: none"> • osiedle Powstańców Śląskich, • osiedle 700 – lecia, • osiedle Księcia Władysława.
Opis projektu	Projekty realizowane przez Spółdzielnie Mieszkaniowe mają na celu usunięcie szkodliwych dla zdrowia mieszkańców poszczególnych obiektów elementów azbestowych wraz z ich utylizacją i zastąpienie ich materiałami zgodnymi z obowiązującymi normami.
Zakładane efekty implementacji projektu	<p>The diagram consists of a blue box on the left containing the text 'F/2'. A blue arrow points from this box to the right. On the right side, there are two stacked blue boxes. The top box contains the text 'Poprawa zdrowia mieszkańców poprzez likwidację szkodliwych elementów ociepleniowych'. The bottom box contains the text 'Poprawa estetyki miasta'.</p>

Tablica 63: Wykaz projektów inwestycyjnych - F/3

Strefa	F
Symbol projektu	F/3
Tytuł projektu	Likwidacja elementów azbestowych i azbestowo - cementowych z budynków szkolnych w Żorach.
Lokalizacja projektu	<ul style="list-style-type: none"> • Zespół Szkół Nr 6 Os. Pawlikowskiego • Zespół Szkół Nr 3 Os. Sikorskiego
Opis projektu	Projekty realizowane przez Gminę Żory mają na celu usunięcie szkodliwych dla zdrowia osób przebywających w obiekcie elementów azbestowych wraz z ich utylizacją i zastąpienie ich materiałami zgodnymi z obowiązującymi normami.
Zakładane efekty implementacji projektu	<p>The diagram consists of a blue box on the left containing the text 'F/3'. A blue arrow points from this box to the right. On the right side, there are two stacked blue boxes. The top box contains the text 'Poprawa zdrowia użytkowników obiektu poprzez likwidację szkodliwych elementów ociepleniowych'. The bottom box contains the text 'Poprawa estetyki miasta'.</p>

5.3. Oczekiwane wskaźniki osiągnięcia celów

Wskaźniki osiągnięcia celów (tj. wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania) będą mierzone na podstawie wskaźników w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013 dla Województwa Śląskiego oraz wskaźników określonych dla innych dokumentów programowych w zależności od zakresu i rodzaju projektu.

Tablica 64: Przykładowy wykaz wskaźników produktu, rezultatu

Działanie 6.2. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych			
Poddziałanie 6.2.1 Rewitalizacja – duże miasta			
1. Przebudowa i remont obiektów przemysłowych/powojskowych/popegeerowskich, łącznie z adaptacją na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym)			
Produkt	N	Liczba obiektów przemysłowych/powojskowych/popegeerowskich przebudowanych/wyremontowanych na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów przemysłowych/powojskowych/popegeerowskich poddanych przebudowie/remontowi na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	m2
Produkt	N	Liczba obiektów przemysłowych/powojskowych/popegeerowskich przebudowanych/wyremontowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów przemysłowych/powojskowych/popegeerowskich poddanych przebudowie/remontowi na potrzeby działalności gospodarczej	m2
Produkt	N	Liczba obiektów poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	m2
Produkt	N	Długość wybudowanej/wyremontowanej infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	m
Produkt	N	Liczba obiektów przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.
Rezultat	T	Liczba imprez organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem	szt.
Rezultat	T	Liczba osób korzystających z obiektów objętych wsparciem	osoby
Rezultat	N	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów objętych wsparciem	osoby
Rezultat	N	Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami	szt.
Rezultat	N	Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym	m2

Rezultat	N	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.
Rezultat	N	Powierzchnia użytkowa faktycznie wykorzystywana	m2
Rezultat	N	Powierzchnia zagospodarowanych terenów wokół obiektów objętych wsparciem	m2
Rezultat	N	Powierzchnia terenów przemysłowych/powojskowych/popegeerowskich, które stały się dostępne na cele co najmniej 2 spośród wymienionych celów w wyniku realizacji projektu	m2
Rezultat	T	Liczba nowych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie objętym wsparciem	szt.
Rezultat	T	Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów	m2

2. Zagospodarowywanie przestrzeni miejskich, w tym budowa, przebudowa i remont obiektów na cele gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym)

Produkt	N	Liczba obiektów poddanych renowacji na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów poddanych renowacji na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	m2
Produkt	N	Liczba wybudowanych obiektów na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	szt.
Produkt	N	Powierzchnia wybudowanych obiektów na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	m2
Produkt	N	Liczba obiektów przebudowanych/wyremontowanych na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów poddanych przebudowie/remontowi na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	m2
Produkt	N	Liczba obiektów przebudowanych/wyremontowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów przebudowanych/wyremontowanych na potrzeby działalności gospodarczej	m2
Produkt	N	Liczba obiektów poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	m2
Produkt	N	Długość wybudowanej/wyremontowanej infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	m

Produkt	N	Powierzchnia użytkowa w budynkach poddanych przebudowie/remontowi	m2
Produkt	N	Powierzchnia zagospodarowanych placów/terenów zielonych wokół obiektów objętych wsparciem	m2
Produkt	N	Powierzchnia terenów przeznaczonych na małą architekturę	m2
Produkt	N	Liczba obiektów małej architektury	szt.
Produkt	N	Liczba miejsc parkingowych	szt.
Produkt	N	Powierzchnia terenu przeznaczonego na plac parkingowy	m2
Produkt	N	Powierzchnia wyremontowanej i przebudowanej infrastruktury publicznej na terenie zrewitalizowanym	m2
Produkt	N	Długość wybudowanych dróg wewnętrznych na obszarach objętych wsparciem	m
Produkt	N	Długość przebudowanych/wyremontowanych dróg wewnętrznych na obszarach objętych wsparciem	m
Produkt	N	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	N	Liczba przebudowanych/wyremontowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	N	Liczba obiektów przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.
Rezultat	T	Liczba imprez organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem	szt.
Rezultat	N	Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami	szt.
Rezultat	N	Powierzchnia użytkowa faktycznie wykorzystywana	m2
Rezultat	N	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.
Rezultat	N	Powierzchnia zagospodarowanego przyległego otoczenia	m2
Rezultat	N	Powierzchnia zabudowanych/zrewitalizowanych pustych przestrzeni publicznych, które stały się dostępne na co najmniej 2 spośród wymienionych celów w wyniku realizacji projektu	m2
Rezultat	N	Powierzchnia terenów, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektów	m2

Rezultat	T	Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem	osoby
Rezultat	N	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów objętych wsparciem	osoby
Rezultat	T	Liczba nowych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie objętym wsparciem	szt.
Rezultat	T	Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów	m2
<p>3. Uzupełnienie i remont istniejącej zabudowy, w tym zabudowa plomb, remont użytkowanych oraz niezagospodarowanych budynków na cele: gospodarcze, edukacyjne, turystyczne, rekreacyjne, społeczne i kulturalne, wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia, przyczyniające się do likwidacji istotnych problemów gospodarczych lub społecznych na obszarze rewitalizowanym (za wyjątkiem budynków o charakterze mieszkalnym)</p>			
Produkt	N	Liczba budynków poddanych renowacji na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	szt.
Produkt	N	Powierzchnia budynków poddanych renowacji na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	m2
Produkt	N	Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	szt.
Produkt	N	Powierzchnia budynków przebudowanych/wyremontowanych na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	m2
Produkt	N	Liczba zabudowanych „plomb” na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	szt.
Produkt	N	Powierzchnia zabudowanych „plomb” na co najmniej 2 spośród wymienionych celów	m2
Produkt	N	Liczba budynków przebudowanych/wyremontowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.
Produkt	N	Powierzchnia budynków przebudowanych/wyremontowanych na potrzeby działalności gospodarczej	m2
Produkt	N	Liczba obiektów poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	m2
Produkt	N	Długość wybudowanej/wyremontowanej infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	m
Produkt	N	Liczba obiektów przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.
Rezultat	T	Liczba imprez organizowanych z wykorzystaniem infrastruktury objętej wsparciem	szt.

Rezultat	N	Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z obiektów objętych wsparciem	osoby
Rezultat	N	Liczba obiektów zabezpieczonych przed zagrożeniami	szt.
Rezultat	T	Liczba osób korzystających z infrastruktury objętej wsparciem	osoby
Rezultat	N	Powierzchnia użytkowa faktycznie wykorzystywana	m2
Rezultat	N	Liczba nowych punktów usługowych na terenach zrewitalizowanych	szt.
Rezultat	N	Powierzchnia terenów, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektu	m2
Rezultat	N	Liczba osób korzystających z obiektów zabudowanych/zrewitalizowanych pustych przestrzeni publicznych	osoby
Rezultat	T	Liczba nowych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie objętym wsparciem	szt.
Rezultat	T	Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów	m2

4. Kompleksowe przygotowanie terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą, z wyłączeniem infrastruktury służącej mieszkańcom

Produkt	N	Liczba wybudowanych obiektów	szt.
Produkt	N	Powierzchnia wybudowanych obiektów	m2
Produkt	N	Powierzchnia użytkowa w wybudowanych obiektach	m2
Produkt	N	Liczba obiektów przebudowanych/wyremontowanych na potrzeby działalności gospodarczej	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów przebudowanych/wyremontowanych na potrzeby działalności gospodarczej	m2
Produkt	N	Liczba obiektów poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	szt.
Produkt	N	Powierzchnia obiektów poddanych remontowi/przebudowie infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	m2
Produkt	N	Długość wybudowanej/wyremontowanej infrastruktury technicznej (w tym komunalnej)	m
Produkt	N	Długość wybudowanych dróg dojazdowych na obszarach objętych wsparciem	m
Produkt	N	Długość przebudowanych/wyremontowanych dróg dojazdowych na obszarach objętych wsparciem	m
Produkt	N	Liczba wybudowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.

Produkt	N	Liczba przebudowanych/wyremontowanych obiektów infrastruktury drogowej	szt.
Produkt	N	Liczba obiektów przystosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych	szt.
Rezultat	N	Liczba inkubatorów uruchomionych w wyniku realizacji projektu	szt.
Rezultat	N	Powierzchnia inkubatorów uruchomionych w wyniku realizacji projektu	m2
Rezultat	N	Liczba nowych punktów usługowych na terenie objętym wsparciem	szt.
Rezultat	T	Powierzchnia zrewitalizowanych obszarów	m2
Rezultat	N	Powierzchnia użytkowa faktycznie wykorzystywana	m2
Rezultat	N	Powierzchnia terenów, które stały się dostępne w wyniku realizacji projektu	m2
Rezultat	T	Liczba nowych przedsiębiorstw zlokalizowanych na terenie objętym wsparciem	szt.
5. Tworzenie i rozbudowa systemów monitoringu wizyjnego w celu podniesienia bezpieczeństwa w przestrzeniach publicznych			
Produkt	N	Liczba zainstalowanych urządzeń monitoringu wizyjnego	szt.
Produkt	N	Powierzchnia terenu objęta systemem monitoringu wizyjnego	m2
Produkt	N	Liczba dzielnic objętych systemem monitoringu wizyjnego	szt.
Produkt	N	Liczba wdrożonych systemów monitoringu wizyjnego	szt.
Rezultat	N	Liczba przestępstw w mieście	szt.
Rezultat	N	Ilość osób objętych systemem monitoringu wizyjnego	osoby
Rezultat	N	Wskaźnik wykrywalności przestępstw	%
Rezultat	N	Liczba wykroczeń/przestępstw zarejestrowanych przez system monitoringu wizyjnego	szt.
6. Zastępowanie azbestowych elementów budynków wielorodzinnych mieszkalnych materiałami mniej szkodliwymi dla zdrowia człowieka, tylko wraz z utylizacją azbestu			
Produkt	N	Liczba budynków, z których usunięty został materiał zawierający azbest	szt.
Produkt	N	Powierzchnia budynków, z których usunięty został azbest/materiał zawierający azbest	m2
Produkt	N	Powierzchnia, z której usunięty został azbest/materiał zawierający azbest	m2

Rezultat	N	Ilość unieszkodliwionego azbestu/materiału zawierającego azbest	Mg
Rezultat	T	Liczba osób mieszkających (zameldowanych) w budynkach, poddanych renowacji	osoby

Źródło: Zał. Nr 9 do Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2007-2013

6. Analiza finansowa

6.1. *Nakłady inwestycyjne na realizację projektów.*

Zgodnie z przepisami Ustawy o podatku od towarów i usług z dnia 11 marca 2004 roku, podatnikami podatku VAT są podmioty wykonujące samodzielnie działalność gospodarczą, bez względu na cel i rezultat tej działalności. Za podatników nie uznaje się natomiast organów władzy publicznej oraz urzędów obsługujących te organy w zakresie realizowanych zadań nałożonych odrębnymi przepisami prawa, dla realizacji których zostały one powołane, z wyłączeniem czynności wykonywanych na podstawie zawartych umów cywilnoprawnych.

Łączne nakłady inwestycyjne brutto na realizację zadań wynoszą:

229 834 686,24 zł

Tablica 65: Nakłady inwestycyjne w cenach netto i brutto w zł.

Wyszczególnienie	nakłady inwestycyjne netto	stawka podatku VAT	podatek VAT	nakłady inwestycyjne brutto
Śladami historii Miasta Żory – rewitalizacja żorskiej Starówki	14 335 983,61	22%	3 153 916,39	17 489 900,00
Razem obszar A	14 335 983,61		3 153 916,39	17 489 900,00
Poprawa warunków aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez stworzenie Parku Rekreacyjno-Wypoczynkowego „Cegielnia” w Żorach	30 202 508,20	22%	6 644 551,81	36 847 060,01
Razem obszar B	30 202 508,20		6 644 551,80	36 847 060,01
Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Żorach	3 914 274,49	22%	861 140,39	4 775 414,88
Razem obszar C	3 914 274,49		861 140,39	4 775 414,88
Zagospodarowanie traktu w ciągu ul. Boryńskiej i jego okolicy z wykorzystaniem różnych form małej architektury w Żorach	4 205 645,08	22%	925 241,92	5 130 887,00
Budowa Centrum Handlowo - Usługowo - Rozrywkowego w Żorach	98 360 655,74	22%	21 639 344,26	120 000 000,00
Rewitalizacja warsztatów byłej Zasadniczej Szkoły Górniczej w Żorach na potrzeby edukacyjne wraz zagospodarowaniem terenu. (Projekt w całości realizowany przez Górnośląską Wyższą Szkołę Handlową).	4 250 782,91	22%	935 172,24	5 185 955,15
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez kompleksową modernizację gospodarki ciepłej Szpitala Miejskiego w Żorach	4 080 061,86	22%	897 613,61	4 977 675,48
Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej poprzez modernizację targowiska przy ul. Dąbrowskiego w Żorach	4 754 098,36	22%	1 045 901,64	5 800 000,00
Razem obszar D	115 651 243,95		25 443 273,67	141 094 517,63
Renowacja zespołu pałacowo - parkowego w Żorach - Baranowicach	9 016 393,44	22%	1 983 606,56	11 000 000,00
Razem obszar E	9 016 393,44		1 983 606,56	11 000 000,00
Podniesienie konkurencyjności przestrzeni miejskiej poprzez zagospodarowanie terenów zielonych w mieście	2 868 852,46	22%	631 147,54	3 500 000,00
Likwidacja elementów azbestowych i azbestowo cementowych z budynków mieszkalnych wielorodzinnych na obszarze Żor, w tym projekty realizowane przez:	63 400,00	22%	13 948,00	9 687 497,07
	8 981 447,73	7%	628 701,34	
Spółdzielnie Mieszkaniową Żory	63 400,00	22%	13 948,00	77 348,00
	2 226 622,61	7%	155 863,58	2 382 486,19
Spółdzielnie Mieszkaniową NOWA	6 541 741,12	7%	457 921,88	6 999 663,00
Wspólnotę Mieszkaniową PANORAMA	213 084,00	7%	14 915,88	227 999,88
Likwidacja elementów azbestowych i azbestowo cementowych z budynków szkolnych w Żorach	4 459 259,55	22%	981 037,10	5 440 296,65
Razem obszar F	16 372 959,74		2 254 833,98	18 627 793,72
RAZEM	189 493 363,43		40 341 322,80	229 834 686,24

Sposób wyceny inwestycji

Nakłady związane z inwestycjami budowlanymi i modernizacyjnymi - określone zostały na podstawie przedmiarów i szacunków.

Podstawę opracowania kosztorysowego stanowi Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 18 maja 2004 roku w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego. Ceny ustalono w oparciu o przedmiar robót, Katalogi Nakładów Rzeczowych (KNR) i Cenniki Sekocenbud.

Ramowy plan realizacji zadań rewitalizacyjnych przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tablica 66: Programy obszarów rewitalizowanych – harmonogram wdrażania.

Wyszczególnienie	do roku 2009	2010	2011	2012	2013	Razem w całym okresie
Rewitalizacja Obszaru A	447 741,00	2 594 890,00	6 682 300,00	4 764 969,00	3 000 000,00	17 489 900,00
Rewitalizacja Obszaru B	440 603,00	12 567 869,40	10 693 059,16	13 145 528,45	0,00	36 847 060,01
Rewitalizacja Obszaru C	4 775 414,88	0,00	0,00	0,00	0,00	4 775 414,88
Rewitalizacja Obszaru D	5 547 381,10	1 443 548,48	88 357 675,48	45 745 912,57	0,00	141 094 517,63
Rewitalizacja Obszaru E	72 895,00	2 140 000,00	7 100 000,00	1 687 105,00	0,00	11 000 000,00
Rewitalizacja Obszaru F	1 525 628,07	3 490 900,00	4 719 079,65	7 892 186,00	1 000 000,00	18 627 793,72
RAZEM	12 809 663,05	22 237 207,88	117 552 114,29	73 235 701,02	4 000 000,00	229 834 686,24

Harmonogram rzeczowo-finansowy zbudowany na bazie określonej wyżej struktury obszarów rewitalizowanych oraz prognozowanego czasu realizacji zadań, przedstawia poniższe zestawienie tabelaryczne.

Tablica 67: Harmonogram rzeczowo-finansowy

Wyszczególnienie	Termin realizacji		Nakłady inwestycyjne			Źródła finansowania w PLN		udział środków własnych
	rozpoczęcie	zakończenie	netto	brutto	VAT	środki własne	dotacje z funduszy pomocowych	
Śladami historii Miasta Żory – rewitalizacja żorskiej Starówki	2007	2013	14 335 983,61	17 489 900,00	3 153 916,39	17 489 900,00	0,00	100%
OBSZAR A			14 335 983,61	17 489 900,00	3 153 916,39	17 489 900,00	0,00	100%
Poprawa warunków aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez stworzenie Parku Rekreacyjno-Wypoczynkowego „Cegielnia” w Żorach	2009	2012	30 202 508,20	36 847 060,01	6 644 551,81	11 174 928,06	25 672 131,95	30%
OBSZAR B			30 202 508,20	36 847 060,01	6 644 551,80	11 174 928,06	25 672 131,95	30%
Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Żorach	2008	2009	3 914 274,49	4 775 414,88	861 140,39	2 891 653,88	1 883 761,00	61%
OBSZAR C			3 914 274,49	4 775 414,88	861 140,39	2 891 653,88	1 883 761,00	61%
Zagospodarowanie traktu w ciągu ul. Boryńskiej i jego okolicy z wykorzystaniem różnych form małej architektury w Żorach	2008	2012	4 205 645,08	5 130 887,00	925 241,92	5 130 887,00	0,00	100%
Budowa Centrum Handlowo - Usługowo - Rozrywkowego w Żorach	2011	2012	98 360 655,74	120 000 000,00	21 639 344,26	120 000 000,00	0,00	100%
Rewitalizacja warsztatów byłej Zasadniczej Szkoły Górniczej w Żorach na potrzeby edukacyjne wraz zagospodarowaniem terenu. (Projekt w całości realizowany przez Górnośląską Wyższą Szkołę Handlową).	2007	2010	4 250 782,91	5 185 955,15	935 172,24	777 893,28	4 408 061,87	15%
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez kompleksową modernizację gospodarki ciepłej Szpitala Miejskiego w Żorach	2010	2011	4 080 061,86	4 977 675,48	897 613,61	749 762,33	4 227 913,15	15%
Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej poprzez modernizację targowiska przy ul. Dąbrowskiego w Żorach	2010	2012	4 754 098,36	5 800 000,00	1 045 901,64	5 800 000,00	0,00	100%
OBSZAR D			115 651 243,95	141 094 517,63	25 443 273,67	132 458 542,61	8 635 975,02	94%
Renowacja zespołu pałacowo - parkowego w Żorach - Baranowicach	2009	2012	9 016 393,44	11 000 000,00	1 983 606,56	3 336 065,58	7 663 934,42	30%
OBSZAR E			9 016 393,44	11 000 000,00	1 983 606,56	3 336 065,58	7 663 934,42	30%

Tablica 68: Harmonogram rzeczowo-finansowy- ciąg dalszy

Wyszczególnienie	Termin realizacji		Nakłady inwestycyjne			Źródła finansowania w PLN		udział środków własnych
	rozpoczęcie	zakończenie	netto	brutto	VAT	środki własne	dotacje z funduszy pomocowych	
Podniesienie konkurencyjności przestrzeni miejskiej poprzez zagospodarowanie terenów zielonych w mieście	2009	2013	2 868 852,46	3 500 000,00	631 147,54	3 500 000,00	0,00	100%
Likwidacja elementów azbestowych i azbestowo cementowych z budynków mieszkalnych wielorodzinnych na obszarze Żor, w tym projekty realizowane przez:	2007	2012	63 400,00	9 687 497,07	13 948,00	6 628 406,67	3 059 090,40	68%
			8 981 447,73		628 701,34			
Spółdzielnie Mieszkaniową Żory	2007	2012	63 400,00	77 348,00	13 948,00	68 564,00	8 784,00	85%
			2 226 622,61	2 382 486,19	155 863,58	2 018 166,19	364 320,00	
Spółdzielnie Mieszkaniową NOWA	2010	2012	6 541 741,12	6 999 663,00	457 921,88	4 313 676,60	2 685 986,40	62%
Wspólnotę Mieszkaniową PANORAMA	2008	2008	213 084,00	227 999,88	14 915,88	227 999,88	0,00	100%
Likwidacja elementów azbestowych i azbestowo cementowych z budynków szkolnych w Żorach	2009	2011	4 459 259,55	5 440 296,65	981 037,10	969 564,95	4 470 731,70	18%
OBSZAR F	2007	2013	16 372 959,74	18 627 793,72	2 254 833,98	11 097 971,62	7 529 822,10	60%
OGÓŁEM	2007	2013	189 493 363,43	229 834 686,24	40 341 322,80	178 449 061,75	51 385 624,49	78%

Realizacja zadań w ramach programu rewitalizacji przewidziana jest na lata 2007-2013. Na wykonawcy i podwykonawcy spoczywać będzie obowiązek zapewniania (zgodnie z procedurą przetargową) właściwych zasobów ludzkich, technicznych, organizacyjnych oraz materiałowych, umożliwiających wykonanie przedmiotowych inwestycji terminowo i bez uchybień.

6.2. Źródła finansowania projektu

Plan finansowy przedsięwzięcia zbilansowano dwoma źródłami finansowania projektu, przyjmując założenie maksymalnego wsparcia zadania z funduszy pomocowych, czyli 85% kosztów kwalifikowanych. Pozostałe 15% kosztów przedsięwzięcia (stanowiących udział własny) pochodzą z budżetu gminy.

Tablica 69: Struktura finansowania inwestycji dla kosztów kwalifikowanych

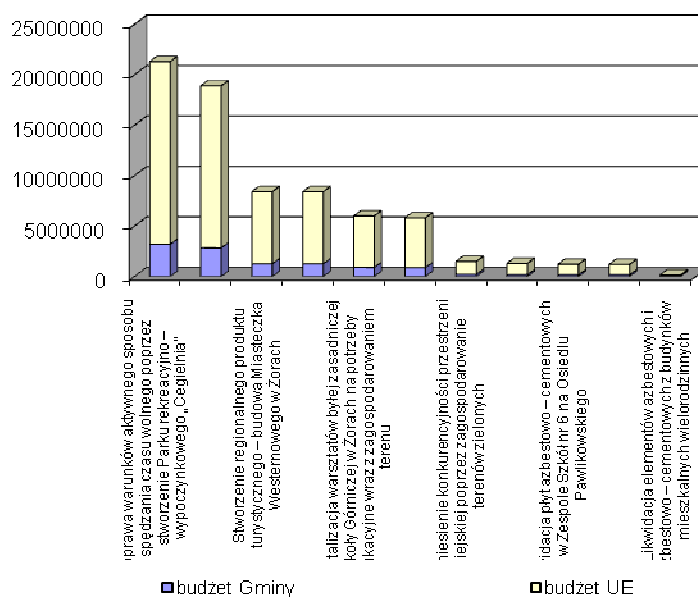
Źródła finansowania	Kwota brutto w PLN	Struktura finansowania
środki pomocowe	51 385 624,49	22%
środki własne	178 449 061,75	78%
RAZEM	229 834 686,24	100%

Uszczegółowienie nakładów na realizację projektów w ramach programu rewitalizacji przedstawiają poniższe tablice.

Tablica 70: Struktura finansowania inwestycji dla kosztów kwalifikowanych w latach 2007-2013

Wyszczególnienie	Ogółem			Wydatki poniesione do 2009 r.	2010		2011		2012		2013	
	Razem	Srodki własne	Srodki zewnętrzne		Srodki własne	Srodki zewnętrzne	Srodki własne	Srodki zewnętrzne	Srodki własne	Srodki zewnętrzne	Srodki własne	Srodki zewnętrzne
Śladami historii Miasta Żory – rewitalizacja zorskiej Starówki	17 489 900,00	17 489 900,00	0,00	447 741,00	2 594 890,00	0,00	6 682 300,00	0,00	4 764 969,00	0,00	3 000 000,00	0,00
OBSZAR A	17 489 900,00	17 489 900,00	0,00	447 741,00	2 594 890,00	0,00	6 682 300,00	0,00	4 764 969,00	0,00	3 000 000,00	0,00
Poprawa warunków aktywnego sposobu spędzania czasu wolnego poprzez stworzenie Parku Rekreacyjno-Wypoczynkowego „Cegielnia” w Żorach	36 847 060,01	11 174 928,06	25 672 131,95	440 603,00	3 811 566,96	8 756 302,44	3 242 976,96	7 450 082,20	3 986 758,64	9 158 769,81	0,00	0,00
OBSZAR B	36 847 060,01	11 174 928,06	25 672 131,95	440 603,00	3 811 566,96	8 756 302,44	3 242 976,96	7 450 082,20	3 986 758,64	9 158 769,81	0,00	0,00
Utworzenie Zakładu Aktywności Zawodowej w Żorach	4 775 414,88	2 891 653,88	1 883 761,00	4 775 414,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
OBSZAR C	4 775 414,88	2 891 653,88	1 883 761,00	4 775 414,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Zagospodarowanie traktu w ciągu ul. Boryńskiej i jego okolicy z wykorzystaniem różnych form małej architektury w Żorach	5 130 887,00	5 130 887,00	0,00	1 283 587,37	462 827,06	0,00	1 380 000,00	0,00	2 004 472,57	0,00	0,00	0,00
Budowa Centrum Handlowo - Usługowo - Rozrywkowego w Żorach	120 000 000,00	120 000 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80 000 000,00	0,00	40 000 000,00	0,00	0,00	0,00
Rewitalizacja warsztatów byłej Zasadniczej Szkoły Górniczej w Żorach na potrzeby edukacyjne wraz zagospodarowaniem terenu. (Projekt w całości realizowany przez Górnośląską Wyższą Szkołę Handlową).	5 185 955,15	777 893,28	4 408 061,87	4 263 793,73	783 837,20	138 324,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Ograniczenie emisji zanieczyszczeń powietrza poprzez kompleksową modernizację gospodarki ciepłej Szpitala Miejskiego w Żorach	4 977 675,48	749 762,33	4 227 913,15	0,00	0,00	0,00	749 762,33	4 227 913,15	0,00	0,00	0,00	0,00
Zagospodarowanie przestrzeni miejskiej poprzez modernizację targowiska przy ul. Dąbrowskiego w Żorach	5 800 000,00	5 800 000,00	0,00	0,00	58 560,00	0,00	2 000 000,00	0,00	3 741 440,00	0,00	0,00	0,00
OBSZAR D	141 094 517,63	132 458 542,61	8 635 975,02	5 547 381,10	1 305 224,26	138 324,22	84 129 762,33	4 227 913,15	45 745 912,57	0,00	0,00	0,00
Renowacja zespołu pałacowo - parkowego w Żorach - Baranowicach	11 000 000,00	3 336 065,58	7 663 934,42	72 895,00	649 016,39	1 490 983,61	2 153 278,69	4 946 721,31	511 663,00	1 175 442,00	0,00	0,00
OBSZAR E	11 000 000,00	3 336 065,58	7 663 934,42	72 895,00	649 016,39	1 490 983,61	2 153 278,69	4 946 721,31	511 663,00	1 175 442,00	0,00	0,00
Podniesienie konkurencyjności przestrzeni miejskiej poprzez zagospodarowanie terenów zielonych w mieście	3 500 000,00	3 500 000,00	0,00	0,00	650 000,00	0,00	850 000,00	0,00	1 000 000,00	0,00	1 000 000,00	0,00
Likwidacja elementów azbestowych i azbestowo cementowych z budynków mieszkalnych wielorodzinnych na obszarze Żor, w tym projekty realizowane przez:	9 687 497,07	6 628 406,67	3 059 090,40									
	0,00											
	77 348,00	68 564,00	8 784,00	55 388,00	0,00	0,00	12 444,00	8 296,00	732,00	488,00	0,00	0,00
Spółdzielnie Mieszkaniowa Żory	2 382 486,19	2 018 166,19	364 320,00	1 212 960,19	258 726,00	0,00	440 880,00	293 920,00	105 600,00	70 400,00	0,00	0,00
Spółdzielnie Mieszkaniowa NOWA	6 999 663,00	4 313 676,60	2 685 986,40	0,00	284 697,00	0,00	0,00	0,00	4 028 979,60	2 685 986,40	0,00	0,00
Wspólnota Mieszkaniowa PANORAMA	227 999,88	227 999,88	0,00	227 999,88	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Likwidacja elementów azbestowych i azbestowo cementowych z budynków szkolnych w Żorach	5 440 296,65	969 564,95	4 470 731,70	29 280,00	498 142,00	1 799 335,00	467 030,95	2 646 508,70	0,00	0,00	0,00	0,00
OBSZAR F	18 627 793,72	11 097 971,62	7 529 822,10	1 525 628,07	1 691 565,00	1 799 335,00	1 770 354,95	2 948 724,70	5 135 311,60	2 756 874,40	1 000 000,00	0,00
RAZEM	229 834 686,24	178 449 061,75	51 385 624,49	12 809 663,05	10 052 262,61	12 184 945,27	97 978 672,93	19 573 441,36	60 144 614,81	13 091 086,21	4 000 000,00	0,00

Tablica 71: Finansowanie zadań w ramach programu rewitalizacji w PLN

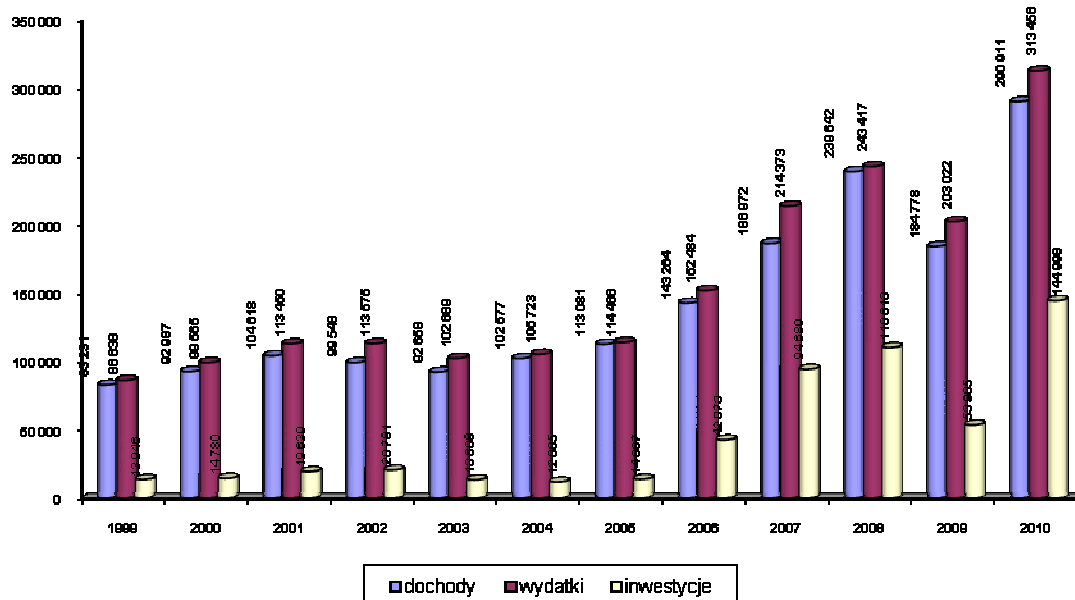
Aby precyzyjnie określić możliwości finansowe realizacji projektu, konieczna jest ocena jakościowa budżetu gminy, ocena trwałości dochodów budżetowych, ich struktury i obciążeń kosztowych. W celu sporządzenia właściwej projekcji planistycznej na kolejne 20 lat, dokonano oceny wyników finansowych od roku 2001. Na podstawie danych bilansowych za lata 2001-2006 opracowano prognozy dochodów i wydatków do roku 2026. Wyniki i prognozy – oparte na wskaźnikach makroekonomicznych, założeniach inwestycyjnych i trendach - przedstawiają poniższe tabele.

Tablica 72: Budżet gminy – wykonanie w PLN

Wyszczególnienie	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Dochody	99 547 639	92 658 543	102 576 767	113 080 706	143 264 457	186 971 882	239 642 292	184 777 916
Wydatki	113 575 357	102 689 020	105 722 860	114 466 170	152 483 935	214 372 853	243 416 793	203 021 967
- bieżące	92 784 324	89 080 039	93 717 811	100 398 681	109 610 682	119 693 035	132 803 929	149 117 247
- majątkowe	20 791 033	13 608 981	12 005 049	14 067 489	42 873 253	94 679 818	110 612 864	53 904 720
nadwyżka/deficyt	-14 027 718	-10 030 477	-3 146 093	-1 385 464	-9 219 478	-27 400 971	-3 774 501	-18 244 051
Finansowanie	15 352 788	10 322 043	3 219 551	6 772 416	14 840 460	39 027 694	3 774 692	18 250 937
Przychody	20 245 721	20 262 120	14 118 032	18 510 929	35 243 813	80 684 611	44 393 476	32 965 629
Rozchody	4 892 933	9 940 077	10 898 481	11 738 513	20 403 353	41 656 917	40 618 784	14 714 692
Kredyty i pożyczki	30 275 654	40 050 144	42 938 711	49 179 778	59 681 070	93 712 786	86 330 461	104 581 398
Splata kredytów i pożyczek	4 892 933	9 940 077	10 898 481	11 738 513	20 403 353	41 656 917	40 618 784	14 714 692
Wskaźnik zadłużenia*	30,4%	43,2%	41,9%	43,50%	41,70%	50,1%	36,0%	56,6%
Wskaźnik obsługi długu**	4,9%	10,7%	10,6%	10,40%	14,20%	22,3%	16,9%	8,0%
Wskaźnik inwestycji	18,3%	13,3%	11,4%	12,30%	28,10%	44,2%	45,4%	26,6%

Tablica 73: Dochody i wydatki gminy w PLN

dochody, wydatki i inwestycje w latach 1999-2010

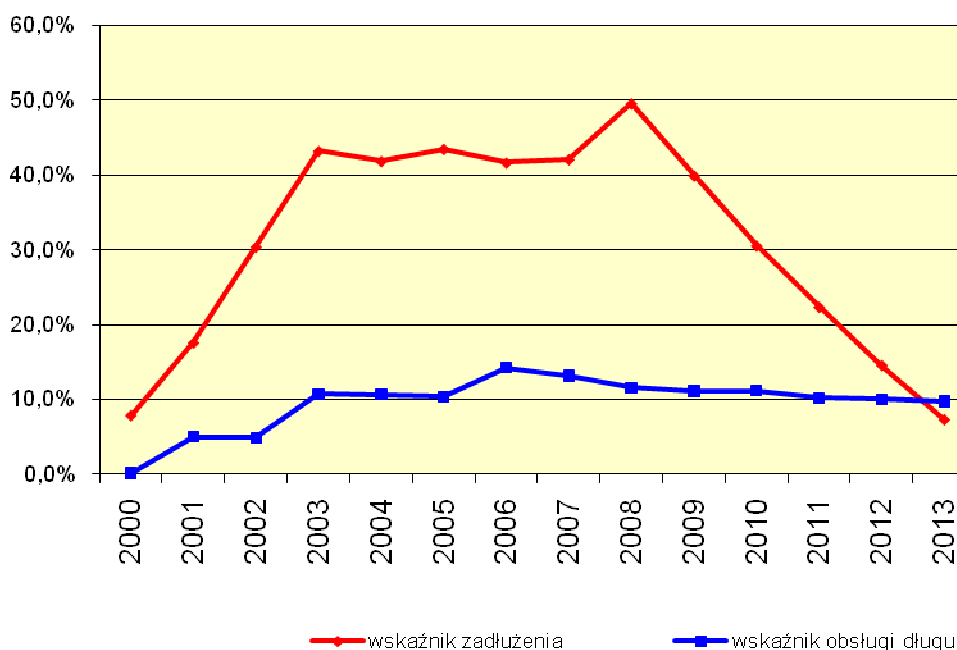
Ocena płynności finansowej gmin i zdolności do obsługi zobowiązań dokonywana jest przede wszystkim w oparciu o analizę dwóch wskaźników odnoszących się do zobowiązań gminy:

- 1) Wskaźnik obsługi długu, liczony wg artykułu 169 Ustawy o finansach publicznych określa relacje zobowiązań wymagalnych w roku budżetowym z tytułu zaciągniętych przez gminę kredytów

i pożyczek (spłat kapitału wraz z należnymi odsetkami) do planowanych dochodów ogółem Gminy. Wskaźnik ten nie powinien przekroczyć 15%. Współczynnik ten dla Gminy Żory wynosi 8,6% i nie występuje zagrożenie istotnego jego wzrostu.

- 2) Wskaźnik zadłużenia, liczony wg artykułu 170 Ustawy o finansach publicznych określa relacje sumy kredytów i pożyczek zaciągniętych przez Gminę do wykonanych dochodów ogółem Gminy. W tym przypadku wskaźnik ten nie powinien przekroczyć 60%. Gmina Żory uzyskała wskaźnik zadłużenia na poziomie 42,1%, co nie zagraża płynności finansowej.

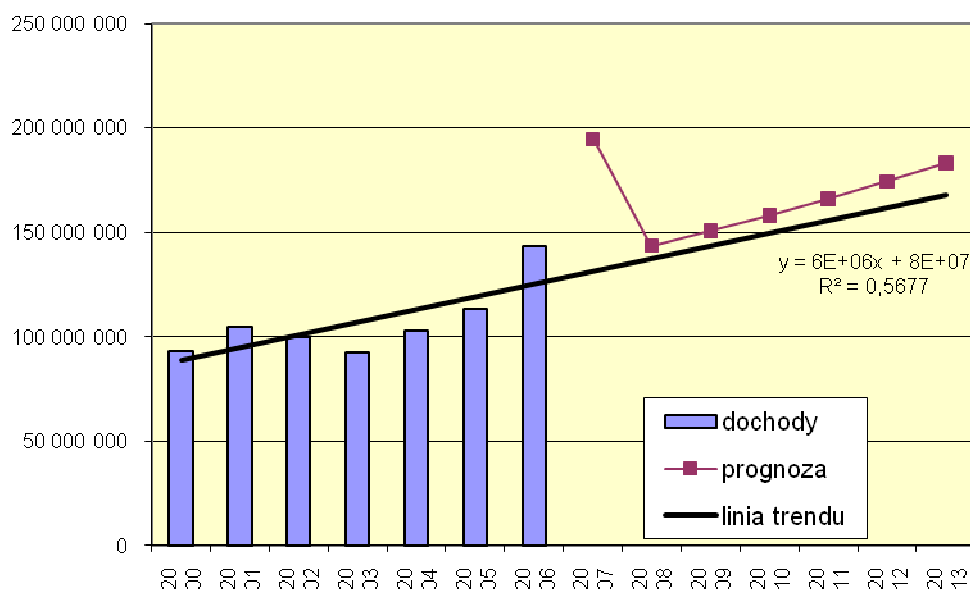
Tablica 74: Wskaźniki obsługi zadłużenia gminy

W oparciu o wyniki historyczne i budowane na tej bazie linie trendów, określone zostały prognozy budżetu na lata 2007-2013.

Projekcja dochodów opiera się na analizie trendu liniowego, obliczanego metodą najmniejszych kwadratów. Dopasowanie trendu jest bardzo niskie, co oznacza dużą zmienność dochodów w latach. Potwierdza to współczynnik $R^2=0,5677$ (im bliżej jedności, tym większe dopasowanie linii regresji).

Tablica 75: Prognoza dochodów gminy w PLN

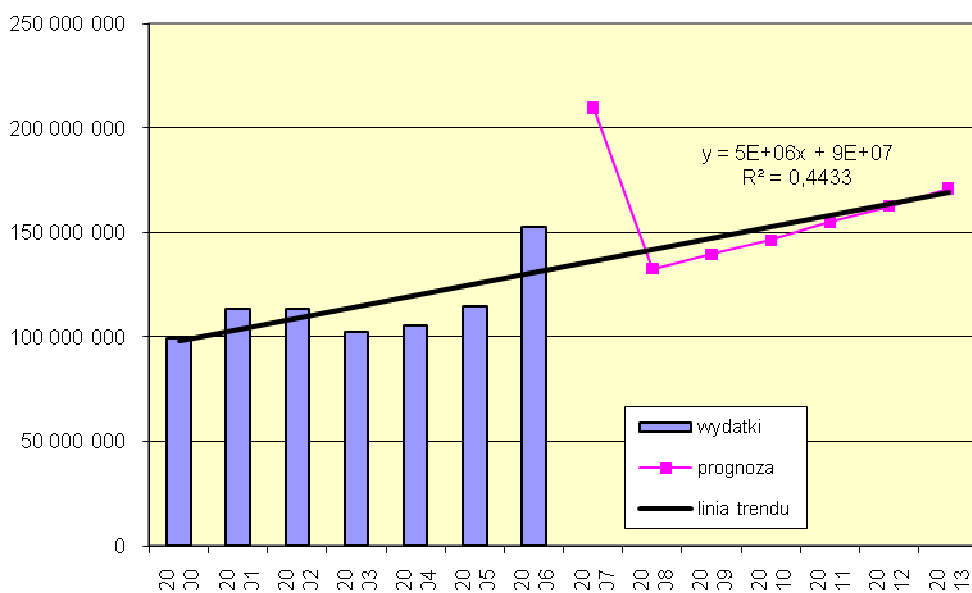

Z powyższego wynika, że do końca 2013 roku dochody gminy (na skutek rozwoju gospodarczego, w tym inwestycji gminnych) mogą wynosić 183 miliony złotych.

W ciągu ostatnich czterech lat dochody gminy znacznie wzrosły. Prognoza dotyczy dwukrotnie dłuższego okresu, co oznacza, że wzrost arytmetyczny gwarantuje osiągnięcie prognozowanych kwot. Przy tych optymistycznych ocenach, trzeba również zwrócić uwagę na dwa bardzo istotne aspekty rozwoju budżetu gminy:

- wzrost historyczny był osiągnięty nie tylko za sprawą rozwoju gospodarczego gminy, ale także dzięki zmianom w ustawie o samorządzie terytorialnym, wprowadzającym nowe zadania w części refinansowane lub finansowane przez Budżet Państwa,
- planowane na rok 2007 dochody w dużej mierze wynikają z realizowanych inwestycji z udziałem środków pomocowych.

Tablica 76: Prognoza wydatków gminy w PLN

Wydatki gminy w prognozie sięgają 171 milionów złotych. Przez cały okres przewiduje się utrzymanie nadwyżki budżetowej.

W oparciu o wyniki historyczne i budowane na tej podstawie linie trendów, określone zostały prognozy budżetu na kolejne 20 lat (do roku 2026).

Tablica 77: Prognoza budżetu gminy na lata 2010-2018 w PLN

Wyszczególnienie	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dochody	296 444 411	217 629 506	203 386 665	212 901 439	227 828 236	239 552 061	251 911 081	263 384 101	275 393 871
Wydatki	318 989 576	207 165 514	192 394 525	202 101 439	217 028 236	228 752 061	241 111 081	252 413 560	264 493 871
- bieżące	169 734 683	170 143 005	173 545 865	175 567 262	180 834 280	182 642 623	184 942 944	186 792 373	188 660 297
- majątkowe	149 254 893	37 022 509	18 848 660	26 534 177	36 193 956	46 109 438	56 168 137	65 621 187	75 833 574
nadwyżka/deficyt	-22 545 165	10 463 992	10 992 140	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 970 541	10 900 000
Finansowanie	22 545 165	-10 463 992	-10 992 140	-10 800 000	-10 800 000	-10 800 000	-10 800 000	-10 970 541	-10 900 000
Przychody	32 534 261	0	0						
Rozchody	9 989 096	10 463 992	10 992 140	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 970 541	10 900 000
Kredyty i pożyczki	127 126 563	116 662 571	105 670 431	94 870 431	84 070 431	73 270 431	62 470 431	51 499 890	40 599 890
Spłata kredytów i pożyczek	9 989 096	10 463 992	10 992 140	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 800 000	10 970 541	10 900 000
Wskaźnik zadłużenia	42,9%	53,6%	52,0%	44,6%	36,9%	30,6%	24,8%	19,6%	14,7%
Wskaźnik obsługi długu	3,4%	4,8%	5,4%	5,1%	4,7%	4,5%	4,3%	4,2%	4,0%
Wskaźnik inwestycji	46,8%	17,9%	9,8%	13,1%	16,7%	20,2%	23,3%	26,0%	28,7%

Tablica 78: Prognoza budżetu gminy na lata 2019-2021 w PLN

Wyszczególnienie	2019	2020	2021
Dochody	287 965 752	301 126 315	301 126 315
Wydatki	277 751 060	292 775 378	295 126 315
- bieżące	192 433 503	196 282 173	196 282 173
- majątkowe	85 317 557	96 493 205	98 844 142
nadwyżka/deficyt	10 214 692	8 350 937	6 000 000
Finansowanie	-10 214 692	-8 350 937	-6 000 000
Przychody		0	0
Rozchody	10 214 692	8 350 937	6 000 000
Kredyty i pożyczki	30 385 198	22 034 261	16 034 261
Spłata kredytów i pożyczek	10 214 692	8 350 937	6 000 000
Wskaźnik zadłużenia	10,6%	7,3%	5,3%
Wskaźnik obsługi długu	3,5%	2,8%	2,0%
Wskaźnik inwestycji	30,7%	33,0%	33,5%

Powyższa analiza pozwala stwierdzić, że budżet gminy jest bardzo stabilny, charakteryzujący się bardzo niskim stopniem ryzyka utraty płynności lub przekroczenia wskaźników zadłużenia. Przejęcie na gminę odpowiedzialności finansowej poprzez 15-procentowy udział własny w finansowaniu inwestycji w ramach programu rewitalizacji nie wpłynie negatywnie na budżet gminy. Jednocześnie wobec skromnych środków budżetowych gmina nie jest w stanie zrealizować zadań rewitalizacyjnych z wykorzystaniem własnych środków.

Program nie ma charakteru komercyjnego. Równocześnie jednak projekt ten wyróżnia się wysokimi dodatkowymi korzyściami społecznymi. Społeczny charakter programu w pewnym stopniu stoi w sprzeczności z celami komercyjnymi, co ogranicza, a często wręcz uniemożliwia uzyskania efektu ekonomicznego w postaci pożądanego przez inwestora zwrotu poniesionych nakładów.

Celami projektu są:

1. zwiększenie atrakcyjności miasta i gminy,
2. zmiana wizerunku miasta i gminy w oczach przyjezdnych,
3. zwiększenie ruchu turystycznego,
4. ograniczenie bezrobocia,
5. poprawę jakości życia mieszkańców,
6. zmiana ujemnego trendu przyrostu naturalnego,
7. zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej gminy i miasta.

Program rewitalizacji przekłada się głównie na wymiar jakościowy rozwoju społeczeństwa. W ten sposób zwiększa się dostosowanie mieszkańców do oczekiwań rynku pracy, zwiększa się wartość (cenę) pracy ludzkiej. Aby skwantyfikować efekty społeczne programu dokonano analizy utraconych korzyści i efektów nie wpływających bezpośrednio na budżet gminy.

7. System wdrażania programu

System wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji jest realizowany w oparciu o przepisy regulujące sposoby wdrażania pomocy strukturalnej Unii Europejskiej. Miasto, korzystając ze środków finansowych funduszy strukturalnych UE zobowiązane jest przestrzegać zasad i procedur wspólnotowych, które zostały określone w Rozporządzeniu z dnia 21 czerwca 1999r. Nr 1260/1999, wprowadzającym ogólne przepisy odnośnie funduszy strukturalnych oraz rozporządzeniach odnoszących się do poszczególnych funduszy strukturalnych.

W przypadku Miasta Żory kontrola nad wdrażaniem poszczególnych zapisów programu może objąć tylko zadania, których beneficjentem będzie Urząd Miasta Żory. Dla zadań wynikających z Lokalnego Programu Rewitalizacji, a nie będących zadaniami realizowanymi przez Urząd Miasta Żory przewiduje się model wdrażania oparty na wymianie informacji z poszczególnymi podmiotami realizującymi wskazane zadania. Stała wymiana informacji pozwoli zoptymalizować proces aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji oraz dokładne określenie postępu realizacji poszczególnych zadań.

Poszczególne projekty będą wdrażane w oparciu o zasady wydatkowania środków wg źródeł ich pochodzenia. Oznacza to, że podmiot korzystający z różnych źródeł finansowania będzie musiał sprostać wielu wymaganiom formalnym. Dotyczy to w szczególności odmiennych zasad wykorzystania środków pochodzących ze źródeł krajowych oraz środków pochodzących ze źródeł unijnych.

Lokalny Program Rewitalizacji realizowany będzie w horyzoncie czasowym 2007-2013, po jego zatwierdzeniu przez Radę Miasta. Po przyjęciu przez Radę Miasta, za jego właściwe wdrożenie oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji odpowiedzialny będzie organ wykonawczy gminy tj. Prezydent Miasta Żory oraz wszystkie inne podmioty będące beneficjentami zadań zawartych w programie.

Do pomocy we właściwym wdrożeniu projektów gminnych Prezydent Miasta dysponuje aparatem wykonawczym, w postaci właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta.

Oprócz komórek organizacyjnych Urzędu Miasta we wdrażaniu Programu uczestniczyć będą jednostki organizacyjne działające na terenie miasta, które zgodnie ze swą właściwością, współdziałać będą z komórkami Urzędu Miasta na etapie realizacji projektów inwestycyjnych i społeczno - aktywizacyjnych, a następnie odpowiedzialne będą za ich późniejsze funkcjonowanie. Uczestnictwo tych jednostek we wdrażaniu dotyczy takich dziedzin jak:

- gospodarka wodno-ściekowa,
- ochrona środowiska,
- turystyka i rekreacja,
- oświata,
- opieka społeczna,
- ochrona zdrowia.

Warunkiem niezbędnym dla pełnego wdrożenia zadań gminnych Programu jest również uwzględnianie wydatków z nim związanych w kolejnych budżetach na lata 2007 - 2013. Za ten element odpowiada Rada Miasta. Dlatego też Prezydent, przedkładając Radzie projekty budżetów winien przetransponować do nich założenia finansowe zawarte w Programie Rewitalizacji Miasta przewidziane w nim na dany rok.

Funkcję Instytucji Zarządzającej i koordynującej realizację Programu Rewitalizacji Miasta Żory będzie pełnił Prezydent Miasta. Zakres zadań Instytucji Zarządzającej obejmuje między innymi:

- zapewnienie zgodności realizacji Programu z poszczególnymi dokumentami programowymi wyższego rzędu,
- zbieranie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji projektów w ramach Programu,
- przygotowanie rocznych raportów nt. wdrażania Programu,
- zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji Programu.

Dla właściwej oceny Instytucja Zarządzająca może tworzyć grupy robocze, korzystać z opinii niezależnych ekspertów lub usług innych instytucji.

Urząd Miasta Żory oraz inne podmioty zaangażowane w realizację projektów zawartych w Lokalnym Programie Rewitalizacji, jako instytucje wdrażające, są odpowiedzialne za:

- tworzenie i składanie wniosków aplikacyjnych,
- kontrolę formalną składanych wniosków, ich zgodności z procedurami oraz zapisami Programu,
- monitorowanie wdrażania poszczególnych projektów,
- informowanie o współfinansowaniu przez UE realizowanych projektów.

8. System monitoringu

W celu sprawnego i efektywnego wdrażania Programu Rewitalizacji Miasta niezbędne jest ciągłe monitorowanie efektów rzeczowych projektów, wchodzących w zakres Programu oraz wydatków na ich realizację. Sam proces monitorowania obejmuje zbieranie danych, obrazujących tempo i jakość wdrażania projektów. Służyć temu mają wcześniej zaprezentowane wskaźniki. Za proces monitorowania i raportowania odpowiadać będzie Prezydent Miasta wraz z podległym mu aparatem wykonawczym w postaci właściwych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i miejskich jednostek organizacyjnych, oraz inne podmioty realizujące zadania zawarte w Lokalnym Programie Rewitalizacji.

Jednostki, które zgłosiły działania do Lokalnego Programu Rewitalizacji zobowiązane są do rocznego informowania Prezydenta Miasta o postępie prac objętych programem zgodnie z zaleceniami dotyczącymi monitorowania.

Prezydent jest zobowiązany do corocznego przedkładania Radzie Miasta raportu monitoringowego z wdrażania Programu wraz z rocznym sprawozdaniem z wykonania budżetu Miasta.

Pełny zakres czynności monitoringowych w obszarze realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji możliwy jest jedynie dla zadań realizowanych przez Urząd Miasta Żory. Zadania zgłoszone przez pozostałe jednostki mogą być monitorowane w granicach kompetencji Urzędu Miasta w Żorach.

9. System aktualizacji

W celu zachowania aktualności opracowania prowadzony będzie stały monitoring postępów realizowanych zgodnie z założeniami programu projektów.

Wynikające z określonych względów zmiany wymagające dokonania aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji mogą zostać zgłoszone przez zainteresowane podmioty, a następnie omówione na posiedzeniu Rady Miasta. W przypadku konieczności rozszerzenia programu o nowe działania wprowadzony zostanie system konsultacji społecznych, zgodnych z działaniami podjętymi w procesie tworzenia Lokalnego Programu Rewitalizacji.

10. Promocja Lokalnego Programu Rewitalizacji

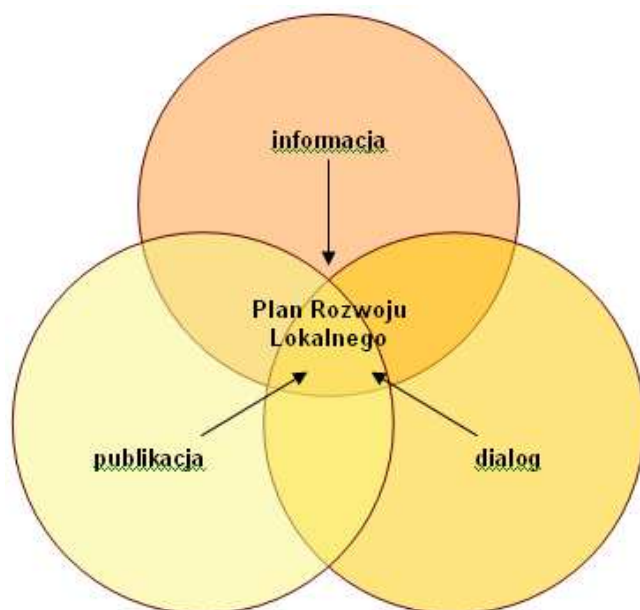
Ważnym elementem realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta jest promocja dokumentu wśród beneficjentów docelowych. Istotą działań promocyjnych jest poinformowanie możliwie największej liczby mieszkańców o ostatecznych zapisach i zaproszenie do aktywnego udziału w pracach na rzecz realizacji zamierzonych celów.

Wykorzystanie pomocy w ramach funduszy strukturalnych wymaga odpowiedniego zakresu promocji zgodnej w swym zakresie z rozporządzeniem komisji WE nr 1159/2000 w sprawie środków informacyjnych i promocyjnych, stosowanych przez Państwa Członkowskie odnośnie pomocy z funduszy strukturalnych.

Poprzez właściwe przeprowadzenie działań w zakresie kreowania pozytywnego wizerunku przyjętego Lokalnego Programu Rewitalizacji rozumie się:

- umożliwienie szerokiego dostępu do zapisów dokumentu poprzez powielenie jego części,
- umieszczenie najważniejszych zapisów Programu do informacji publicznej na miejskiej stronie internetowej www.zory.pl oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Tablica 79: Schemat elementów składowych procesu promocji Lokalnego Programu Rewitalizacji

Za prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, związanych z Programem Rewitalizacji Miasta, odpowiedzialne są wszystkie podmioty, zaangażowane w poszczególne projekty składające się na treść Programu.

Grupami docelowymi promocji Programu Rewitalizacji Miasta będą:

- społeczność lokalna,
- beneficjenci,
- organizacje pozarządowe,
- partnerzy społeczno-gospodarczy, media.